Yargı Bağımsızlığını İzleme Raporu
17 Aralık 2013 – 20 Ekim 2026

TÜRKİYE'DE YARGI BAĞIMSIZLIĞINA MÜDAHALELER VE HAK İHLALLERİ SOMUT OLAYLAR RAPORU

Hazırlayan Kuruluş
Security Studies and Rule of Law Association
(SRL Swiss)

Security Studies and Rule of Law Association (SRL Swiss), İsviçre Medeni Kanunu'nun 60–79. maddeleri uyarınca kurulmuş, Cenevre merkezli, kâr amacı gütmeyen ve siyasi nitelik taşımayan bir sivil toplum kuruluşudur. Dernek; insan haklarının korunması, hukukun üstünlüğü ilkelerinin güçlendirilmesi ve güvenlik politikalarının temel haklarla uyumunun değerlendirilmesi alanlarında faaliyet göstermektedir.

20 Ekim 2026

Security Studies and Rule of Law Association, 15 rue des Savoises, 1205 Genève, Switzerland

Web sitesi: www.srlswiss.com • E-posta: info@srlswiss.com

Giriş: olayların kapsamı ve yargı bağımsızlığı

Bu rapor, Türkiye'de yargı bağımsızlığına ilişkin sorunları somut kişiler, mahkemeler, idari işlemler ve yargı kararları üzerinden inceler. Hâkim ve savcıların görevden alınması ve nakli, haklarında yürütülen disiplin ve ceza soruşturmaları, mahkeme heyetlerinin değiştirilmesi, tutuklamaların yargısal denetimi ve bağlayıcı ihlal kararlarının uygulanmaması ele alınır. İnceleme, 17 Aralık 2013 ile 20 Ekim 2026 arasındaki dönemi kapsar.

Çalışma, belgelenebilen olaylardan oluşan bir izleme raporudur; Türkiye'deki bütün ihlallerin eksiksiz dökümü değildir. Olay başlıklarındaki 001–126 numaraları, bu rapor içinde atıf yapmayı sağlayan sıra numaralarıdır; mahkeme dosya veya başvuru numaraları değildir. Bir olay kaydı yıllara yayılan birden fazla işlemi, toplu bir mahkeme kararı ise yüzlerce başvuruyu kapsayabilir.

İnceleme, sorunların tek bir dava türünde toplanmadığını göstermektedir. Çevre ve imar projelerini denetleyen idare hâkimleri, tutuklama talebini reddeden sulh ceza hâkimleri, tahliye kararı veren ağır ceza heyetleri ve mesleki eleştiri yapan yargı mensupları farklı işlemlerle karşılaşmıştır. AİHM kararları ise ilk tutuklamanın kanuniliği, makul şüphe, mahkemeye erişim ve etkili savunma bakımından çok sayıda somut ihlal ortaya koymaktadır. Her dosyada aynı siyasi saik veya aynı ihlal türü bulunduğu varsayılmamıştır.

İzleme, 2013–2019 dönemiyle sınırlı değildir. Sonraki yıllarda hâkimlerin mesleki güvenceleri, ihlal kararlarının uygulanması ve siyasi açıklamaların yargılama ortamına etkisi de incelenir. Yalçınkaya, Demirtaş ve Kavala dosyalarında siyasi beyanlar ile yargısal işlemler tarihleri belirtilerek birlikte gösterilir. 2026 gelişmeleri, 20 Ekim 2026 kesim tarihine kadar ele alınır. Bir olayın raporda yer almaması, o olayda ihlal bulunmadığı anlamına gelmez.

İncelemenin ekseni

Her olayda karar veya işlemin ne olduğu, ilgili kişiler üzerindeki sonucu ve bu sonucu destekleyen belgeler incelenir. Nakil, soruşturma, tutuklama ve kararın uygulanmaması farklı işlem türleridir. Aynı dosyada art arda gerçekleşmeleri, yargısal takdir üzerindeki olası baskının değerlendirilmesinde önem taşır. Siyasi açıklamalar ise söyleyen kişinin yetkisi, sözlerin içeriği ve yargılama bağlamıyla birlikte ele alınır. Açık bir emir içermemesi, bir açıklamanın baskı etkisi doğuramayacağı anlamına gelmez.

İçindekiler

Giriş: olayların kapsamı ve yargı bağımsızlığı	2
Kaynak ve kayıt yöntemi	4
Kısaltmalar	5
2013 ve 2014	6
2015 ve 2016	9
2017 ve 2018	20
2019 ve 2020	29
2021 ve 2022	36
2023 ve 2024	46
2025	50
2026	57
Toplu kararlar ve başvuru ölçeği	65
HSK belgeleriyle doğrulanan işlemler ve taramanın sınırları	65
Olayların birlikte gösterdiği sorunlar	66
Seri yayın için dosya kümeleri	67
Kaynakça	69

Kaynak ve kayıt yöntemi

Araştırma, AİHM ve AYM kararları, Avrupa Konseyi icra belgeleri, HSK kararname ve faaliyet raporları, mevzuat ve TBMM tutanakları ile meslek örgütü açıklamaları ve dönem haberlerinin taranmasına dayanır. Her olayın hangi belgeyle desteklendiği kaydın sonunda gösterilir. Kararların hüküm ve gerekçeleri, resmî işlemler, taraf açıklamaları ve haberlerdeki iddialar ayrı değerlendirilir; bir kaynağın değerlendirmesi mahkeme tespiti olarak sunulmaz.

HRD Hukuk Komisyonunun 15 Temmuz 2019 tarihli raporu, 2013–2019 döneminin olay dökümünde önemli ağırlık taşır: 126 olay kaydının 49'unda bu rapora atıf vardır; 31 kayıtta gösterilen tek kaynak HRD'dir. Bu kayıtlar kaynak belirtilerek özetlenmiş ve raporun değerlendirmelerinden ayrılmıştır. Başka belgelerle karşılaştırılabilen kayıtlarda isim, görev yeri ve tarih farklılıkları açıklanmıştır. Yalnız HRD'ye dayanan anlatımlar, bağımsız belgelerle doğrulanmış olaylar olarak kabul edilmemiştir. [K01]

Yargısal tespit: AYM veya AİHM'nin belirli bir başvuruda ulaştığı sonuçtur. İhlal bulunan hak ile incelenmeyen veya ihlal bulunmayan şikâyet ayrılır.

Resmî işlem: HSK listesi, mevzuat veya makam belgesiyle doğrulanan işlemdir. Nakil listesinin varlığı, tek başına cezalandırma amacını kanıtlamaz.

İzleme bulgusu: Uluslararası bir organın veya meslek örgütünün açıklaması ve değerlendirmesidir.

Dönem kaydı: Haber veya araştırma raporunda aktarılan, kesin bir yargısal tespit olarak sunulmayan olaydır.

Olaylar, kaydın esasını oluşturan işlem veya kararın yılına göre sıralanmıştır. Bir olayın sonraki yıllara uzanan gelişmeleri aynı başlık altında, tarihleri belirtilerek verilir; bunlar bölüm başlığındaki yılda gerçekleşmiş işlemler değildir. Bilgen ve Eminağaoğlu gibi ilk işlemi 2013 öncesine ait dosyalar, inceleme döneminde verilen mahkeme kararları nedeniyle kapsama alınmıştır. Kesin günü doğrulanamayan olaylar için gün tahmini yapılmamıştır.

Kamuya kapalı disiplin dosyaları, bireysel gerekçe içermeyen atama listeleri ve erişilemeyen belgeler araştırmanın sınırlarını oluşturur. Tek kaynaklı anlatımlar, kesinleşmiş yargısal ihlal tespiti olarak sunulmaz. K kodları, bağlantılı kaynakçadaki kayıtları gösterir. Kaynak kodları birer başvuru anahtarıdır; sıra aralıkları olay sayısını göstermez. Toplu kararlardaki başvuru sayıları, aynı kişilerin tekrar sayılmasını önleyecek karşılaştırma yapılmadan birleştirilmemiştir.

Kararların kapsamı ve kaynak sınırları

İhlal tespiti, ihlal bulunmaması ve kabul edilemezlik farklı sonuçlardır. Her karar yalnız hüküm altına alınan hak ve dönem bakımından kullanılmıştır. Mahkemece ayrıca incelenmeyen şikâyetler, yeni ihlal bulguları olarak sunulmamıştır.

Tercan, Parıldak, Sabuncu ve Ünal kararlarındaki farklı hüküm sonuçları ilgili olaylarda açıklanmıştır. Bu ayrımlar, bazı haklar bakımından ihlal bulunmasının bütün şikâyetlerin kabul edildiği anlamına gelmediğini gösterir. [K101, K100, K134, K140]

İsim, yer, tarih ve unvan farklılıklarında dayanak alınan belge ilgili olayın içinde belirtilmiştir. Örneğin Sönmezler'in görev yeri ve Emlik'in yeni unvanı resmî HSK eklerinden; Mehmet Ali Kurt'un adı TBMM tutanağından alınmıştır. Cerattepe nakilleri, haberin yayım tarihinden ayrılarak 2015 kararnamesiyle ilişkilendirilmiştir.

Bir kaynaktaki "sürgün", "baskı" veya "tenzili rütbe" nitelemesi, işlemi doğrulayan resmî kayıttan ayrı değerlendirilmiştir. Nimet Demir'in karşıoyunun itiraz aşamasında verildiği, aynı şehirde yetki değişikliği ile il dışına naklin farklı olduğu ve idari dava ile ceza davasının ayrı süreçler oluşturduğu ilgili kayıtlarda açıklanmıştır.

Kısaltmalar

AİHM — Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

AİHS — Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

AKPM — Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi

AYM — Anayasa Mahkemesi

BAM — Bölge Adliye Mahkemesi

BM — Birleşmiş Milletler

ÇED — Çevresel Etki Değerlendirmesi

HRD — Human Rights Defenders Hukuk Komisyonu

HSK — Hâkimler ve Savcılar Kurulu

HSYK — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

KHK — Kanun Hükmünde Kararname

MGK — Millî Güvenlik Kurulu

MİT — Millî İstihbarat Teşkilatı

OHAL — Olağanüstü Hâl

TBMM — Türkiye Büyük Millet Meclisi

TCK — Türk Ceza Kanunu

TİB — Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı

YARSAV — Yargıçlar ve Savcılar Birliği

YSK — Yüksek Seçim Kurulu

2013 ve 2014

001 Aralık soruşturmaları ve beş yargı mensubunun dosyadan alınmasından ihraca uzanan süreç

Tarih: 17 ve 25 Aralık 2013; görev işlemleri 2014, ihraç kararı 12 Mayıs 2015. Yer: İstanbul.

Yolsuzluk soruşturmalarında görev alan Zekeriya Öz, Celal Kara, Mehmet Yüzgeç ve Muammer Akkaş ile hâkim Süleyman Karaçöl hakkında görev ve disiplin işlemleri yapıldı. Avrupa Komisyonunun 2014 raporu, soruşturmacı değişikliklerini ve soruşturmalara yürütme müdahalesi kaygısını kaydetti. Venedik Komisyonunun 2015 deklarasyonunun olay eki de bu kişileri ve soruşturma kararlarının uygulanmamasını ele aldı. Hükûmet ise süreci yargı içindeki paralel yapılanmanın girişimi olarak niteledi.

Değerlendirme: Soruşturmadaki suç isnatları ile soruşturmacıların işlemlerinin hukuka uygunluğu ayrı konulardır. Bu olayda bağımsızlık sorunu, soruşturmayı yürüten yargı mensuplarının değiştirilmesi ve verdikleri emirlerin fiilen uygulanmamasıdır. Daha sonra verilen takipsizlik kararı, önceki görev değişikliklerinin hukuka uygunluğunu kendiliğinden kanıtlamaz.

Belgelendirme: Uluslararası izleme bulgusu. Kaynaklar: K46, yargı bölümü; K47, olay eki; K01, ilgili tarihsel anlatı.

12 Mayıs 2015 ihraç aşaması: Aralık soruşturmalarında görev yapan dört savcı ile hâkim Karaçöl hakkında meslekten çıkarma kararı verildi. Anadolu Ajansının dönem haberi beş kişinin adını ve HSYK kararını bildirir. Venedik Komisyonunun deklarasyonu da soruşturmacıların dosyalarından alınmasını, nakillerini ve ihraçlarını aynı olay dizisi içinde kaydeder. İhraç gerekçeleri ve ilgililerin bunlara itirazları, asıl soruşturmaların esasından ayrı değerlendirilmelidir.

Değerlendirme: Soruşturmayı yürütmek, bir yargı mensubunu hukuki sorumluluktan muaf kılmaz. Bununla birlikte en ağır mesleki yaptırımın somut ve bireysel gerekçeye dayanması, savunma ve etkili denetim güvencelerine tabi olması gerekir. Bu olay, bir dosyadaki soruşturmacı değişikliğinin kalıcı meslekten çıkarmaya kadar ilerlemesini gösterir.

Belgelendirme: Makam açıklamasına dayalı ihraç kaydı ve uluslararası değerlendirme. Kaynaklar: K95; K47; K01.

002 Adli kolluğa bildirim yükümlülüğü ve Danıştayın durdurma kararı

Tarih: 21–27 Aralık 2013; 16 Ocak 2014. **Kurumlar:** Adalet ve İçişleri bakanlıkları, Danıştay.

Adli Kolluk Yönetmeliğinde yapılan değişiklik, soruşturma bilgilerinin idari amirlere bildirilmesini öngördü. Danıştay 10. Dairesi, 27 Aralık 2013'te düzenlemenin yürütmesini durdurdu. Bakanlıkların bu karara yönelik itirazının reddedildiği, 16 Ocak 2014 tarihli haberde bildirildi. Dönem haberi, düzenlemenin yayım tarihini 21 Aralık olarak verir. Avrupa Komisyonu metnindeki 19 Aralık atfı, aynı tarih olarak kabul edilmemiştir.

Değerlendirme: Kamu görevlilerini ilgilendiren bir soruşturmanın bilgisinin, soruşturma dışındaki idari hiyerarşiye aktarılması savcının bağımsız delil toplamasını ve soruşturma gizliliğini etkileyebilir. Bu olayda yargısal denetim düzenlemeye karşı işlemiştir. Kayıt, bütün bilgi aktarımının fiilen delil karartmaya yol açtığını ileri sürmez; düzenleme ve onu durduran yargı işlemini gösterir.

Belgelendirme: Yargısal işlem hakkında dönem kaydı ve Komisyon değerlendirmesi. Kaynaklar: K83; K46.

003 HSYK personelinin görevlerinin kanunla sona erdirilmesi

Tarih: Şubat 2014; sonraki AİHM kararı 26 Mart 2024. **İlgili kişi:** Ahmet Hüsrev Kartal.

6524 sayılı Kanun, HSYK'deki bazı görevlerin yürürlük tarihinde sona ermesini öngördü. Teftiş Kurulu başkan yardımcısı Kartal'ın görevi de bu kapsamda sona erdi. Kartal, işlemi bağımsız bir mahkemede inceletemedi. AİHM, 54699/14 numaralı başvuruda mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verdi.

Değerlendirme: İşlemin doğrudan kanunla yapılması, mesleki konumu etkilenen kişinin yargısal korumadan tümüyle yoksun bırakılmasını haklı kılmaz. Bu dosya, personel tasarrufunun yıllar sonra somut bir hak ihlali tespitine konu olduğunu gösterir. AYM'nin 2014'te bazı düzenlemeleri iptal etmesi ile Kartal'ın bireysel işleminin etkili biçimde incelenmesi aynı mesele değildir.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 6 §1. Kaynaklar: K56, *Kartal/Türkiye*; K46.

004 Cihangir Cengiz ve YouTube erişim yasağına ilişkin karar

Tarih ve yer: 2014; Ankara 4. İdare Mahkemesi ve Konya Bölge İdare Mahkemesi.

Ankara 4. İdare Mahkemesi, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının YouTube erişimini engelleyen işlemi hakkında yürütmeyi durdurma kararı verdi. Mahkeme Başkanı Cihangir Cengiz daha sonra Konya'ya atandı. HRD, atamanın görev süresi dolmadan gerçekleştiğini kaydeder. Haziran 2014 atamalarını isim isim yayımlayan dönem kaydında Cengiz'in eski görevi Ankara İdare Mahkemesi Başkanlığı, yeni görevi Konya Bölge İdare Mahkemesi olarak gösterilir. Atama listesi, yeni görevin Konya Bölge İdare Mahkemesinde olduğunu somutlaştırmaktadır.

Bu olayın ayırt edici yönü, idarenin bir iletişim platformuna getirdiği yasağı denetleyen mahkemenin başkanının kariyer işlemidir. Erişim yasağının kamuoyundaki tartışması ile naklin gerekçesi ayrı belgelerdir. Atama listesi görev değişikliğini doğrular; yargısal karar nedeniyle cezalandırma iddiasının kesinleştirilmesi için tercih formu, süre cetveli ve bireysel gerekçe gerekir.

Belgelendirme: HRD §41, PDF s. 9; atama listesinin dönem yayımı. Kaynaklar: K01, K124.

005 Sulh ceza hâkimliklerinin kurulması

Tarih: 28 Haziran 2014'te yayımlanan 6545 sayılı Kanun; Temmuz 2014 atamaları.

Yeni sulh ceza hâkimliklerine soruşturma aşamasındaki tutuklama ve diğer koruma tedbirleri bakımından geniş yetkiler verildi. Hâkimlik kararlarının başka bir sulh ceza

hâkimliğine götürüldüğü itiraz düzeni oluşturuldu. Venedik Komisyonu, 2017'de bu yapının görevlerini, işleyişini ve denetim sorunlarını özel bir görüşle inceledi.

Değerlendirme: Kişi özgürlüğüne müdahale eden yetkilerin yoğunlaşması, atama ve görev güvencesiyle birlikte değerlendirilmelidir. Kuruluş işlemi tek başına bütün kararların hukuka aykırılığını kanıtlamaz. Ancak bu hâkimliklerde görev yapanların verdikleri kararlardan sonra yerlerinin değiştirildiğine ilişkin aşağıdaki olaylar, kurumsal güvencenin uygulamadaki önemini gösterir. Tutuklama ve adli kontrol itirazlarında 2022'de yürürlüğe giren değişiklik, 2014 düzeninden ayrıca ayrılmalıdır.

Belgelendirme: Mevzuat ve uluslararası hukuki inceleme. Kaynaklar: K50; K36; K01, §§28–29.

006 İstanbul 4. İdare Mahkemesi ve çevre ile imar kararlarından sonraki nakiller

Tarih ve yer: 2014 dönemine ilişkin kayıt; İstanbul 4. İdare Mahkemesi.

HRD, İstanbul'un tarihî siluetini etkileyen 16/9 kulelerinin yıkımı ile üçüncü havalimanının ÇED raporuna ilişkin yürütmeyi durdurma kararlarını veren mahkemenin başkanının ve iki üyesinin görev süreleri dolmadan başka illere atandığını bildirir. Burada iki farklı imar ve çevre uyuşmazlığı aynı heyetin mesleki güvencesi bakımından birlikte incelenmektedir. İki karar, iki ayrı mağdur heyet varmış gibi sayılmamıştır.

Olay, yargı bağımsızlığı sorununun yalnız ceza ve terör davalarıyla sınırlı olmadığını gösteren bir izleme kaydıdır. Büyük yatırım projeleri hakkında karar veren idare hâkimlerinin görev güvencesi, kararın uygulanabilmesi kadar önem taşır. Başkan ve üyelerin tamamının değiştirilmesi, devam eden uyuşmazlıkların hangi heyetçe görüleceğini de etkileyebilir.

Heyet üyelerinin isimleri, her birinin nakil tarihi ve işlemlerin resmî gerekçeleri doğrulanamadığı için bu bilgiler verilmemiştir. Belirtilen dönem, kesin kararname tarihi değildir. Üç kişinin atama belgeleri elde edildiğinde, heyet değişikliği kişi ve işlem bazında ayrıntılandırılabilir.

Belgelendirme: HRD §42, PDF s. 9; dönem anlatısı. Kaynak: K01.

007 Ayşe Neşe Gül'ün Ankara'dan Edirne'ye atanması

Tarih: 27 Kasım 2014. **İlgili kişi:** Hâkim Ayşe Neşe Gül.

HRD, 2014 HSYK seçimlerinde aday olan ve yüksek oy alan Ayşe Neşe Gül'ün, Ankara'daki görevinde bir yılını doldurmadan Edirne'ye atandığını kaydeder. Olay, seçimlere katılan yargı mensuplarının mesleki konumunun korunması bakımından raporda örnek gösterilir. İstek dışılık ve seçimle bağlantı iddiası, bireysel atama dosyasının tamamı görülmeden kesin nedensellik sonucu olarak kabul edilmemiştir.

Değerlendirme: Kurul seçiminde aday olmak ile olumsuz kariyer işlemi arasında ilişki bulunması hâlinde, meslek içi temsil özgürlüğü de etkilenir. Bu kayıt için doğrulanması gereken temel belgeler atama kararı, kişinin tercihleri ve işlemin gerekçesidir.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı; bağımsız yargısal ihlal tespiti sunulmamaktadır. Kaynak: K01, §31, PDF s. 8.

008 Rabia Başer ve Mehmet Ali Kurt ile Taksim projesinin iptali

Tarih ve yer: 2014; İstanbul 10. İdare Mahkemesi, bölge idare mahkemesi ve Van.

Taksim Meydanı ve Gezi Parkı çevresindeki projeyi iptal eden İstanbul 10. İdare Mahkemesinin Başkanı Rabia Başer bölge idare mahkemesinde görevlendirildi; üye Mehmet Ali Kurt Van'a atandı. HRD üyenin adını "Ali Kurt" şeklinde verir. TBMM'nin 13 Aralık 2014 tarihli birleşim tutanağında aynı olay anlatılırken "Mehmet Ali Kurt" adı kullanılır. Bu raporda uzun isim TBMM kaydına dayanılarak kullanılmıştır.

İncelenen olay, 2020 ve 2022'deki Gezi ceza yargılamalarından farklıdır. Burada söz konusu olan, bir şehircilik projesinin idari yargı tarafından denetlenmesi ve kararı veren hâkimlerin görevlerinin değişmesidir. Bu ayrım, "Gezi" başlığı altındaki farklı dava ve müdahale iddialarının birbirine karışmasını önler.

TBMM tutanağı, iddianın parlamentoda dile getirildiğini doğrular; konuşmayı bağımsız bir yargısal ihlal tespitine dönüştürmez. Naklin cezalandırma niteliği HRD'nin ve konuşmacının değerlendirmesidir. Başkanlık görevinin sona ermesi ve başka ile gönderilme, iki yargı mensubu açısından farklı kariyer sonuçları olarak kaydedilmiştir.

Belgelendirme: HRD §43, PDF s. 10; TBMM 13 Aralık 2014 tutanağı, ilgili konuşma. Kaynaklar: K01, K123.

2015 ve 2016

009 MİT TIR'ları soruşturmasını yürüten savcılar

Tarih: Ocak 2014'teki aramalar; Ocak ve Mayıs 2015'te görev ve tutuklama işlemleri.

Süleyman Bağrıyanık, Ahmet Karaca, Aziz Takçi ve Özcan Şişman'ın, Suriye'ye giden TIR'ların durdurulması ve aranmasına ilişkin işlemlerinden sonra görev yerleri değiştirildi. Venedik Komisyonunun olay eki, Ocak 2015'te görevden uzaklaştırılmalarını ve Mayıs 2015'te tutuklamaya ilişkin süreci kaydeder. Devlet makamları, soruşturma işlemlerini devlet sırrı ve örgütsel faaliyet iddiaları çerçevesinde ele aldı.

Değerlendirme: Devlet sırrı iddiası ile bir savcının suç şüphesini araştırma yetkisinin sınırı hukuk içinde belirlenmelidir. Yargı mensubunun işleminin hukuka aykırılığı, kişisel sorumluluğu ve tutuklama gereği birbirinden ayrı sorulardır. Kayıt, TIR'ların yüküne ilişkin bütün iddiaların doğrulandığı sonucunu içermez.

Belgelendirme: Venedik Komisyonunun isimli olay kaydı. Kaynak: K47, olay eki; tamamlayıcı tarihsel anlatı K01.

010 Kemal Karanfil'in görev yerinin değiştirilmesi

Tarih: 15 Ocak 2015; Şubat 2016'da yeni geçici görevlendirme. **Yerler:** Eskişehir, Zonguldak, Şanlıurfa.

HRD, Eskişehir Sulh Ceza Hâkimi Kemal Karanfil'in sulh ceza hâkimliklerinin anayasal güvencelerine ilişkin meseleyi AYM'ye taşıdıktan sonra Zonguldak'a atandığını kaydeder. Şubat 2016 tarihli haber, 15 Ocak 2015'teki nakli ve daha sonra dört aylığına Şanlıurfa'da görevlendirilmesini doğrular. Haberde aktarılan atama yazısı, Zonguldak'ın iş ve kadro durumuna dayanır; Karanfil ise işlemi eleştirir.

Değerlendirme: Bir hâkimin anayasal denetim yoluna başvurması nedeniyle olumsuz işleme uğramaması gerekir. Burada nakil olgusu ile naklin cezalandırma amacı taşıdığı iddiası ayrılmıştır. Açık haber, naklin cezalandırma amacını tek başına kesinleştirmez.

Belgelendirme: HRD ve bağımsız dönem haberiyle doğrulanan görev değişikliği. Kaynaklar: K01, §37; K87, 22 Şubat 2016.

011 Bahattin Aras hakkında bir yıl içinde tekrarlanan görev değişiklikleri

Tarih: 2015 kararname dönemi; nakillerin ayrı günleri kaynakta belirtilmemiştir.

HRD, hâkim Bahattin Aras'ın görev yerinin bir yıl içinde beş kez değiştirildiğini bildirir. Rapor bu olayı, olağan yaz ve güz kararnameleri dışında yapılan atamalar ile süresi dolmadan başka göreve gönderilme sorunu içinde ele alır. Beş ayrı nakil, bu çalışmada beş bağımsız vaka olarak sayılmamış; bir yargı mensubunun mesleki sürekliliğini etkileyen tek dosya hâlinde tutulmuştur.

Kısa aralıklarla yapılan görev değişiklikleri; hâkimin aile ve yerleşim düzenini, uzmanlaşmasını, elindeki dosyaları tamamlama imkânını ve mesleki öngörülebilirliği etkiler. Ancak işlemlerin amacı yalnız nakil sayısından çıkarılamaz. Kaynak, beş naklin tamamına ait karar numaralarını ve görev yerlerini vermediğinden eksiksiz bir nakil kronolojisi oluşturulamamıştır.

Her naklin talep üzerine mi yoksa resen mi yapıldığı ve hukuka uygunluğu, bireysel işlem belgeleri olmadan kesinleştirilemez.

Belgelendirme: HRD §33, PDF s. 8. Kaynak: K01.

012 Yavuz Kökten ve Süleyman Köksaldı hakkında sulh ceza görevlerinin kaldırılması

Tarih ve yer: 2014–2015; Ankara.

HRD, Ankara'da bazı polisler hakkında serbest bırakma kararları veren sulh ceza hâkimleri Yavuz Kökten ve Süleyman Köksaldı'nın görevlerinden alındığını kaydeder. Köksaldı için ayrıca TİB'de casusluk iddiasıyla ilgili bir haber hakkında tekzip kararı verdikten sonra Ankara 21. İş Mahkemesinde görevlendirilmesi anlatılır. Aynı hâkim hakkında iki farklı karar bağlamı bulunduğu için bu anlatılar tek mesleki işlem dosyasında birlikte tutulmuştur.

Sulh ceza hâkimliğinden iş mahkemesine görevlendirme, meslekten çıkarma değildir. Bununla birlikte hâkimin belirli koruma tedbiri dosyalarına bakma yetkisini sona erdirir ve görev alanını değiştirir. Dolayısıyla işlemin etkisi, kişinin hâkimlik unvanını koruyup korumadığıyla sınırlı değerlendirilemez.

Kaynakta her bir görev değişikliğinin gün ve sayısı verilmediğinden, bütün işlemler tek bir kesin tarihe bağlanmamıştır. HRD'nin Ankara'daki ilk sekiz hâkimden yedisinin bir yıl içinde değiştirildiğine ilişkin genel anlatısı da bu iki kişi için ayrı ayrı karar belgesi yerine geçirilmemiştir.

Belgelendirme: HRD §§39 ve 47, PDF s. 9–10. Kaynak: K01.

013 Ankara'da polisler hakkında karar veren sulh ceza hâkimleri

Tarih: 1–9 Mart 2015. **İlgili kişiler:** Orhan Yalmancı, Hasan Çavaç, Seyhan Aksar.

HRD, Orhan Yalmancı'nın 1 Mart'ta tutuklamaya sevk edilen 24 polis hakkında tutuklama kararı vermediğini; Hasan Çavaç'ın itirazları reddettiğini ve Seyhan Aksar'ın da daha önce polisler lehine karar verdiğini aktarır. Rapora göre üç hâkim 9 Mart'ta sulh ceza görevlerinden alınmıştır. Olay, farklı hâkimlerin benzer kararlar sonrasında aynı tür kariyer işlemiyle karşılaşması bakımından önemlidir.

Değerlendirme: Kararın yanlış olduğu düşünülüyorsa olağan yol yargısal itirazdır. Görevlendirme yetkisinin kararın içeriğini yönlendirmek için kullanılması ayrı bir müdahale oluşturur. Bunun bu olayda kesinleşmiş hukuki tespit olduğu söylenmemektedir; aktarılan zaman dizisi incelenmektedir.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §39, PDF s. 9. Bireysel görev işlemlerinin tam gerekçesi bu kayıtta mevcut değildir.

014 Metin Özçelik ve Mustafa Başer'in kararlarından sonra tutuklanması

İlk süreç: 25 Nisan–1 Mayıs 2015, İstanbul. Sonraki yargısal inceleme: 13 Eylül 2022 AİHM kararı.

Siyasi açıklamanın önceki halkası — 20 Mart 2015: HRD'nin 55. paragrafı Erdoğan'ın "Paralelle bağlantılı davalarda karar veren hâkimleri yakından takip ediyoruz" sözünü aktarır. Bu kayıt, darbe sonrasına veya Mehmet Yılmaz'a ait bir açıklama değildir. Tarihi ve konuşanı korunarak, Başer–Özçelik işlemlerinden önceki siyasi bağlam olarak kaydedilmiştir. Burada alıntının belgelendirme düzeyi HRD'nin aktarımıdır; asıl konuşma kaydıyla ayrıca doğrulanmış sayılmamıştır. [K01, §55]

Metin Özçelik ve Mustafa Başer'in rol aldığı hâkimin reddi ve tahliye sürecindeki kararlar uygulanmadı. İki hâkim 27 Nisan'da görevden uzaklaştırıldı; devamında tutuklandılar. Venedik Komisyonu, 20 Haziran 2015 deklarasyonunda bu süreci isimleriyle ele aldı ve karar nedeniyle yargı mensubuna yönelen işlemlerden kaygı duydu. İç hukuk makamları ise yetki aşımı ve örgütsel amaç iddialarını esas aldı.

Değerlendirme: Bir kararın yetki veya usul yönünden sakatlığı ile kararı veren hâkimin suç işlediği iddiası ayrı ispat gerektirir. Venedik Komisyonunun değerlendirmesi, kararın istenmemesinin tek başına disiplin veya tutuklama gerekçesine dönüşemeyeceğidir. 2015 deklarasyonu ile aşağıdaki 2022 AİHM hükmü, ayrı tarihlerdeki farklı denetim işlemleridir.

Belgelendirme: Resmî işlem dizisi ve uluslararası izleme bulgusu. Kaynaklar: K47, olay eki; K01, §§56–58.

Sonraki gelişme — 13 Eylül 2022 AİHM kararı

13 Eylül 2022 AİHM sonucu: Başer ve Özçelik/Türkiye, 30694/15 ve 30803/15 sayılı başvurularda AİHM, ilk tutuklamanın kanuniliği ve makul suç şüphesinin bulunmaması bakımından m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi. Böylece 2015'te uluslararası organların kaygı olarak kaydettiği dosya, sonraki yıllarda belirli tutuklama güvenceleri yönünden yargısal ihlal tespitine konu oldu. Karar, hâkimlerin verdikleri kararların usul bakımından tartışılabilmesi ile suç işledikleri yönünde makul şüphe oluşturulmasının

aynı şey olmadığını gösterir. Kişi başına 5.000 avro manevi tazminata hükmedildi. Bu tespit bütün şikâyetlerin kabul edildiği veya sonraki ceza dosyalarının bütünüyle ortadan kalktığı anlamına gelmez. Kaynak: K99.

Dosyalar arası bağlantı: Tahliye yönünde oy kullandıktan sonra görevi değiştirilen Nilgün Güldalı ile itiraz aşamasında mütalaa veren savcı Hasan Can, bu dosyanın diğer yargı mensupları üzerindeki etkilerini gösteren ayrı kayıtlardır.

015 Cemil Gedikli'nin art arda nakilleri

Tarih: 2014–2015. **Yerler:** İstanbul, Erzurum, Kastamonu.

HRD, 17 Aralık soruşturmasında tutuklama kararları veren hâkim Cemil Gedikli'nin yaklaşık bir buçuk yıl içinde önce Erzurum'a, ardından Kastamonu'ya atandığını belirtir. Raporda bu nakillerin isteği dışında yapıldığı ileri sürülür. Nakillerin ayrı gün ve karar numaraları kaynakta belirlenmemiştir.

Değerlendirme: Kısa aralıklarla tekrarlanan görev değişiklikleri, hâkimin mesleki ve ailevi hayatını etkileyerek dolaylı baskı yaratabilir. Ancak süreklilik gösteren nakil tek başına siyasi saikin kesin kanıtı değildir. Olay, görev güvencesi yönünden incelenmesi gereken isimli bir kayıt olarak korunmuştur.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §44, PDF s. 10. Yargısal olarak tespit edilmiş cezalandırıcı nakil sonucu ileri sürülmemektedir.

016 Cerattepe kararından sonra Altar Gökçimen ve Ersin Öğütalan'ın nakli

Tarih: 2014 ÇED iptali; 2015 ana kararnamesi; Şubat 2016'da kamuoyuna yansıyan kayıt.

Rize İdare Mahkemesi, Cerattepe'deki madencilik projesi için verilen ilk ÇED olumlu kararını 2014'te iptal etti. Radikal kaynaklı dönem haberi, 2015 ana kararnamesiyle Başkan Altar Gökçimen'in Samsun İdare Mahkemesi üyeliğine, üye Ersin Öğütalan'ın Konya Vergi Mahkemesi üyeliğine atandığını bildirir. Aynı dönemde yeni ÇED onayı üzerine başka bir yargısal süreç devam ediyordu.

Dönem haberi, nakilleri 2015 ana kararnamesine bağlamaktadır. HRD'de yer alan 28 Şubat 2016 tarihi bu nedenle nakil günü olarak kullanılmamıştır. Haber girişinde üç hâkimden söz edilmesine rağmen görev değişikliği somut olarak açıklanan iki isim esas alınmıştır.

Bağımsızlık sorunu, idare aleyhine karar veren heyetin değiştirilmesi ve başkanın başka yerde üyeliğe geçmesidir. Kaynak bunu tenzili rütbe olarak değerlendirir. Mevcut kayıt nakil ve kararın zaman ilişkisini gösterir; işlemin bütün gerekçelerinin yargısal incelemesi değildir.

Belgelendirme: HRD §49; Radikal haberinin MİMDAP aktarımı, 29 Şubat 2016. Kaynaklar: K01, K137.

017 Tutuklama gerekçelerinde Millî Güvenlik Siyaset Belgesinin kullanılması

Tarih ve dosyalar: 23 Haziran 2015; 7 Eylül 2015 tarihli 2015/1291 D. İş; 8 Eylül 2015 tarihli 2015/2983.

HRD, İstanbul 5. Sulh Ceza Hâkimliğinin 23 Haziran kararında Millî Güvenlik Siyaset Belgesine dayandığını; İstanbul Anadolu 9. ve 3. Sulh Ceza Hâkimliklerinin eylül kararlarında da MGK tavsiyesi ve Bakanlar Kurulu nitelendirmesine atıf yapıldığını aktarır. Kaynak, bu kararları yürütmenin güvenlik sınıflandırmasının ceza yargısına taşınmasının örnekleri olarak sunar.

Değerlendirme: İncelenen sorun, yürütmenin bir örgüte ilişkin güvenlik değerlendirmesinin bireysel suç delili yerine kullanılıp kullanılmadığıdır. Ceza sorumluluğu, kişinin fiili ve suçun kanuni unsurları üzerinden belirlenmelidir. İdari değerlendirme, bu unsurların mahkemece incelenmesinin yerine geçmez.

Üç karar aynı iddia edilen uygulamanın örnekleri olduğundan tek tematik vaka içinde yer alır. Kararların bütün dosya kapsamı görülmediği için yalnız bu atıflardan hareketle tutuklamaların bütün gerekçelerinin yok olduğu ileri sürülmemektedir. HRD'nin aktardığı karar numaraları, belgenin ileride doğrudan karşılaştırılabilmesi için korunmuştur.

Belgelendirme: HRD §53, PDF s. 11. Kaynak: K01.

018 Hülya Tıraş'ın tahliye kararından sonra sulh ceza yetkisinin kaldırılması

Tarih ve yer: 14–28 Temmuz 2015; Ankara.

HRD'ye göre hâkim Hülya Tıraş, 110 gündür tutuklu bulunan 25 şüphelinin 14 Temmuz 2015'te tahliyesine karar verdi. Yaklaşık iki hafta sonra sulh ceza görevinden alındı. Bu kayıt, daha önce mart ayında görevleri değiştirilen Ankara hâkimlerinden ayrı bir işlem dizisidir; aynı genel Ankara anlatısına karışmaması için ayrı gösterilmiştir.

Bu kayıtta tahliye edilen kişi sayısı, tutukluluk süresi ve kısa süre sonra gerçekleştiği bildirilen görev değişikliği öne çıkar. HRD, hâkimliği yedinci sulh ceza hâkimliği olarak belirtirken bazı dönem haberleri altıncı hâkimlikten söz eder. Bu fark giderilemediği için başlıkta hâkimlik numarası verilmemiştir.

Tahliye kararına savcılık veya diğer ilgililerin itiraz etmesi yargısal denetimin parçasıdır. Kararı veren hâkimin yetkisinin idari işlemle kaldırılması ise başka bir konudur. Bu dosyada araştırılan, kararın kanun yolunda isabetli bulunup bulunmamasından önce, hâkimin kararından sonra görevde kalma güvencesinin nasıl işletildiğidir.

Belgelendirme: HRD §39, PDF s. 9. Kaynak: K01.

019 Yaşar Sezikli ve Ramazan Kanmaz'ın görev değişiklikleri

Tarih ve yer: 23 Temmuz 2015 çevresi; Ankara sulh ceza hâkimlikleri.

HRD, Yaşar Sezikli ile Ramazan Kanmaz'ın, tahliye kararı verilen aynı soruşturma bağlamında görevlerinden alındığını bildirir. Bu kayıt, Orhan Yalmancı, Hasan Çavaç ve Seyhan Aksar'a ilişkin görev değişiklikleriyle birlikte Ankara'daki işlemlerin kapsamını gösterir.

Kaynak, 23 Temmuz tarihini görevden alma işlemiyle ilişkilendirir; her tahliye kararının gününü ayrı ayrı belirtmez. Bu nedenle tahliye ve görev değişiklikleri için kesin bir günlük kronoloji kurulamamıştır. Anlatının ortak noktası, özgürlük lehine karar veren birden fazla hâkimin sulh ceza yetkisinin sonradan kaldırılmasıdır.

Aynı dosyada görev yapan iki hâkim tek kayıtta ele alınmıştır. Her hâkimin kişisel tercihi, mesleki kıdemi ve yeni görev yeri ayrı idari belgelere bağlıdır. Mevcut belgelerle savunulabilecek sonuç, HRD'nin isimli ve tarihli bir görev değişikliği örüntüsü kaydettiğidir.

Belgelendirme: HRD §39, PDF s. 9. Kaynak: K01.

020 Böcek davasında karar veren hâkimlerin görev değişikliği

Tarih: Temmuz 2015. **Yer:** Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesi.

HRD, dönemin Başbakanının çalışma ofisinde dinleme cihazı bulunduğu iddiasına ilişkin davada beraat kararı veren hâkimler İsmail Bulun ve Numan Kılınç'ın 25 Temmuz'da görevlerinden alındığını aktarır. Kaynak, Hasan Palaz'ın tahliyesine karar veren Fatma Ekinci'nin başka bir mahkemede görevlendirilmesini de kaydeder. Bu işlemler, aynı dava çevresindeki farklı kararlar ve yargı mensuplarıyla ilgilidir.

Değerlendirme: Beraat veya tahliye kararı ile kısa süre sonra gelen görev değişikliği arasındaki ilişki, kararın içeriği nedeniyle yaptırım uygulanıp uygulanmadığı sorusunu doğurur. Bu sorunun kesin cevabı için kararname, müstemir yetki işlemi ve bireysel gerekçe gerekir. Siyasi açıklama ile soruşturma arasındaki nedensellik, burada kesinleşmiş mahkeme tespiti gibi aktarılmamıştır.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §38, PDF s. 9.

021 Nilgün Güldalı'nın tahliye yönündeki oyundan sonra görevlendirilmesi

Tarih: 24–25 Temmuz 2015. **Yer:** Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi.

HRD'ye göre mahkeme üyesi Nilgün Güldalı, tutuklu hâkimler Metin Özçelik ve Mustafa Başer'in tutukluluk incelemesinde tahliye yönünde oy kullandı. Ertesi gün iş mahkemesinde görevlendirildi. Bu kayıt, çoğunluk kararından farklı yönde oy kullanan bir hâkimin mesleki konumunun etkilenmesi iddiasını içerir.

Değerlendirme: Karşıoy kullanma serbestisi, heyet hâlinde karar veren mahkemelerde bireysel yargısal bağımsızlığın unsurudur. İddia doğruysa, tek bir oy sonrası görev değişikliği diğer üyeler üzerinde de caydırıcı etki doğurabilir. Kaynak, olayların yakınlığını göstermektedir; görevlendirmenin saikini kesinleştiren bir mahkeme hükmü sunmamaktadır.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §40, PDF s. 9.

022 Osman Doğan'ın on sekiz polis hakkındaki kararı ve görev değişikliği

Tarih ve yer: HRD'nin 2015 sulh ceza uygulamaları anlatısı; Ankara.

Osman Doğan, eski istihbarat polislerine yönelik usulsüz dinleme soruşturmasında tutuklamaya sevk edilen 18 kişiyi serbest bırakan hâkim olarak HRD'de yer alır. Kaynak,

bu kararın ardından görevinden alındığını bildirir. Kesin kararname günü açıklanmadığı için sıralama 2015 dönemine göre yapılmıştır.

Bu olay, tutuklu bir kişinin tahliyesinden değil, ilk tutuklama talebinin reddinden kaynaklanan görev değişikliği iddiasıdır. Tutuklama koşullarını bağımsız biçimde değerlendirmek hâkimin görevidir. Talebin otomatik olarak kabul edilmesi, özgürlük kısıtlaması üzerindeki yargısal denetimi işlevsiz bırakır.

HRD'nin anlatısı kişinin adını ve serbest bırakılan kişi sayısını verir; görev değişikliğine ilişkin savunma veya Kurul gerekçesini içermez. Dolayısıyla burada saptanan, araştırılması gereken somut işlem bağlantısıdır. Hâkimin bütün meslek geçmişi veya soruşturmadaki şüphelilerin suçsuzluğu hakkında ayrıca bir sonuç üretilmemiştir.

Belgelendirme: HRD §39, PDF s. 9. Kaynak: K01.

023 Savcı Hasan Can'ın Başer ve Özçelik dosyasındaki mütalaası

Tarih ve yer: 2015; Bakırköy ve Elazığ.

Dönem haberine göre savcı Hasan Can, Metin Özçelik ve Mustafa Başer hakkındaki tutuklama kararına yapılan itiraz üzerine görüş sundu. Bakırköy 7. Ağır Ceza Mahkemesine verilen mütalaada, tutuklama kararını veren Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görev ve yetkisi sorgulandı. Haber, Can'ın daha sonra Elazığ'a atandığını bildirir.

Bu kayıt, kanun yolu aşamasında görüş bildiren savcının mesleki durumunu ele alır. Savcının görüşünün mahkemece kabul edilmesi ile görüşünü baskı altında kalmadan oluşturabilmesi farklı meselelerdir. Haberdeki "yetkisiz karar" nitelemesi, o tarihte kesinleşmiş bir mahkeme tespiti olarak kullanılmamıştır.

AİHM'nin 2022'de Başer ve Özçelik'in tutuklanması hakkında ihlal tespit etmesi, Hasan Can'ın naklinin amacını kendiliğinden kesinleştirmez. Bununla birlikte iki dosyanın bağlantısı, aynı yargısal işlemin hem karar verenler hem de itirazı değerlendiren savcı bakımından etkilerini izlemeye imkân verir.

Belgelendirme: Dönem haberi; naklin cezalandırma amacı haberin iddiasıdır. Kaynaklar: K130, bağlantılı karar için K99.

024 Emniyetin tahliye kararı veren hâkimler hakkında bilgi istemesi

Tarih: 6 Ekim 2015 tarihli yazı; 15 Ekim 2015 görev değişiklikleri.

HRD, Emniyet Genel Müdürlüğünün "Paralel Devlet Yapılanması Faaliyetleri" konulu yazıyla il istihbarat birimlerinden, ilgili soruşturmalarda tutuklananları itiraz üzerine serbest bırakan hâkim ve mahkemeler hakkında belge istediğini aktarır. Raporda bunu izleyen 15 Ekim kararnamesinde 156 hâkim ve savcının görev yerinin değiştirildiği belirtilir.

Kayıt iki farklı olguyu ayırır. Birincisi, kolluğun yargısal kararın sonucuna göre hâkimleri izlediği iddiasıdır. İkincisi, daha sonra yayımlanan atama kararnamesidir. Bütün 156 atamanın söz konusu yazının sonucu olduğu kanıtlanmış değildir. Böyle bir sonuç için yazıda adı geçen kişiler ile kararname listesinin isim bazında eşleştirilmesi gerekir.

Yargı bağımsızlığı açısından asıl mesele, soruşturmayı yürüten kolluğun kendi taleplerini kabul etmeyen hâkimleri idari değerlendirmeye konu etmesidir. Bu nedenle belge iddiası, sıradan bir atama istatistiğinden ayrı tutulmuştur. Yazının aslı ve ek isim listesi bu araştırmada doğrudan elde edilememiştir.

Belgelendirme: HRD §62, PDF s. 13. Kaynak: K01.

025 Osman Burhanettin Toprak'ın iddianame kabulünden sonra Konya görevlendirmesi

Tarih ve yer: Ekim 2015; Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi ve Konya.

HRD, bazı gazete haberlerinin iftira oluşturduğuna ilişkin iddianameyi kabul eden hâkim Osman Burhanettin Toprak'ın görev süresi dolmadan Konya'ya atandığını bildirir. Kaynağın taranmış metninde gün ve yıl yazımı bozulduğundan burada kesin gün iddiası yerine Ekim 2015 dönemi kullanılmıştır.

İddianamenin kabulü, sanıkların mahkûm edilmesi değildir. Bu aşamada mahkeme, ceza muhakemesinin başlayabilmesi için gereken koşulları değerlendirir. Bu nedenle kaydı "gazetecileri mahkûm ettiği için nakledildi" şeklinde anlatmak yanlış olur. Müdahale iddiası, yargılamayı başlatan usul kararıyla ilgilidir.

Toprak dosyası, iddianamenin kabulü gibi usul kararlarının da kariyer baskısı iddialarına konu olabildiğini gösterir. İlgili haberler ve kişiler, davanın esas numarası ve naklin resmî gerekçesi kaynakta yeterince açıklanmadığından bu bilgiler rapora eklenmemiştir.

Belgelendirme: HRD §45, PDF s. 10. Kaynak: K01.

026 Koza İpek şirketlerine kayyım atanması ve tekrarlanan gerekçe

Tarih ve dosyalar: 26 Ekim 2015, Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliği; 11 Şubat 2016, İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hâkimliği.

HRD, Koza İpek grubunun 18 şirketine kayyım atanırken yalnız denetimle sınırlı bir kayyımlık tedbirinin suçların önlenmesi ve delil toplanması için yetersiz sayıldığını aktarır. Raporda, birkaç ay sonra başka bir sulh ceza kararında aynı gerekçe bölümünün tekrarlandığı belirtilir.

Şirket yönetimini değiştiren tedbir, soruşturma yürütülürken mülkiyet ve yayın faaliyetleri üzerinde doğrudan sonuç doğurur. Böyle bir tedbirin neden gerekli olduğunun her şirket ve dosya bakımından açıklanması gerekir. Ortak hukuki ölçütlerin kullanılması olağandır; farklı dosyaların olgularına uygulanmadan aynı gerekçenin tekrar edilmesi ise bireysel incelemenin yapılıp yapılmadığını sorgulatır.

Metin benzerliği tek başına kararın dışarıdan yazdırıldığını kanıtlamaz. HRD'nin bu yöndeki daha kesin çıkarımı burada mahkemece doğrulanmış olgu olarak alınmamıştır. Somut kayıt, iki hâkimlik, iki tarih ve gerekçe benzerliğidir. Şirketlere ilişkin bütün el koyma ve müsadere süreci bu sınırlı kayıttan ayrı bir araştırma konusudur.

Belgelendirme: HRD §54, PDF s. 11–12. Kaynak: K01.

027 İçişleri Bakanlığının idare hâkimleri hakkında işlem talebi

Tarih: 20 Kasım 2015 tarihli yazı iddiası; izleyen HSYK işlemleri.

HRD, İçişleri Bakanlığının kendi aleyhine karar veren 78 idare mahkemesindeki hâkimler hakkında işlem yapılmasını istediğini; HSYK 3. Dairesinin inceleme başlattığını ve terfi sırası gelen 12 hâkimin terfisinin durdurulduğunu bildirir. Aynı bölümde Diyarbakır, Sakarya ve Siirt valiliklerinden benzer başvurular aktarıldığı görülür.

Buradaki sayılar farklı birimleri gösterir: 78, kaynakta mahkeme sayısıdır; 12 ise terfi işlemi durdurulduğu ileri sürülen hâkim sayısıdır. "78 hâkim ihraç edildi" veya "78 ayrı kesin ihlal" sonucu çıkarılamaz. Bu nedenle olay, tek bir idari müdahale dosyası olarak tutulmuştur.

İdarenin tarafı olduğu davada kanun yoluna başvurması ile kararı veren hâkim hakkında kariyer işlemi talep etmesi farklıdır. Somut iddia, uyuşmazlığın tarafının yargısal denetimden bağımsız olarak hâkim üzerinde idari baskı kurmasıdır. Yazının aslı, 78 mahkemenin listesi ve 12 bireysel terfi dosyası elde edilemediğinden kaydın kanıt düzeyi açık tutulmuştur.

Belgelendirme: HRD §61, PDF s. 12–13. Kaynak: K01.

028 Mustafa Çolaker'in yayın platformu kararından sonra görevlendirilmesi

Tarih: 7 Aralık 2015. **Yer:** Mersin 1. Tüketici Mahkemesi.

Bazı televizyon kanallarının Digiturk yayın platformundan çıkarılması üzerine açılan davada hâkim Mustafa Çolaker kanallar lehine karar verdi. HRD, bu kararın ardından Çorum'da görevlendirildiğini ve hakkında inceleme başlatıldığını kaydeder. Dosya, siyasi bakımdan tartışmalı bir meselenin tüketici mahkemesindeki uyuşmazlığa da yansıdığını göstermektedir.

Değerlendirme: Hâkim üzerindeki baskı yalnız ceza mahkemelerinde görülmez. Ticari veya tüketici uyuşmazlığındaki kararın siyasi sonuçları da mesleki işlem riskini gündeme getirebilir. Buradaki ilişki HRD'nin aktardığı olay dizisine dayanmaktadır; görevlendirme ve incelemenin nihai sonucu doğrulanmış değildir.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §46, PDF s. 10 ve ilgili dipnot.

029 Can Dündar ve Erdem Gül'ün tutuklanması ile anayasal denetim

Tarih ve dosya: 25 Şubat 2016; AYM 2015/18567.

Can Dündar ve Erdem Gül, MİT TIR'larına ilişkin haberleri nedeniyle yürütülen soruşturmada tutuklandı. AYM, tutuklamanın kuvvetli belirti ve gereklilik koşullarının gerekçelendirilmesini inceledi. Haberin yayımlanması ile tutuklama arasında geçen süre ve bu sırada elde edilen yeni delilin açıklanmaması değerlendirmede önem taşıdı. Mahkeme kişi özgürlüğü ve güvenliği ile ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verdi.

Bu dosya, sonraki Şahin Alpay ve Mehmet Hasan Altan kararlarında görülen uygulamama sorunuyla aynı değildir: Dündar ve Gül hakkında ihlal kararının ardından tahliye gerçekleşmiştir. Raporda bu sonuç korunarak, anayasal denetimin etkili olduğu bir örnek de gösterilmektedir.

28 Şubat 2016 — siyasi açıklama: Erdoğan, AYM kararının ardından “verdiği karara da uymuyorum, saygı da duymuyorum” dedi; davayı casusluk olarak niteledi. Açıklama, Dündar ve Gül’ün tahliyesinden sonradır. Dolayısıyla bu dosyada konuşmanın tahliyeyi engellediği söylenemez. Buna karşılık yürütmenin başındaki kişinin bağlayıcı anayasal kararı açıkça reddetmesi, sonraki uygulamama dosyalarıyla karşılaştırılması gereken somut bir siyasi baskı göstergesidir. [K177]

Yargı bağımsızlığıyla bağlantı, kamu yararı taşıyan haberciliğe yönelik tutuklamanın delil ve zorunluluk bakımından gerçekten denetlenmesidir. Hüküm, habercilikle ilgili bütün ceza isnatlarını peşinen sonuçlandıran bir beraat olarak kullanılmamıştır. Bu olay, MİT TIR’ları soruşturmasını yürüten savcıların mesleki ve ceza işlemlerinden ayrı bir gazeteci dosyasıdır.

Belgelendirme: AYM resmî karar açıklaması. Kaynak: K132.

030 Ayşe Özel’in sosyal medyada hedef gösterilmesi ve inceleme iddiası

Tarih ve yer: 4 Nisan 2016 çevresi; Şırnak.

HRD, hâkim Ayşe Özel’in adı ve sicil bilgileri kullanılarak sosyal medyada hedef gösterildiğini; Fatih Tezcan’ın paylaşımında hâkim hakkında işlem yapılmasının istendiğini ve ardından HSYK incelemesinin gündeme geldiğini aktarır. Olay, belirli bir mahkeme kararına ilişkin siyasi ve medya baskısının isimli yargı mensubuna yönelmesi bakımından kaydedilmiştir.

Hâkimlerin kararları kamusal eleştiriden bağışık değildir. Ancak kişinin mesleki kimlik bilgileriyle hedef gösterilmesi ve idari yaptırım talep edilmesi, kararın hukuki eleştirisinden farklı bir baskı oluşturabilir. Kurulun olası incelemesinin yasal dayanağı ve hangi somut fiile yöneldiği ayrıca önem taşır.

Bu kayıt için nihai disiplin kararı veya kesinleşmiş bir hak ihlali hükmü bulunmadığından “cezalandırıldı” sonucu yazılmamıştır. Paylaşım, inceleme ve yaptırım birbirinden farklı aşamalardır. Kaynakta bildirilen ilk iki aşama korunmuş, üçüncüsü varsayılmamıştır.

Belgelendirme: HRD §70, PDF s. 15. Kaynak: K01.

031 Murat Aydın ve Gülay Aydın’ın Trabzon’a atanması

Tarih: 6 Haziran 2016. **Yerler:** Karşıyaka ve Trabzon.

HRD, YARSAV Başkan Yardımcısı hâkim Murat Aydın ile hâkim Gülay Aydın’ın görev süreleri dolmadan Trabzon’a atandığını kaydeder. Aynı dönem hakkındaki uluslararası değerlendirmelerde isteğe aykırı nakiller ve meslek örgütlerinin çalışma ortamı başlıca kaygılar arasındadır. Ancak genel raporlardaki kaygı, bu bireysel naklin saiki hakkında tek başına kesin hüküm oluşturmaz.

Değerlendirme: Meslek örgütünde görev alan hâkimlerin eleştirel faaliyetleri ile kariyer işlemleri arasındaki ilişki özellikle incelenmelidir. Burada kişilerin nakil tercihleri ve işlemin tam gerekçesi görülmeden, atamanın yalnız örgütsel faaliyet nedeniyle yapıldığı söylenmemektedir.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §34, PDF s. 8. Genel dönem değerlendirmesi K85 ile karşılaştırılabilir.

032 Darbe teşebbüsünden sonra yargı mensuplarının topluca uzaklaştırılması

Tarih: 16 Temmuz 2016 ve izleyen OHAL dönemi.

Darbe teşebbüsünün hemen ardından çok sayıda hâkim ve savcı hakkında görevden uzaklaştırma, gözaltı ve tutuklama işlemleri başlatıldı. 23 Temmuz'da yayımlanan 667 sayılı KHK, yargı mensuplarının meslekte kalmasının uygun görülmemesi yoluyla çıkarılmasına hukuki çerçeve getirdi. Venedik Komisyonu, işlemlerin kitlesel niteliğini ve bireysel savunma ile denetim güvencelerini inceledi.

Değerlendirme: Darbeye katılanların soruşturulması yükümlülüğü, her kişi için delilin ve sorumluluğun ayrıca belirlenmesini gerektirir. Uzaklaştırılan, ihraç edilen, tutuklanan ve mahkûm edilen kişi sayıları farklıdır. Bu kayıt, doğrulanmamış bir toplam sayı üretmez. Aşağıdaki Altan, Baş ve Turan dosyaları, toplu sürecin belirli kişiler bakımından yargısal olarak incelenmiş sonuçlarını gösterir.

Belgelendirme: Resmî düzenleme ve uluslararası hukuki inceleme. Kaynaklar: K48; K62; K22–K23.

Kararların ve muhalefet şerhlerinin ihraç değerlendirmesinde kullanılması

3 Nisan 2017 — HSYK Genel Kurulu, 2017/665: Kurulun 4 Nisan'da yayımladığı resmî duyuru, 45 hâkim ve savcının meslekten çıkarılmasını açıklarken değerlendirmeye sunulan malzemeleri de sayar. Bunlar arasında örgütle bağlantılı kabul edilen dosyalardaki yargısal işlemler ve kararlar ile HSYK'nin bazı disiplin kararları ve bu kararlardaki muhalefet şerhleri bulunur. Dolayısıyla yargısal görüşlerin personel değerlendirmesine taşınması yalnız bir basın iddiası değildir; Kurulun kendi metninde görülebilmektedir. [K148]

Resmî duyuruda muhalefet şerhlerine yapılan atıf, HSYK'nin disiplin işlemleri bağlamındadır. Belge, bütün idare mahkemelerindeki karşıoyların izlendiğini veya listedeki herkesin yalnız karşıoy yazdığı için ihraç edildiğini göstermez. Bununla birlikte karar ve karşıoyların, hangi somut örgütsel davranışla bağlantılı oldukları kişi bazında açıklanmadan ihraç değerlendirmesine alınması, hukuki kanaatin serbestçe ifade edilmesi bakımından ciddi bir güvence sorunudur. [K148]

Mehmet Yılmaz'ın açıklaması ve atıf kontrolü: Darbe sonrasındaki liste hazırlığını anlatan söyleşide konuşan Mehmet Yılmaz, HSYK 2. Daire Başkanıdır; genel sekreter olarak tanıtılması doğru değildir. Elif Çakır'ın söyleşisinin T24'te aktarılan metninde, uzaklaştırma listesinin önceki yıllardaki disiplin çalışmalarına dayandığını anlatır. Örgüt bağlantılı yargıçların hâlen görev yapıp yapmadığı sorusuna verdiği yanıtta "Süreci ciddiyetle takip ediyoruz" der. Erişilen bu metinde "şerhleri takip ediyoruz" cümlesi bulunmamaktadır. İki söz birbirinin yerine geçirilmemiştir. [K149]

İdari yargıya ilişkin belge sınırı: İdare mahkemesi hâkimlerinin karşıoylarının izlendiğine ilişkin atfedilen açıklamanın tam metni, tarihi ve söyleyeni mevcut kaynaklarla doğrulanamamıştır. Doğrulanmış 2017/665 sayılı karar, kendi kapsamı içinde değerlendirilmiştir. Bireysel bir olayda karşıoyun tarihi ve içeriği, sonraki personel işlemi ve bu işlemin gerekçesi birlikte incelenmelidir.

Kurulun beyan ettiği görev anlayışı: Mehmet Yılmaz, 17 Ocak 2018'de HSK'nin yargının amiri olmadığını; atama, terfi ve disiplin görevleri bulunduğunu söylemiştir. Bu açıklama,

Kurulun resmî savunmasını gösterir. İncelemede esas mesele, bu görev anlayışı ile kararlarından dolayı işlem gören hâkimlerin somut dosyaları arasındaki uyumdur. [K150]

033 Anayasa Mahkemesi üyesi Alparslan Altan'ın tutuklanması

Tarih: Temmuz 2016; AİHM kararı 16 Nisan 2019. **Başvuru:** 12778/17.

AYM üyesi Alparslan Altan, darbe teşebbüsünün ardından gözaltına alındı ve tutuklandı. AİHM, tutuklamanın kanuniliğini ve ilk tutma sırasında makul şüpheyi inceledi. Suçüstü kavramının geniş yorumlanarak özel usul güvencelerinin aşılması ve tutuklama anındaki delil sorunu bakımından ihlal sonucuna ulaştı.

Değerlendirme: Yargı mensubuna tanınan özel usul, kişisel ayrıcalık olmaktan önce görevin dış baskıdan korunmasına hizmet eder. Olağanüstü dönemde de bu usulün sonradan genişletilmiş suçüstü yorumuyla etkisizleştirilmesi sınırsız değildir. AİHM'nin tutuklama hakkındaki tespiti, sonraki ceza yargılamasının bütün unsurları hakkında verilmiş beraat kararı olarak okunamaz.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 5. Kaynak: K62, *Alparslan Altan/Türkiye*.

034 Yargıtay ve Danıştay üyelerinin görev sürelerinin sona erdirilmesi

Tarih: 23 Temmuz 2016'da yayımlanan 6723 sayılı Kanun.

Kanunla yüksek mahkeme üyelikleri bakımından geniş kapsamlı görev sona ermesi ve yeniden belirleme düzeni kuruldu. HRD bu olayı yüksek yargıdaki görev güvencesi açısından ele aldı. Sonraki yıllarda Tosun ve diğerleri ile Kaya ve diğerleri başvurularında, görevleri sona eren yargı mensuplarının mahkemeye erişimi AİHM önüne geldi.

Değerlendirme: Mahkeme teşkilatını değiştirme yetkisi, görev süresi güvencesini ve etkili itiraz hakkını ortadan kaldıracak biçimde kullanılamaz. Yargıçların bir kısmının yeniden seçilmesi, seçilmeyenlerin işlemden doğan uyuşmazlığını çözen bağımsız denetimin yerine geçmez. 2025 ve 2026'daki ilgili kararlar aşağıda ayrı kayıt olarak bulunmaktadır.

Belgelendirme: Kanuni işlem ve sonraki yargısal inceleme. Kaynaklar: K01, §§133–134; K58–K59.

2017 ve 2018

035 İdris Baluken'in tahliyesi ve Cem Bozlaş'ın görev değişikliği

Tarih ve yer: 30 Ocak–21 Şubat 2017; Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi.

Mahkeme 30 Ocak 2017'de tutuklu milletvekili İdris Baluken'in tahliyesine karar verdi. HRD, bu karar sonrasında mahkeme başkanı Cem Bozlaş'ın Ankara'ya hâkim olarak atandığını, Baluken'in ise 21 Şubat'ta yeniden tutuklandığını bildirir. Böylece bir siyasetçinin tahliye süreci ile karar veren başkanın görevinin değişmesi aynı zaman dizisinde görünür.

Kayıtta üç ayrı işlem vardır: tahliye, başkanın nakli ve yeni tutuklama. Bunların her biri kendi karar ve gerekçesiyle incelenmelidir. Bozlaş'ın Ankara'ya atanması, başkanlık görevinin de sona ermesi bakımından yalnız coğrafi bir değişiklik değildir.

Bu olayın yargı bağımsızlığı bakımından sorusu, siyasi bakımdan hassas bir dosyada özgürlük lehine karar veren heyetin korunup korunmadığıdır. Siyasi açıklama ile soruşturma arasındaki nedensellik, resmî nakil gerekçesi ve özlük dosyası görülmediği için kesinleşmiş mahkeme tespiti olarak sunulmaz. Baluken hakkındaki sonraki ceza yargılamalarının tamamı da bu nakil kaydından çıkarılamaz.

Belgelendirme: HRD §76, PDF s. 16–17. Kaynak: K01.

036 Fatih Mehmet Aksoy'un duruşma sırasında görevden uzaklaştırılması

Tarih: Şubat 2017; Aralık 2017 ve Ocak 2018'de sonraki gelişmeler. **Yer:** Kırşehir.

Hâkim Fatih Mehmet Aksoy, ByLock kullandığı iddiasıyla görevden uzaklaştırıldı. HRD, uzaklaştırma haberinin duruşma sırasında geldiğini ve öncesinde savcı tarafından tehdit edildiğini ileri sürer. Dönem haberleri, Aksoy'un daha sonra iradesi dışında ByLock sunucularına yönlendirilen kişiler arasında değerlendirildiğini aktarır. Ocak 2018'de yayımlanan haber, Aksoy'un da bulunduğu yedi yargı mensubunun uzaklaştırma kararının kaldırıldığını bildirir.

Değerlendirme: Teknik verinin yanlış kişiye veya iradi kullanıma atfedilmesi, hâkimin mesleki konumunu ağır biçimde etkileyebilir. Göreve dönüş bilgisi ile HRD'deki tehdit anlatısı aynı düzeyde doğrulanmış değildir. Tehdit iddiası burada kesin olgu olarak benimsenmemiş; uzaklaştırma ve daha sonraki düzeltme süreci ayrı gösterilmiştir.

Belgelendirme: HRD ve dönem haberleri. Kaynaklar: K01, §77; K88–K89. Güncel tutukluluk veya mesleki durum hakkında ek varsayım yapılmamıştır.

037 Deniz Yücel'in tutukluluğu ve tahliyesi

Tarih: Şubat 2017–16 Şubat 2018; AİHM kararı 25 Ocak 2022. **Başvuru:** 27684/17.

Gazeteci Deniz Yücel'in tutulması ve serbest bırakılması, HRD'de üst düzey siyasi açıklamalar ve diplomatik görüşmelerle birlikte ele alınır. AİHM'nin daha sonraki kararı, tutmanın makul şüphe, tazminat yolu ve ifade özgürlüğü bakımından sorunlarını değerlendirdi. Mahkemenin resmî özeti, AİHS m. 5 §1, m. 5 §5 ve m. 10 ihlallerini bildirir.

Değerlendirme: Diplomatik temaslarla tahliye arasındaki zaman ilişkisi, tek başına mahkemenin doğrudan talimat aldığına ilişkin kesin delil değildir. Buna karşılık tutuklamanın hukuki dayanağındaki sorun AİHM tarafından saptanmıştır. Bu kayıt, siyasi bağlam anlatısı ile hüküm altına alınmış ihlali birbirinden ayırır.

Belgelendirme: Yargısal tespit ve dönem bağlamı. Kaynaklar: K93, resmî karar özeti; K01, §§100–103.

038 Avni Angun'un tahliyesi ve Vedat Koç başkanlığındaki heyetin değişmesi

Tarih ve yer: HRD'de 18 Mart 2017 olarak kaydedilen duruşma; Malatya ağır ceza yargılaması.

HRD, Albay Avni Angun'un tahliyesi ile Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ve bazı üst düzey komutanların dinlenmesine karar verilmesinden sonra mahkeme başkanı Vedat Koç'un başkanlıktan alındığını bildirir. Yeni başkanla oluşan heyetin yeniden tutuklama kararı verdiği, duruşma savcısının da değiştirildiği aktarılır.

Dosyanın ayırt edici yanı yalnız tahliye değildir. Savunmanın veya mahkemenin maddi gerçeğe ulaşmak için üst düzey görevlileri dinleme kararı da aynı işlem dizisinin içindedir. Heyet değişikliği, hangi delillerin toplanacağına ilişkin yargısal takdir üzerinde sonuç doğurabilecek niteliktedir.

HRD'nin yeniden tutuklamanın usule aykırı olduğu yönündeki değerlendirmesi, bu raporda doğrudan hüküm yerine geçmez. Tahliye kararı, itiraz mercii kararı ve yeni heyetin gerekçesi birlikte görülmeden bütün usul tartışması kesinleştirilemez.

Belgelendirme: HRD §87, PDF s. 19. Kaynak: K01.

039 Tahliye kararı veren İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi heyetinin açığa alınması

Tarih: 31 Mart–6 Nisan 2017. **İlgili kişiler:** İbrahim Lorasdağı, Barış Cömert, Necla Yeşilyurt Gülbiçim ve savcı Göksel Turan.

Mahkeme, medya yapılanması davasında 21 tutuklu sanığın tahliyesine karar verdi. İtiraz ve yeni soruşturma işlemleri nedeniyle tahliyeler fiilen gerçekleşmedi. HSYK, 3 Nisan'da heyet üyeleri ile duruşma savcısını görevden uzaklaştırdı. Başkanvekili Mehmet Yılmaz, iddiaların hukuka aykırı ve maksatlı tahliyelerle ilgili olduğunu, müfettişlerin ön raporu üzerine soruşturma sonuna kadar tedbir uygulandığını açıkladı.

Değerlendirme: İşlem yalnız muhalif bir raporun iddiası değildir; HSYK açıklamasıyla doğrulanmaktadır. Uyuşmazlık, tahliye kararındaki değerlendirme ile disiplin sorumluluğu arasındaki sınırdadır. Açığa alma, nihai disiplin cezası veya mahkûmiyet olarak yazılamaz. Bununla birlikte karardan hemen sonra uygulanması, diğer hâkimlerin tahliye kararları üzerinde baskı yaratabilecek niteliktedir.

Belgelendirme: Makam açıklamasıyla doğrulanan işlem. Kaynaklar: K90, 3 Nisan; K91, 6 Nisan 2017; K01, §§78–85.

040 Kilis Emniyetinin tahliye kararları hakkında gerekçe istemesi

Tarih ve belge: 1 Nisan 2017; 23828302-67876-22105/2017/2547744 sayılı yazı olarak aktarılan kayıt.

HRD, Kilis Emniyet Müdürlüğünden gönderilen bir yazıda, belirli soruşturmalar kapsamında verilen tahliye kararlarının gerekçelerinin Emniyet Genel Müdürlüğüne iletilmesinin istendiğini bildirir. Bu olay, Ekim 2015'te aktarılan hâkim ve mahkeme bilgisi toplama yazısından ayrı bir belge iddiasıdır.

Mahkeme kararlarının taraflara ve infaz birimlerine iletilmesi olağan işleyişin parçasıdır. Bu kayıtta incelenen konu, kolluğun tahliye kararlarını ayrıca toplayarak karar veren hâkimler üzerinde değerlendirme veya baskı işlevi görüp görmediğidir. Belgenin bağlamı görülmeden bütün bilgi taleplerinin hukuka aykırı olduğu söylenemez.

Yazı numarası korunarak denetlenebilir bir araştırma izi bırakılmıştır. Ancak belgenin imzalı aslı ve ekleri bu araştırmada elde edilemediğinden, yerel yazı anlatısı ülke çapında verilmiş kesin bir talimat şeklinde genelleştirilmemiştir. Bu ayrım, kolluk ile yargı arasındaki ilişkiyi somut belge üzerinden tartışmak için gereklidir.

Belgelendirme: HRD §96, PDF s. 21. Kaynak: K01.

041 Antalya 2. Ağır Ceza Mahkemesi üyelerinin değiştirilmesi

Tarih: 17 ve 30 Mart; 5–6 Nisan 2017.

HRD, Antalya 2. Ağır Ceza Mahkemesinin Mart ayındaki tahliye kararlarının ardından Başkan Yücel Dağdelen'in Manisa'ya, üye Saim Karakaya'nın Siirt'e atandığını aktarır. Diğer üyeler Ayşegül Yıldız Kaya ile Ali Emre Sula'nın 6 Nisan'da Antalya içinde başka mahkemelerde görevlendirildiği de kaydedilir. Kaynak, 17 Mart'ta 20, 30 Mart'ta sekiz sanık hakkında tahliye verildiğini bildirir. Böylece değişen heyetin üyeleri ve karar tarihleri ayrı ayrı görülebilmektedir. Raporda 5 Nisan 2017 tarihli HSYK kararnamesine kaynak gösterilmiştir.

Değerlendirme: Bir heyetin kısa aralıklarla birden fazla üyesinin değişmesi, dosyanın görülme koşullarını etkiler. Tahliye ile personel işlemi arasındaki yakınlık önemlidir; ancak işlemin nedeni tam atama dosyası görülmeden kesinleştirilemez. HRD'nin sonraki tutuklama kararlarına ilişkin hukuka aykırılık değerlendirmesi ayrıca bir mahkeme hükmü olarak aktarılmamıştır.

Belgelendirme: Kararnameye atıf içeren HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §86, PDF s. 18–19.

042 İsmail Gürgen'in tahliyesinden sonra iki mahkeme üyesinin değiştirilmesi

Tarih ve yer: 14 Nisan 2017; Çanakkale 2. Ağır Ceza Mahkemesi.

HRD, Tuğgeneral İsmail Gürgen'in yargılandığı davanın ikinci duruşmasında oy çokluğuyla tahliye kararı verildiğini, ancak fiilen serbest bırakılmadan aynı gece yeniden tutuklandığını aktarır. Tahliye yönünde oy kullanan iki üyenin mahkemeden alınarak başka mahkemelerde görevlendirildiği; yeni üyelerle süren yargılama sonunda müebbet hapis cezası verildiği bildirilir.

Gürgen'in darbe girişimi sırasında izinli bulunduğu ve birliğine verdiği emirler, HRD'nin dosya anlatısındaki savunma olgularıdır. Bu rapor, bunları tek başına beraat gerekçesi olarak kabul etmez. Yargı bağımsızlığı bakımından asıl konu, tahliye çoğunluğunu oluşturan üyelerin değişmesi ve aynı sanık hakkındaki sonraki yargılamanın farklı heyetle sürmesidir.

İki üyenin isimleri ve HSK işlem numaraları elde edilemediğinden eklenmemiştir. HRD'nin Ocak 2019 itibarıyla verdiği temyiz ve tutukluluk bilgisi 2026'daki güncel durum gibi sunulmamıştır. Dosya, tarihli bir heyet müdahalesi iddiası olarak kayda alınmıştır.

Belgelendirme: HRD §90, PDF s. 19–20. Kaynak: K01.

043 Ayşenur Parıldak'ın tahliye edilmemesi ve mahkeme başkanının değiştirilmesi

İlk süreç: 2 ve 8 Mayıs 2017, Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi. Sonraki yargısal inceleme: 19 Mart 2024 AİHM kararı.

HRD, gazeteci Ayşenur Parıldak hakkında 2 Mayıs'ta tahliye kararı verildiğini, fiilen serbest bırakılmadan yeniden tutuklama işlemi yapıldığını kaydeder. Aynı anlatıya göre mahkeme başkanı İsmail Ademoğlu 8 Mayıs'ta başka bir mahkeme üyeliğine atanmıştır. Kayıt hem kişi özgürlüğü hem karar veren heyetin sürekliliği açısından önem taşır.

Değerlendirme: Tahliye kararının aynı gün sonuçsuz kalması ve ardından başkan değişikliği, ayrı ayrı belgelenmesi gereken işlemlerdir. Bu olayda yeniden tutuklamanın kanuni dayanağı ve görev değişikliğinin gerekçesi tam dosya üzerinden doğrulanmış değildir. Dolayısıyla "yalnız tahliye verdiği için cezalandırıldı" sonucu yerine, kaynakta bildirilen işlem dizisi sunulmuştur.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §88, PDF s. 19.

Sonraki gelişme — 19 Mart 2024 AİHM kararı

19 Mart 2024 AİHM sonucu: Parıldak/Türkiye, 66375/17 sayılı başvuruda Mahkeme, ilk tutuklamayı haklı kılacak makul şüphe bulunmaması nedeniyle m. 5 §1(c), tutukluluğun sürdürülmesi bakımından m. 5 §3 ve ifade özgürlüğü yönünden m. 10 kapsamındaki hakların ihlal edildiğine karar verdi. AYM'nin yaklaşık yedi aylık incelemesi yönünden ise m. 5 §4'ün ihlal edilmediğine karar verdi. Hükümde 16.000 avro manevi tazminat ve 6.000 avro gider öngörüldü. Bu sonuç, gazetecinin özgürlüğüne yapılan müdahaleyi yargısal olarak belgeler; mahkeme başkanının naklinin cezalandırma amacı ayrıca aynı hükümle kesinleştirilmiş değildir. Kaynak: K100.

044 Mustafa Karadağ'ın Ankara'dan Şanlıurfa'ya atanması

Tarih ve işlem: 26 Mayıs 2017, HSYK 790 sayılı karar.

Yargıçlar Sendikası başkanı Mustafa Karadağ, Ankara hâkimliğinden Şanlıurfa hâkimliğine atandı. Yayımlanmış karar ekinin ikinci sırasında adı, sicili ve eski ile yeni görevleri yer alır. Böylece görev değişikliği yalnız bir değerlendirme yazısıyla değil, işlemin isimli listesiyle doğrulanabilmektedir.

Olay, yargı bağımsızlığı konusunda kamusal açıklama yapan bir meslek örgütü temsilcisinin mesleki güvencesi bakımından önemlidir. Bununla birlikte atama listesi gerekçeli bir disiplin kararı değildir; tek başına hangi açıklamanın işleme neden olduğunu göstermez. Bu rapor, naklin gerçekleşmesi ile cezalandırma amacı iddiasını bu nedenle ayırır.

Karadağ'ın daha sonraki dönemde başka yargı mensuplarının disiplin dosyalarında avukat olarak yer alması, özellikle Taner Temür kaydında görülmektedir. İki dosya arasındaki mesleki bağlantı, ayrı kişilerin hak ve işlemlerini birleştirmek için kullanılmamıştır. Buradaki kayıt yalnız Karadağ'ın 2017 görev değişikliğine ilişkindir.

Belgelendirme: HSYK karar ekinin açık kopyası, PDF s. 1, sıra 2. Kaynak: K111.

045 Şahin Alpay hakkında AYM kararına rağmen tutukluluğun sürmesi

Tarih: 11 Ocak–Mart 2018. **Sonraki AİHM kararı:** 20 Mart 2018, 16538/17.

AYM, Şahin Alpay'ın tutuklanmasına ilişkin hak ihlali kararı verdi. Alt derece mahkemeleri başlangıçta bu kararın gereğini yerine getirmedi. AİHM, Alpay dosyasında kişi özgürlüğü ve ifade özgürlüğü bakımından ihlal tespit etti; AYM kararının bağlayıcılığı ve alt mahkemelerin buna karşı tutumu üzerinde durdu.

Değerlendirme: Anayasal denetimin karar vermesi, kararın etkisiz bırakılması hâlinde kişiyi korumaya yetmez. Bu dosya, sonraki Berberoğlu, Atalay ve Kahraman süreçlerinde de görülen uygulamama sorununa erken bir örnektir. AYM kararına direnilmesi, sıradan bir yorum ayrılığı olarak ele alınamaz; anayasal başvurunun etkililiğini ilgilendirir.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynak: K92, *Şahin Alpay/Türkiye*. Kayıt, Ahmet Altan veya Mehmet Altan'ın ayrı dosyalarıyla birleştirilmemiştir.

046 Terör soruşturmaları kitapçığında tahliye öncesi HSK ile istişare iddiası

Tarih: 27 Şubat–5 Mart 2018.

HRD, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne atfedilen "Terör Soruşturmaları Bilgi Kitapçığı"nın TBMM'de tartışıldığını kaydeder. Kitapçıkta tahliye konusunda HSK ile istişareden sonra irade oluşturulmasının istendiği iddiası, dönemin CHP Genel Başkanı tarafından dile getirilmiştir. HRD ayrıca Yargıtay Başkanının, HSK Başkanvekiliyle yaptığı görüşmeye dayanan açıklamasını aktarır; açıklamada düzenlemenin yargılanan hâkim ve savcıların güvencesi için düşünüldüğü belirtilir.

Bu kayıt, herhangi bir tahliye kararında fiilen izin alındığının kanıtı değildir. Somut iddia, karar verme öncesinde bir idari kurul ile görüşme öngören metnin varlığıdır. Yargısal takdirin idari istişare koşuluna bağlanması, genel eğitim veya mevzuat bilgilendirmesinden farklı sonuç doğurur.

Kitapçığın tam ve doğrulanmış nüshası elde edilmediğinden, HRD'nin aktardığı metin ve karşı açıklama birlikte gösterilmiştir. Bu belge tamamlanmadan hangi mahkemelerin talimatı uyguladığına ilişkin sayı verilmemiştir.

Belgelendirme: HRD §178, PDF s. 48–49. Kaynak: K01.

047 Yirmi sekiz Şubat davasında hüküm öncesi cezaya ilişkin siyasi açıklama

Tarih ve yer: 28 Şubat 2018; Ankara'daki 28 Şubat yargılaması.

HRD, davanın karar duruşmaları öncesinde dönemin Başbakanı Binali Yıldırım'ın sanıkların en ağır cezayı alacaklarını ifade ettiğini kaydeder. Aynı anlatıda savcılığın çok sayıda sanık hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis istediği belirtilir. Bu olayda rapora alınan somut müdahale iddiası, yürütmenin başındaki kişinin sürmekte olan yargılamanın sonucu hakkında kesinlik içeren açıklamasıdır.

Kamusal açıklamanın mahkeme kararını fiilen değiştirdiği ayrıca kanıtlanmış değildir. Ancak karar verilmeden suçluluk ve ceza sonucu bildirilmesi, masumiyet karinesi ve hâkimlerin dış baskıdan korunması bakımından incelenebilir. Açıklamanın bu etkisi ile sanıkların fiilleri hakkında verilecek hukuki hüküm birbirinden ayrıdır.

Dosya, 1997 olaylarının bütün tarihini anlatmak için değil, rapor döneminde gerçekleşen ve devam eden yargılamaya yönelen tarihli bir siyasi beyanı kaydetmek için eklenmiştir.

Belgelendirme: HRD §180, PDF s. 50. Kaynak: K01.

048 Mehmet Hasan Altan hakkında AYM kararına rağmen tutukluluğun sürmesi

Tarih ve dosya: 11 Ocak 2018 AYM kararı; 20 Mart 2018 AİHM kararı, 13237/17.

Mehmet Hasan Altan'ın tutukluluğu hakkında AYM ihlal kararı verdi. Buna rağmen derece mahkemeleri tahliye talebini kabul etmedi. AİHM, makul suç şüphesinin bulunmaması ve ifade özgürlüğüne müdahale yanında, AYM'nin kararına rağmen tutmanın sürdürülmesini değerlendirdi. Bu işlem zinciri, Şahin Alpay dosyasına benzer fakat farklı başvurucuya ait bir kayıttır.

Alt mahkemenin anayasal denetimi etkisiz bırakması, yalnız hâkimler arasında hukuki görüş farkı olarak görülemez. Bireysel başvurunun koruma sağlaması, verilen ihlal kararının somut dosyada sonuç doğurmasına bağlıdır. AİHM'nin tespiti bu nedenle tutuklama gerekçesinin ötesinde, iç hukuk denetiminin etkinliği bakımından da önemlidir.

Karar, AİHS m. 5 §1 ve m. 10 yönünden ihlal içerir. İnceleme, ilk tutuklama ve ilgili tutma dönemine ilişkindir; Altan'ın sonraki bütün yargılama aşamalarına tek hükümle sonuç verilmiş değildir. Rapor, uygulamama sorununu bu somut tarih ve karar zinciriyle sınırlar.

Belgelendirme: AİHM karar metni, özellikle anayasal kararın etkisi ve hüküm bölümü. Kaynak: K133.

049 Leyla Güven'in milletvekili seçildikten sonra tahliye edilmemesi

Tarih ve yer: 29 Haziran 2018; 26 Aralık 2018 duruşması; Diyarbakır 9. ve 10. Ağır Ceza mahkemeleri.

24 Haziran seçimlerinde milletvekili seçilen Leyla Güven hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi tahliye kararı verdi. HRD'ye göre 29 Haziran'da saat 11.00'de verilen karar, savcılık itirazı üzerine yaklaşık beş saat sonra diğer ağır ceza mahkemesinin yeniden tutuklama kararıyla sonuçsuz kaldı. Güven fiilen serbest kalmadı.

Aynı kaynak, avukatların 26 Aralık duruşmasında, tahliye kararını veren mahkeme başkanının değiştiğini gördüklerini bildirir. Başkanın değişiklik tarihi bu duruşma günüyle aynı kabul edilmemiştir: 26 Aralık, avukatların değişikliği fark ettiğinin bildirildiği gündür.

Bu dosyada seçilme olgusunun tutukluluğa etkisi, tahliye kararının fiilen uygulanması ve mahkeme başkanının mesleki güvencesi birlikte gündeme gelir. Kaynak başkanın adını ve HSK işlemini vermediğinden bu bölüm isimli bir nakil hükmü olarak tamamlanamamıştır. Tahliye ve görev değişikliği arasındaki nedensellik HRD'nin ileri sürdüğü bağlantıdır.

Belgelendirme: HRD §89, PDF s. 19. Kaynak: K01.

050 ÇHD avukatlarının tahliyesi ve yeniden tutuklama süreci

Tarih: 14–15 Eylül 2018. **Yer:** İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi.

HRD, Çağdaş Hukukçular Derneği bağlantılı avukatların yargılandığı dosyada 14 Eylül'de tahliye kararı verildiğini ve kısa süre sonra yeniden tutuklama süreci işletildiğini anlatır. Bu olay, savunma mesleğini icra eden kişilere yönelik ceza işlemleri kadar, tahliye kararının fiilî etkisi bakımından da rapora alınmıştır.

Değerlendirme: Aynı dosyada kararın değiştirilmesinin hukuki dayanağı ve yeni delil bulunup bulunmadığı belirlenmelidir. Avukatın müvekkiliyle özdeşleştirilmesi, savunmanın bağımsızlığını zedeler. Ancak bu kayıtta her avukatın isnadı veya sonraki hükmü ayrı ayrı incelenmiş değildir; belgelenen tahliye ve yeniden tutma aşamasıyla sınırlıdır.

Belgelendirme: HRD dönem kaydı. Kaynak: K01, §109, PDF s. 26. Yeni ve kesinleşmiş bir AİHM hükmü atfedilmemiştir.

Heyet ve işlem ayrıntısı: HRD §109, İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesinin 14 Eylül 2018'de 17 avukat hakkında tahliye kararı verdiğini; Başkan Kadir Alpay ile üye Serkan Baş'ın 20 Eylül'de başka mahkemelerde görevlendirildiğini bildirir. Bu isimler, tahliye kararından sonra değiştirilen yargı mensuplarını belirler. Avukatlar hakkındaki yeniden tutuklama işlemi ile heyetin görev değişikliği ayrı kayıtlardır; birinin varlığı diğerinin gerekçesini tek başına kanıtlamaz.

051 Andrew Brunson dosyasında yargılama ile siyasi pazarlık tartışması

Tarih ve yer: 2017–12 Ekim 2018; İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi.

Brunson'ın tutukluluğu Türkiye ile ABD arasındaki görüşmeler ve karşılıklı açıklamalar içinde gündeme geldi. HRD, 28 Eylül 2017'de yapılan karşılıklı iade çağrısını ve 2018'de ABD makamlarının tahliye taleplerini aktarır. 12 Ekim 2018'de mahkeme 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası verdi; ev hapsi ve yurt dışı yasağını kaldırdı. Bu hüküm ve tedbirlerin kaldırılması Anadolu Ajansının duruşma haberiyle doğrulanmaktadır.

Karar beraat değildir. Aynı gün HSK Başkanvekili Mehmet Yılmaz, devam eden yargılamaya dışarıdan yorum yapılmaması ve mahkemenin kararına güvenilmesi gerektiğini açıkladı. Böylece olayda hem siyasi etki kaygısını doğuran açıklamalar hem de resmî bağımsızlık savunusu kayda geçirilmiştir.

Diplomatik görüşme yapılması tek başına mahkemeye talimat verildiğini kanıtlamaz. Buradaki somut mesele, özgürlükten yoksun bırakmanın devletler arası karşılıklılık dili içinde ele alınması ve yargılama sonucunun siyasi gelişmelerle bağlantılı biçimde tartışılmasıdır. HRD'nin gözaltı ile tutuklama tarihini birbirine yaklaştıran anlatısı, doğrulanmış bir ilk tutuklama tarihi olarak tekrarlanmamıştır.

Belgelendirme: HRD §§106–108; duruşma ve resmî açıklama haberi. Kaynaklar: K01, K136.

052 Fatih Portakal hakkında siyasi açıklamayı izleyen soruşturma

Tarih: 10–15 Aralık 2018 ve sonrasındaki soruşturma.

Fatih Portakal, televizyon haberinde barışçıl protesto imkânını ve insanların yaptırım korkusunu tartıştı. HRD, 15 Aralık'ta Cumhurbaşkanının konuşmayı eleştirerek yargının karşılık vereceğini belirttiğini, ardından gazeteci hakkında soruşturma açıldığını aktarır.

Bu olayda kamuya açık konuşmanın içeriği, yürütmenin tepkisi ve soruşturmanın açılması üç ayrı aşamadır. Soruşturma açılmasını doğrudan mahkûmiyet olarak anlatmak veya sonraki bütün Portakal dosyalarını aynı kayda bağlamak doğru değildir. Burada yalnız 2018'deki yayın ve ona verilen tepki izlenmektedir.

Yargı bağımsızlığıyla bağlantı, siyasi eleştirinin hemen sonrasında ceza sürecinin gündeme gelmesi ve yürütme açıklamasının sonucu önceden işaret etmesidir. Siyasi açıklama ile soruşturma arasındaki nedensellik, savcılığın bütün dosyası görülmeden kesin talimat tespiti olarak benimsenmemiştir. Nihai yargılama sonucu bu kaynakla doğrulanamadığı için eklenmemiştir.

Belgelendirme: HRD §182, PDF s. 50. Kaynak: K01.

053 Ayşe Sönmezler'in heyet içi baskı şikâyeti ve görev değişikliği

Tarih ve dosya: 13 Aralık 2018 duruşması, 2017/287 E.; 20 Aralık 2018 tarihli HSK 1952 sayılı karar eki.

HRD, üye hâkim Ayşe Sönmezler'in, mahkeme başkanının baskısı nedeniyle tarafsızlığını koruma konusunda endişe duyduğunu belirterek davadan çekilme talebinde bulunduğunu aktarır. Kaynakta, tahliye yönünde muhalefet yazması üzerine başkanla yaşadığı gerilim de anlatılır. Ardından Sönmezler'in 2. Ağır Ceza üyeliğinden başka mahkemeye geçirildiği bildirilir.

Görev yeri: HSK'nin 20 Aralık 2018 tarihli karar ekinin 9. sayfasında, sicil numarası 33939 olan Ayşe Sönmezler'in görev yeri Kırklareli olarak gösterilir. Kararla 2. Ağır Ceza Mahkemesi üyeliği kaldırılmış, 1. Ağır Ceza Mahkemesi üyeliği verilmiştir. HRD'deki Kırıkkale bilgisinin yerine resmî ekteki Kırklareli kaydı esas alınmıştır.

HSK eki, görev değişikliğini doğrular. Duruşmadaki baskı anlatısının kaynağı ise HRD'nin aktardığı tutanak ve dönem haberidir. İkisi aynı kesinlikte değildir. Olay, yargı bağımsızlığının yalnız yürütmeye karşı değil, mahkeme başkanı ile üye arasındaki ilişkide de korunması gerektiğini somutlaştırır.

Belgelendirme: HRD §93, PDF s. 20–21; resmî HSK eki, PDF s. 9. Kaynaklar: K01, K131.

054 Metin Akpınar ve Müjdat Gezen hakkında televizyon programı sonrası işlemler

Tarih: 22–24 Aralık 2018; İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı.

Metin Akpınar'ın televizyon programındaki ifadelerini izleyen gün Cumhurbaşkanı, bu sözlerin bedelinin yargıda ödeneceğini belirten bir açıklama yaptı. HRD, aynı gün Akpınar ve Müjdat Gezen hakkında soruşturma açıldığını, ertesi sabah polis aracılığıyla adliyeye götürülerek ifadelerinin alındığını bildirir.

Dosya, sanatsal veya siyasi ifadelerin sınırı tartışmasından ayrı olarak, yürütmenin kamuya açık yaptırım çağrısı ile soruşturma zamanlamasını kaydeder. Sanatçıların sözlerinin bütün bağlamı ve isnadın hukuki unsurları ceza dosyasında değerlendirilmelidir; bu rapor bir beraat veya mahkûmiyet hükmünün yerine geçmez.

Somut yargı bağımsızlığı sorusu, soruşturma makamının kendi delil ve hukuk değerlendirmesiyle hareket edip etmediğidir. Aynı televizyon programı ve aynı soruşturma kapsamında adı geçen iki kişi tek vaka olarak tutulmuştur. Sonraki yargılama sonucu bu kaynağa dayanarak güncellenmiş gibi gösterilmemiştir.

Belgelendirme: HRD §183, PDF s. 51. Kaynak: K01.

055 Zindaşti tahliyesinde Burhan Kuzu'nun hâkime telefon açması ve baskı iddiaları

Tarih: 2018 tahliyesi; 2019–2020 inceleme ve açıklamalar. Yer: İstanbul 5. Sulh Ceza Hâkimliği.

Naci Şerifi Zindaşti'nin tahliyesi konusunda, hâkim Cevdet Özcan ve diğer yargı mensuplarının HSK incelemesindeki ifadelerine dayanan haberlerde, dönemin Cumhurbaşkanlığı Hukuk Politikaları Kurulu üyesi Burhan Kuzu'nun telefonla devreye girdiği ileri sürüldü. Aktarılan ifadeler, bir şüphelinin tutukluluğu konusunda yargı dışından temas kurulmasına ilişkindir. [K173]

Kuzu, Mart 2020'de hâkimi aradığını kabul etti; ancak baskı yaptığı iddiasını reddederek görüşmeyi hukuki kanaat paylaşımı olarak açıkladı. Böylece telefon temasının varlığı ile temasın baskı niteliğinde olup olmadığı farklı kanıt durumlarına sahiptir. [K174]

Değerlendirme: Siyasi konumu olan bir kişinin belirli tutuklu lehine karar vericiyle doğrudan temas kurması, yargısal takdirin hangi kanallardan etkilenebileceğine ilişkin somut bir örnektir. Hâkim hakkındaki diğer suçlamalar ayrıca incelenmelidir; bu kayıt onu bütün işlemleri bakımından mağdur veya sorumsuz ilan etmez. Haberleştirilen ifadeler, kesinleşmiş ceza hükmü yerine kullanılmamıştır.

Belgelendirme: İnceleme ifadelerinin dönem aktarımı ve ilgili siyasetçinin açıklaması. Kaynaklar: K173, K174.

056 Özgür Özel'in Meclis konuşması sonrasındaki tazminat ve ceza süreci

Tarih: 18–26 Aralık 2018.

Özgür Özel'in TBMM'de Hulusi Akar'ı eleştiren konuşmasının ardından Cumhurbaşkanı, önce tazminat ardından ceza yoluyla karşılık verileceğini belirtti. HRD, 26 Aralık'ta Akar'ın 500.000 TL manevi tazminat davası açtığını ve ceza soruşturması başlatıldığını aktarır.

Bir kişinin itibarını korumak için yargıya başvurması kendi başına yargı bağımsızlığı ihlali değildir. Burada araştırılan, yürütmenin başka bir kişi adına yargısal yaptırım sırasını kamuya açıklaması ve bunu izleyen işlemlerdir. Hukuk davası ile savcılık soruşturması farklı yollar olduğundan tek bir ceza mahkûmiyeti varmış gibi anlatılmamıştır.

Milletvekilinin Meclis konuşmasına ilişkin güvencelerin nasıl uygulandığı, dava ve soruşturma dosyalarıyla ayrıca değerlendirilebilir. Mevcut kaynak, tarihli söz ve başvuru dizisini sağlar; davaların nihai sonuçlarını sağlamaz. Bu kayıt, siyasi açıklama ile yargı süreci arasındaki ilişkinin somut olay üzerinden incelenmesi içindir.

Belgelendirme: HRD §181, PDF s. 50. Kaynak: K01.

2019 ve 2020

057 YARSAV Başkanı Murat Arslan'ın mahkûmiyeti

Tarih: 18 Ocak 2019. **Önceki süreç:** 2016'da tutuklama.

YARSAV Başkanı Murat Arslan, silahlı terör örgütü üyeliği suçundan on yıl hapis cezasına mahkûm edildi. Avrupa Yargıçlar Birliği, Avrupa İdari Yargıçlar Birliği, MEDEL ve Judges

for Judges ortak açıklaması, yargılamayı ve delillerin değerlendirilmesini eleştirdi. Açıklama, mahkûmiyetin ertesi günü 19 Ocak 2019'da yayımlandı.

Değerlendirme: Yargı bağımsızlığını savunan bir meslek örgütünün başkanının yargılanması, örgütlenme ve eleştiri faaliyetleri bakımından özel önem taşır. Bununla birlikte meslek örgütlerinin adil yargılanma eleştirisi, kendiliğinden bir uluslararası mahkeme hükmü değildir. Olayın bu kayıttaki kanıtı, mahkûmiyetin tarihi ve niteliği ile onu gözlemleyen kuruluşların açıklamasıdır.

Belgelendirme: Meslek örgütlerinin doğrudan ortak açıklaması. Kaynak: K94. 10 Ekim 2026'daki infaz durumuna ilişkin doğrulanmamış sonuç eklenmemiştir.

058 Aydın Başar'ın beraat gerekçesi nedeniyle disiplin ve nakil süreci

Tarih ve yer: 2016'da başlayan inceleme; 2018–2019 nakilleri; Balıkesir, Zonguldak, Erzurum ve HRD'de bildirilen Kars aşaması.

Hâkim Aydın Başar, bir kişinin sosyal medyada paylaştığı şiir nedeniyle Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla yargılandığı davada beraat kararı verdi. Dönem haberine göre Cumhurbaşkanının avukatlarının şikâyeti üzerine gerekçeli karar incelemeye alındı; HSK yer değiştirme cezası verdi ve itiraz reddedildi. Kaynak, Kurul üyeleri arasında ihraca, yer değiştirmeye ve kınamaya ilişkin farklı oylar bulunduğunu bildirir.

Bu dosya, sıradan bir tayin kaydından daha ileri bir mesleki yaptırım iddiası içerir. Haber, yaptırımın sonraki üst mahkeme görevlerine seçilebilme üzerinde de sonuç doğurduğunu aktarır. HRD'de kişinin soyadı "Başer" şeklindedir; dönem haberi "Başar" adını kullanmaktadır. Burada Başar esas alınmıştır.

Nakil tarihlerinde de kaynak farkı vardır: 4 Mart 2019 haberi hâkimi zaten Erzurum'da göstermektedir; bu nedenle HRD'deki 5 Mart tarihi Erzurum'a ilk atamanın kesin günü olarak tekrarlanmamıştır. Beraat kararının gerekçesinin disiplin işlemine konu olması, hâkimin hukuki yorum alanına müdahale sorusunu doğurur.

Belgelendirme: HRD §50; 4 Mart 2019 dönem haberi. Kaynaklar: K01, K122.

059 Serkan Gölge'nin tahliyesi ve devlet başkanları arasındaki görüşme

Tarih: 29–30 Mayıs 2019.

NASA'da çalışmış bilim insanı Serkan Gölge'nin cezaevinden ev hapsine çıkarılması, Türkiye ve ABD devlet başkanlarının görüşmeleriyle birlikte kamuoyuna yansıdı. HRD, 30 Mayıs'ta ABD Başkanının Gölge'nin durumunu Cumhurbaşkanı Erdoğan'la görüştüğünü ve serbest bırakılmasına yardımından dolayı teşekkür ettiğini kaydeder.

Bu dosya, Brunson ve Deniz Yücel olaylarıyla aynı değildir; ayrı kişi ve ayrı yargılama sürecidir. Bununla birlikte özgürlükten yoksun bırakmanın diplomatik görüşmelerin sonucu gibi sunulması ortak bir bağımsızlık sorusu doğurur. Ev hapsi ile bütün sınırlamaların kaldırılarak ülke dışına çıkabilme birbirinden ayrılmıştır.

HRD, bu gelişmeden Yargıtayın yürütme talimatıyla hareket ettiği sonucunu çıkarır. Burada bu sonuç kesin olgu olarak tekrarlanmamıştır: diplomatik açıklama, mahkeme içi talimat belgesi değildir. Kaydın kanıtladığı alan, siyasi görüşmenin kabul edilmesi ve tutma rejimindeki değişikliğin aynı zaman diliminde açıklanmasıdır. Sonraki tahliye ve seyahat aşamaları bu tarihli anlatıdan varsayılmamıştır.

Belgelendirme: HRD §168, PDF s. 45–46. Kaynak: K01.

060 Osman Kavala dosyasında tutuklama, beraat, heyet incelemesi ve kararların uygulanmaması

İzlenen süreç: 10 Aralık 2019–20 Ekim 2026. İlk başvuru: 28749/18. İkinci başvuru: 2170/24. Aşağıdaki alt başlıklar, farklı yıllardaki karar ve işlemleri ayırır.

AİHM, Osman Kavala'nın tutukluluğunu inceleyerek özgürlük hakkı ve tutmanın amacı bakımından ihlal tespit etti; serbest bırakılması gerektiğini belirtti. Tutmanın insan hakları savunucusunu susturma amacı taşıdığına ilişkin değerlendirme, dosyayı sıradan tutuklama gerekçesi uyuşmazlığından ayırdı. Sonraki Büyük Daire ihlal prosedürü kararı, ilk hükmün uygulanıp uygulanmadığını inceledi.

Değerlendirme: Tutuklama yetkisinin Sözleşme'de öngörülen amacın dışında kullanılması, yalnız usul eksikliği değildir. Bununla birlikte ilk kararın kapsamı, daha sonra verilen mahkûmiyetin bütün unsurlarını önceden incelemiş gibi genişletilmemelidir. 2020, 2022 ve 2026 aşamaları ayrı kayıtlarda gösterilmiştir.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynak: K24, ilk kararın ve uygulanma sürecinin ayrıntılı anlatımı; K73, sonraki Büyük Daire kararı.

Siyasi açıklama ve yargısal işlemler: 18 Şubat–9 Mart 2020

18 Şubat 2020: İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi, Gezi dosyasında beraat ve tahliye kararı verdi. Kavala, fiilen serbest bırakılmadan darbe teşebbüsüyle bağlantılı başka bir soruşturma kapsamında yeniden gözaltına alındı. Gözaltı işlemi, Cumhurbaşkanı'nın 19 Şubat'taki konuşmasından önce gerçekleşti. [K24, §§27–30]

19 Şubat 2020 — Cumhurbaşkanı'nın konuşması: Erdoğan, AK Parti grup toplantısında beraat hakkında "Bir manevrayla dün onu beraat ettirmeye kalktılar" dedi. Gezi olaylarının ve önünde yer alanların siyasi değerlendirmesinin değişmeyeceğini belirtti. Toplantı sonrası gözaltı işlemi sorulduğunda ise "Yargı kararına saygılı olmalıyız" ifadesini kullandı. Aynı dosyada beraatın bir manevra olarak sunulması, buna karşılık özgürlükten yoksun bırakma işlemi için yargıya saygı istenmesi, açıklamanın bağımsızlık açısından incelenmesi gereken somut içeriğidir. [K147]

19 Şubat 2020 — hâkimler ve başvurucu yönünden iki ayrı işlem: Beraat heyeti hakkında HSK incelemesi başlatılması ile Kavala'nın TCK m. 309 kapsamında yeniden tutuklanması aynı günün gelişmeleridir. Biri karar veren hâkimlerin mesleki güvencesiyle, diğeri başvurucunun özgürlüğüyle ilgilidir. AİHM'nin sonraki ihlal prosedürü kararı hem siyasi konuşmayı hem de heyet incelemesini olay dizisine almıştır. Bu, konuşmanın sonradan rapora eklenen ilgisiz bir siyasi yorum olmadığını gösterir. [K24, §§29–30; K38] ICJ ve IBAHRI 28 Şubat 2020'de incelemenin sona erdirilmesini istedi. İnceleme başlatılması, doğrulanmış bir nihai disiplin cezası bulunduğu anlamına gelmez. [K38]

9 Mart 2020: Bu kez TCK m. 328 kapsamındaki casusluk isnadıyla tutuklama kararı verildi. 20 Mart'ta m. 309 kapsamındaki tutuklama sona erdirildiğinde, diğer tutma kararı nedeniyle serbest kalma gerçekleşmedi. İncelenmesi gereken mekanizma, tahliye kararının kâğıt üzerinde varlığına rağmen özgürlükten yoksun bırakmanın başka hukuki nitelemeler altında sürmesidir. [K24, §§31–35]

Hukuki sonuç: Zaman sıralaması tek başına kapalı bir talimat zincirini kanıtlamaz. Buna karşılık beraatı değersizleştiren açık siyasi beyan, beraat heyetine yönelen inceleme ve fiilî tahliyenin gerçekleşmemesi birlikte değerlendirilmelidir. Kavala dosyasında uygulamama sonucu ayrıca 11 Temmuz 2022 Büyük Daire hükmüyle saptanmıştır. Böylece siyasi baskı değerlendirmesi ile bağlayıcı hükmün icra edilmediğine ilişkin yargısal tespit birbirini tamamlar.

Kavala kararının uygulanmadığına ilişkin ihlal prosedürü

Tarih: 11 Temmuz 2022. **Başvuru:** 28749/18, AİHS m. 46 §4 prosedürü.

AİHM Büyük Dairesi, Türkiye'nin Kavala hakkındaki 2019 kararını yerine getirme yükümlülüğüne uymadığını belirledi. İnceleme, yeni bir bireysel başvurudaki bütün hakları baştan yargılamak yerine, önceki bağlayıcı hükmün icrasına odaklandı. Kavala'nın tutma gerekçelerinin ve sonraki işlemlerin önceki hükmü etkisizleştirip etkisizleştirmediği değerlendirildi.

Değerlendirme: İhlal kararı sonrasında aynı özgürlükten yoksun bırakmanın başka hukuki nitelemelerle sürdürülmesi, giderimi sonuçsuz bırakabilir. Bu dosyada uygulamama artık yalnız bir izleme örgütünün eleştirisi değildir; Büyük Dairenin hükmüdür.

Belgelendirme: Yargısal tespit, kararın icra edilmemesi. Kaynak: K24. 2026'da verilen ikinci başvuru kararı bu hükümden ayrıdır.

Kavala ikinci başvurusunda bağımsızlık ve tarafsızlık tespitleri

Tarih: 25 Ağustos 2026. **Başvuru:** 2170/24, Büyük Daire.

AİHM Büyük Dairesi, Kavala'nın ikinci başvurusunda tutma ve mahkûmiyet sürecini inceledi. Resmî karar özeti, bağımsızlık ve tarafsızlık bakımından ciddi eksiklikler dâhil adil yargılanma sorunlarını bildirir. Hüküm, AİHS m. 3, 5 §1, 6 §1, 10 ve 11 ile m. 18'in ilgili haklarla bağlantılı ihlallerini içerir. Mahkeme, derhâl serbest bırakılmasını ve mahkûmiyetin sonuçlarının giderilmesini istedi.

Değerlendirme: Bu dosyada bağımsızlık ve tarafsızlık, yalnız genel ülke değerlendirmesinden çıkarılmamıştır; somut yargılama hakkındaki Büyük Daire incelemesinin parçasıdır. Hükmün iç hukukta gerektirdiği işlemler ile iç hukuk kararlarının otomatik olarak kendiliğinden ortadan kalktığı iddiası ayrılmalıdır.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynak: K73, AİHM Yazı İşlerinin resmî karar özeti.

Kavala kararının icrası için Eylül 2026 Bakanlar Komitesi kararı

Tarih: 16 Eylül 2026. **Belge:** 1569. toplantı, H46-39.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Kavala dosyasındaki icra denetiminde serbest bırakılma ve hükmün sonuçlarının giderilmesi için somut adımlar istedi. Karar, 2026

Büyük Daire hükmü sonrasında da uygulamanın ayrı bir sorun olarak devam ettiğini gösterir. Türk makamlarından 14 Ekim 2026'ya kadar bilgi verilmesi talep edildi.

Değerlendirme: Hak ihlalinin tespit edilmesi ile giderilmesi arasındaki mesafe, bu olayda uluslararası icra denetiminin konusudur. Bakanlar Komitesinin bilgi talebi için belirlediği 14 Ekim 2026 tarihi artık raporun izleme dönemi içindedir. Bu tarihin geçmesi, kendiliğinden yeni bir yaptırım veya icra sürecinin kapanması anlamına gelmez; Ekim gelişmeleri aşağıda ayrı kaydedilmiştir.

Belgelendirme: Resmî icra denetimi kararı. Kaynak: K74.

13–16 Ekim 2026 ret kararı ve icra takibi

13 Ekim 2026: ANKA'nın mahkeme kararına dayandırdığı habere göre İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, 25 Ağustos Büyük Daire kararı üzerine yapılan infazın durdurulması, tahliye ve yeniden yargılama taleplerini reddetti. Haberde, mahkemenin AİHM'nin temyiz mercii olmadığına ve delil değerlendirmesinin ulusal mahkemelere ait olduğuna dayanan gerekçeleri aktarılmaktadır. Ret, 2021/178 esas ve 2022/178 karar sayılı mahkûmiyetin infazının sürmesi yönünde sonuç doğurmuştur. Haberde itiraz yolu bulunduğu da belirtilmektedir. [K179]

14 Ekim 2026: Bakanlar Komitesinin 1572. toplantı karar listesinde Kavala dosyası H46-1 başlığında yer almakta, bu madde için yeni karar kabul edilmediği belirtilmektedir. Dosyanın gündemde yer alması, yeni bir icra hükmü verildiği veya önceki yükümlülüklerin yerine getirildiği anlamına gelmez. Bu kayıt, Türk makamlarının sunmuş olabileceği bütün yazışmaların içeriği hakkında sonuç çıkarmamaktadır. [K180]

16 Ekim 2026: Kavala, kendi adına yayımlanan açıklamada yerel mahkemenin ret kararını eleştirdi ve AİHM kararının uygulanması talebini yineledi. Açıklama, başvurucunun doğrudan beyanıdır; yeni bir mahkeme kararı olarak değerlendirilmemiştir. [K181]

Belgelendirme ve sınır: 13 Ekim ret işlemi için dönem haberi ve başvurucu açıklaması; 14 Ekim için resmî toplantı kaydı kullanılmıştır. Ret kararının imzalı tam örneği erişilen belgeler arasında bulunmamaktadır. İtirazın sonucu veya sonraki bir tahliye, erişilen kaynaklarla doğrulanmadığından kesinleşmiş sonuç olarak yazılmamıştır. Kaynaklar: K179–K181.

061 Hâkim Hakan Baş'ın tutuklanması hakkında AİHM kararı

Tarih: 3 Mart 2020. **İlk işlem:** Temmuz 2016 tutuklaması. **Başvuru:** 66448/17.

AİHM, Hakan Baş'ın tutuklanmasında suçüstü kavramının yorumunu, makul şüpheyi ve tutmanın güvencelerini inceledi. Yargı mensuplarına özgü usulün terör örgütü üyeliğinin devam eden suç sayılması yoluyla aşılması temel meselelerdendi. Mahkeme, özgürlük hakkı yönünden ihlal tespit etti.

Değerlendirme: Bu karar, görevdeki hâkimin olağan usul güvencelerinin keyfî biçimde bertaraf edilmemesi gerektiğini somutlaştırır. Ancak başvurucunun sulh ceza hâkimliklerinin bağımsızlığı hakkındaki genel iddiası ile Mahkemenin kabul ettiği ihlal gerekçeleri aynı değildir. Karar, bütün sulh ceza hâkimliklerinin her dosyada bağımsız olmadığına ilişkin toplu bir hüküm olarak kullanılamaz.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 5. Kaynak: K22, *Baş/Türkiye*.

062 Ayşe Sarısu Pehlivan ve Orhan Gazi Ertekin'in sosyal medya açıklamaları

Tarih: Mayıs 2020; Antalya Barosu açıklaması 16 Mayıs 2020.

İbrahim Gökçek'in ölümünün ardından yaptıkları sosyal medya paylaşımları nedeniyle iki hâkim hakkında farklı işlemler gündeme geldi. Antalya Barosunun açıklamasına göre Ayşe Sarısu Pehlivan, disiplin soruşturması kapsamında üç ay süreyle tedbiren görevden uzaklaştırıldı. Orhan Gazi Ertekin hakkında ise terör örgütü propagandası suçlamasıyla soruşturma başlatıldı.

Bu olay, Pehlivan'ın 2017 tarihli röportajı nedeniyle aldığı ve 2023'te AİHM tarafından incelenen disiplin cezasından farklıdır. İki sürecin aynı dosya sanılması, AİHM'nin 2020'deki paylaşım hakkında da karar verdiği şeklinde yanlış bir sonuca yol açar.

Baro, paylaşımları yaşam hakkı ve ifade özgürlüğü çerçevesinde değerlendirerek işlemlerin sona erdirilmesini istedi. Bu, meslek örgütünün doğrudan açıklamasıdır; soruşturmaların nihai sonucu değildir. Görevden uzaklaştırma ile ceza soruşturması da farklı işlem türleri olarak kaydedilmiştir. Somut sorun, yargı mensubunun meslek dışı bir insani olaya ilişkin açıklamasının görevini sürdürme ve ifade özgürlüğü üzerindeki etkisidir.

Belgelendirme: Antalya Barosu 16 Mayıs 2020 açıklaması. Kaynak: K112.

063 İbrahim Fikri Talman'ın İstanbul Anadolu'dan Van'a atanması

Tarih: 17 Haziran 2020; 22 Haziran 2020 tarihli Meclis önergesi.

HSK Birinci Dairesinin 548 sayılı kararnamesinin açık kopyası, sicil numarası 25653 olan İbrahim Fikri Talman'ın İstanbul Anadolu hâkimliğinden Van hâkimliğine atandığını gösterir. İşlem, listenin 5. sırasında yer alır. [K175]

Yargıçlar Sendikası başkan yardımcısı Talman'ın görev değişikliği, Murat Bakan'ın 22 Haziran tarihli yazılı soru önergesinde ele alındı. Önergede sendikal kimlik, meslekteki kıdem ve önceki disiplin süreci bağlamında atamanın gerekçesi soruldu. Belge, dönemin itirazını birincil kaynaktan gösterir; Bakanlığın bu iddiaları kabul ettiği anlamına gelmez. [K176]

Değerlendirme: Meslek örgütü yöneticisinin il dışına nakli, örgütlenme ve ifade özgürlüğü üzerindeki caydırıcı etki bakımından incelenmelidir. Karar listesinde kişisel gerekçe ve tercih bilgisi bulunmadığından, atamanın cezalandırıcı amacı bu belgeyle tek başına kesinleştirilemez.

Belgelendirme: HSK karar ekinin kamuya açık kopyası ve TBMM önergesi. Kaynaklar: K175, K176.

064 Cumhuriyet gazetesi çalışanları hakkında Sabuncu ve diğerleri kararı

Tarih ve dosya: 10 Kasım 2020; AİHM 23199/17; on başvurucu.

Murat Sabuncu, Akın Atalay, Önder Çelik, Turhan Günay, Mustafa Kemal Güngör, Kadri Gürsel, Hakan Kara olarak bilinen Hakan Karasinir, Musa Kart, Güray Öz ve Bülent Utku'nun tutukluluğu AİHM tarafından birlikte incelendi. Başvuruculaların şikâyetlerinin merkezinde gazetenin yayın çizgisi, haberler ve sosyal medya paylaşımlarının terör örgütlerine yardım iddiasına dayanak yapılması vardı.

AİHM, gazetecilik ve meşru siyasi eleştiriyle bağlantılı faaliyetlerin suç şüphesine dönüştürülmesini değerlendirerek m. 5 §1 ve m. 10'un ihlal edildiğine karar verdi. Ancak m. 18 şikâyeti bakımından ihlal olmadığı sonucuna vardı. Bu ayrım, bütün hukuka aykırı tutuklamaların mahkemece ayrıca siyasi amaçlı sayıldığı şeklindeki yanlış genellemeyi önler.

Dosya, yargısal delil değerlendirmesinin eleştirel yayınları otomatik olarak örgütsel faaliyet sayması sorununu gösterir. On başvurucu tek yargılamanın ve ortak kararın içinde bulunduğundan on ayrı anlatı üretmek yerine isimleriyle birlikte kaydedilmiştir. Bu kayıt, Can Dündar ve Erdem Gül'ün daha önceki MİT TIR'ları haberi dosyasından ayrıdır.

Belgelendirme: AİHM karar metni, başvurucular listesi, delil incelemesi ve hüküm. Kaynak: K134.

065 Selahattin Demirtaş hakkında Büyük Daire kararı

Esas alınan karar: 22 Aralık 2020, Büyük Daire, 14305/17. Siyasi açıklamalar ve tahliye talepleri bakımından izlenen dönem: 20 Kasım 2018–26 Aralık 2020. 2025'teki ayrı başvuru için bkz. olay 102.

AİHM Büyük Dairesi, Selahattin Demirtaş'ın tutukluluğunu ve siyasi faaliyetleri üzerindeki sonuçlarını değerlendirdi. AİHS m. 18'in özgürlük hakkıyla birlikte ihlal edildiğini tespit etti. Siyasi çoğulculuğun ve tartışma özgürlüğünün bastırılmasına ilişkin amaç değerlendirmesi, hükmün temel unsurlarındandır.

Değerlendirme: Mahkeme, siyasi bağlamın tutuklama işlemi bakımından hukuken anlam taşıdığını kabul etmiştir. Bu, yalnız bir siyasetçinin yargılanıyor olmasından çıkarılan sonuç değildir; incelenen dosyadaki deliller ve işlemler üzerinden kurulmuştur. Sonraki farklı tutma dönemleri ve yargılamalar, bu başvuruyla tek bir işlemmiş gibi birleştirilemez. 2025 tarihli dördüncü başvuru ayrıca kayıtlıdır.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynak: K25, *Selahattin Demirtaş/Türkiye No 2* Büyük Daire.

Demirtaş dosyasında siyasi açıklamalar ve tahliye taleplerinin karşılığı

20 Kasım 2018 — ilk AİHM kararı ve aynı günkü açıklama: Erdoğan, Demirtaş hakkındaki Daire kararına ilişkin soruya, "AİHM'nin verdiği kararlar bizi bağlamaz" ve "Biz karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz" sözleriyle yanıt verdi. Anadolu Ajansının aynı tarihli haberi, soruyu ve yanıtı birlikte kaydeder. Bu açıklama, kararın uygulanmasını yürütmenin karşı hamlesine konu eden açık bir siyasi tutumdur. İlk Daire kararı o tarihte henüz kesinleşmemişti; kesinlik durumu, 22 Aralık 2020 tarihli Büyük Daire kararıyla karıştırılmamalıdır. [K142; K25]

30 Kasım 2018 — tahliye talebinin reddi: Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi, AİHM kararından sonra yapılan tahliye başvurusunu reddetti. Dönem kaydında, AİHM kararının kesinleşmemiş olması da gerekçeler arasındadır. Bu nedenle 2018'deki olay, hem siyasi açıklamanın varlığı hem de o aşamadaki kararın usul durumu belirtilerek sunulmuştur. [K151]

22 Aralık 2020 — Büyük Daire hükmü: Büyük Daire, siyasi çoğulculuğu bastırma amacına ilişkin tespitle birlikte Demirtaş'ın derhâl serbest bırakılması için gerekli tedbirlerin alınmasını istedi. Büyük Daire hükmü kesin niteliktedir. Önceki Daire kararının kesinleşmemiş olduğu savunması bu yeni aşama için geçerli değildir. [K25]

23 Aralık 2020 — ertesi günkü konuşma: Erdoğan, AK Parti grup toplantısında kararı "resmen çifte standarttır, hatta ikiyüzlülüktür" sözleriyle değerlendirdi. Demirtaş'a suç isnat eden ifadeler kullandı; AİHM'nin iç hukuk yolları tüketilmeden hareket ettiğini ileri sürdü. Bu itirazlar Cumhurbaşkanı'nın görüşüdür; Büyük Daire hükmünün bağlayıcılığını ortadan kaldıran bir yargı kararı değildir. [K143]

26 Aralık 2020'de kamuya yansıyan ret: Ankara 7. Sulh Ceza Hâkimliği tahliye talebini reddetti. Haberde aktarılan gerekçeye göre savunmanın sunduğu İngilizce kararın Türkçe çevirisi dosyaya gelmemişti; bu nedenle kararın hangi başvuru ve suçları kapsadığı incelenebilir bulunmamıştı. Bu kayıt, soyut bir "uygulanmadı" cümlesinin ötesinde, derhâl tahliye hükmünün iç hukukta hangi gerekçeyle sonuç doğurmadığını gösterir. Tarih, haberin yayımlanma tarihidir; imzalı ret kararının günü ayrıca doğrulanmış gibi sunulmamıştır. [K144]

Sonraki süreç ve değerlendirme: 20 Eylül 2019'da başlayan yeni tutma dönemi, 8 Temmuz 2025 tarihli dördüncü AİHM başvurusunda ayrıca incelenmiştir; bu rapordaki ilgili kayıt o dönemin ayrı hukuki değerlendirmesini içerir. Cumhurbaşkanı'nın 2018 ve 2020 açıklamalarıyla tahliye retlerinin birlikte okunması, kararın uygulanmasının siyasal çatışmanın konusu yapıldığını ortaya koyar. Doğrudan emir verildiği sonucunu yalnız ardışıklığa dayandırmak yerine, siyasi söylem, somut ret gerekçesi ve AİHM'nin amaç değerlendirmesi birlikte esas alınmıştır. [K25; K77]

2021 ve 2022

066 Atilla Taş'ın tutukluluğu ve tahliyenin sonuçsuz kalması

Tarih ve dosya: 2016–2017 tutma süreci; 19 Ocak 2021 AİHM kararı, 72/17.

Atilla Taş'ın hükûmet politikalarını eleştiren paylaşımları ve yazıları terör suçlamaları kapsamında tutuklamaya dayanak yapıldı. AİHM, özgürlük hakkı ve ifade özgürlüğü bakımından ihlal tespit etti. Resmî karar özeti, eleştirel açıklamalar ile isnat edilen suç arasında makul şüphe sağlayan bağın kurulamadığını gösterir.

Taş, 31 Mart 2017'de İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesinin tahliye kararı verdiği kişiler arasındaydı. Tahliye ve yeni tutma işlemleri ile kararı veren heyetin açığa alınması, hâkimler açısından ayrıca incelenen dosyadır. Burada aynı olayın özgürlüğünden yoksun bırakılan kişi yönü gösterilmektedir.

Bu iki kayıt birbirini tamamlar: biri karar verenlerin mesleki güvencesini, diğeri tutuklamanın maddi temelini ele alır. AİHM'nin Taş hakkındaki tespiti, heyet üyeleri hakkında yürütülen disiplin sürecinin bütününü karara bağlamaz.

Belgelendirme: AİHM resmî karar özeti. Kaynak: K127; heyet işlemi için K90–K91 ve K01.

067 Enis Berberoğlu hakkında AYM kararının uygulanmaması

Tarih: 21 Ocak 2021. **Başvuru:** 2020/32949, üçüncü başvuru.

AYM, Enis Berberoğlu hakkında daha önce verdiği ihlal kararının gereğinin yerine getirilmemesini yeni başvuruda inceledi. Milletvekilliği, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı ile kişi özgürlüğüne ilişkin güvenceler dosyanın merkezindeydi. İhlali gidermekle yükümlü mahkemenin önceki AYM kararını etkisizleştirmesi, yeni anayasal denetimin konusu oldu.

Değerlendirme: Alt mahkemenin bağlayıcı ihlal kararına uyması, başka bir makamın keyfî talimatına tabi olmakla eş tutulamaz. Buradaki sorun anayasal yetki ve kesin kararın uygulanmasıdır. Dosya, uygulamama nedeniyle ikinci bir ihlal sürecinin doğabildiğini göstermektedir.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynak: K26, AYM'nin resmî emsal karar açıklaması. Sonraki siyasi süreçlerin tamamı bu olay kaydının konusu değildir.

068 Sürgün niteliğinde olduğu ileri sürülen nakil ve Bilgen kararı

Tarih: 9 Mart 2021. **Başvuru:** 1571/07. **İlgili kişi:** Savaş Bilgen.

Bilgen, iradesi dışında gerçekleştirilen nakil işlemini mahkeme önüne götüremediği için AİHM'ye başvurdu. Esas nakil raporun başlangıcından önceye aittir; 2021 tarihli karar dönem içindeki yeni hukuki tespit olarak kayda alınmıştır. AİHM, mesleki işlemin bağımsız mahkemede incelenememesini mahkemeye erişim hakkına aykırı buldu.

Değerlendirme: Hâkim naklinin yalnız idarenin iç meselesi sayılması, işlemin mesleki ve kişisel sonuçlarını göz ardı eder. Karar, nakle karşı etkili yargısal denetimin bağımsızlık güvencesindeki yerini açıklar. AİHM'nin tespiti, her naklin esas bakımından hukuka aykırı olduğuna ilişkin genel bir hüküm değildir.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 6 §1. Kaynak: K18, özellikle §§74–80 ve 94–97.

069 Ömer Faruk Eminağaoğlu'nun disiplin işlemi

Tarih: 9 Mart 2021. **Başvuru:** 76521/12.

Yargı mensubu ve meslek örgütü temsilcisi Ömer Faruk Eminağaoğlu hakkındaki disiplin süreci, açıklamaları ve özel hayatına ilişkin bilgilerin kullanılması AİHM tarafından incelendi. Mahkeme, mahkemeye erişim, özel hayat ve ifade özgürlüğü yönünden ihlal tespit etti. İşlemlerin bir kısmı 2013 öncesine ait olsa da hüküm, bu raporun döneminde verilmiştir.

Değerlendirme: Yargı mensubunun kamusal tartışmaya katılması, görevinden bağımsız olmayan özel bir ifade özgürlüğü alanıdır. Disiplin yetkisi, mesleki eleştiriyi bastıracak biçimde kullanılamaz. İşleme karşı mahkeme yolunun bulunmaması, maddi haklara yapılan müdahalelerin denetimini de zayıflatır.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 6, 8 ve 10. Kaynak: K19, *Eminağaoğlu/Türkiye*.

070 Ahmet Hüsrev Altan'ın yazıları ve televizyon konuşması nedeniyle tutuklanması

Tarih ve dosya: 13 Nisan 2021; AİHM 13252/17.

Ahmet Hüsrev Altan'ın darbe girişimi öncesindeki televizyon konuşması ve yazıları, örgüt üyeliği ve anayasal düzene yönelik suçlamaların delilleri arasında gösterildi. AİHM, açıklamaların içeriğinin isnat edilen suçlara ilişkin makul şüphe yaratıp yaratmadığını inceledi; tutuklama ve ifade özgürlüğü bakımından ihlal sonucuna ulaştı.

Dosyada savunmanın soruşturma malzemesine erişimi de değerlendirilmiştir. Tutuklamanın gerekçesine etkili biçimde itiraz edebilmek, yalnız bir dilekçe sunabilmekten ibaret değildir; isnadın dayandığı bilgiye erişim gerekir. Bu nedenle kararın m. 5 §4 yönü de yargısal denetimin gerçekliği bakımından önem taşır.

Ahmet Hüsrev Altan dosyası, Mehmet Hasan Altan'ın AYM kararının uygulanmaması başvurusundan ayrıdır. Kişilerin isimleri ve başvuru numaraları özellikle ayrı tutulmuştur. Bu kayıt, siyasi içerikli ifadelerin ceza deliline çevrilmesi ve tutukluluğa karşı savunmanın imkânları üzerinden yargı bağımsızlığı tartışmasına somut katkı sunar.

Belgelendirme: AİHM kararının Türkçe çevirisi, hüküm ve gerekçeler. Kaynak: K135.

071 Anayasa Mahkemesi üyesi Erdal Tercan'ın tutuklanması ve evinin aranması

Tarih ve dosya: Temmuz 2016 işlemleri; 29 Haziran 2021 AİHM kararı, 6158/18.

Erdal Tercan, AYM üyeliği sürerken darbe girişiminin ardından tutuklandı ve evi arandı. AİHM, AYM üyelerine özgü usul güvencelerine uyulmaması ile ilk tutuklama anında makul şüphe bulunmaması nedeniyle m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi. İki yıl sekiz ayı aşan tutukluluğun ilgili ve yeterli gerekçelere dayandırılmaması m. 5 §3; ev aramasının öngörülen usule uygun yapılmaması m. 8 ihlali oluşturdu.

Kararın önemli sınırı da kaydedilmelidir: sulh ceza hâkimlerinin bağımsız ve tarafsız olmadığına ilişkin şikâyet açıkça dayanaktan yoksun bulunmuştur. Bu nedenle Tercan hükmü, Mahkemenin bütün sulh ceza hâkimliklerini bağımsızlıktan yoksun saydığı biçiminde kullanılamaz.

Somut ihlal, yüksek yargı üyesinin yakalanması ve aranması için öngörülmüş güvencelerin bertaraf edilmesi ve tutma kararlarının yeterli temele dayanmamasıdır. Bu dosya, Alparslan Altan kaydından farklı bir AYM üyesini ve ayrıca konut aramasını kapsar.

Belgelendirme: AİHM resmî karar özeti. Kaynak: K101.

072 Savcı Taner Temür hakkında sosyal medya disiplin cezaları

Tarih: 2019 paylaşımları; 2021'de kamuoyuna yansıyan disiplin süreci.

Şanlıurfa Cumhuriyet Savcısı Taner Temür'ün iki sosyal medya paylaşımı HSK'de görevli bir veri memurunun şikâyetiyle disiplin dosyasına taşındı. Habere göre paylaşımların ona ait olduğunu göstermek için aile fotoğrafları da dosyaya eklendi. HSK 2. Dairesi, siyasi taraf görünümü gerekçesiyle kınama ve iki günlük aylıktan kesme yaptırımları uyguladı; Genel Kurul itirazı reddetti.

Temür'ün avukatı Mustafa Karadağ, hâkim ve savcıların sosyal medya hesaplarının izlenmesine yönelik bir birim bulunduğunu ileri sürdü. Bu iddia, kurulmuş birimin resmî belgesi elde edilmiş gibi sunulmamıştır. Aynı haberde verileri ileten görevli hakkında yapılan suç duyurusunun kovuşturmayla sonuçlanmadığı da aktarılır.

Dosyanın ayırt edici yönleri, mesleki ifade özgürlüğü ile kişisel verilerin disiplin soruşturmasında kullanılmasıdır. HSK'nin aktarılan gerekçesi de korunmuştur: mesele yalnız cezalandırılan kişinin değerlendirmesiyle anlatılmamıştır. Nihai uluslararası ihlal kararı bulunmadığından kayıt dönem haberi düzeyindedir.

Belgelendirme: Karar ve taraf açıklamalarını aktaran dönem haberi. Kaynak: K121.

073 Turan ve diğerleri davasında 427 yargı mensubunun tutuklanması

Tarih: 23 Kasım 2021. **Başvuru:** 75805/16 ve 426 diğer başvuru.

AİHM, darbe teşebbüsü sonrasında tutuklanan 427 hâkim ve savcının başvurusunda, ilk tutuklamaların hukukiliğini inceledi ve özgürlük hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Dosya, tek kişinin durumunu aşan bir uygulamanın toplu başvurular üzerinden denetlenmesini sağladı.

Değerlendirme: Yargı mensuplarının ilk tutuklanmalarına ilişkin ortak usul sorununun çok sayıda kişide görülmesi, müdahalenin ölçeğini gösterir. Bununla birlikte 427 sayısı, ihraçların veya bütün mağdurların toplamı değildir. Karar da başvuruculara sonraki bütün ceza isnatları hakkında verilmiş bir beraat hükmü değildir.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 5 §1. Kaynak: K23, *Turan ve diğerleri/Türkiye*.

074 Akçakale hâkimi A.Ç.'nin savcı hakkındaki bildiriminin ardından geçici görevlendirilmesi

Tarih: Aralık 2021–Ocak 2022. Yer: Akçakale; yeni görev yeri Vezirköprü.

Dönem haberine göre Akçakale'de görev yapan A.Ç., 12 yaşındaki bir çocuk için yapılan tutuklama talebini reddetti; savcının işlemlerini HSK'ye bildirerek meslek içi eğitim yönünden değerlendirme istedi. Sonraki incelemede, soruşturmanın selameti gerekçesiyle Vezirköprü'de geçici görevlendirildi. Haberde hâkimin, henüz açıklaması alınmadan uzaklaştırıldığına ilişkin dilekçesi de aktarılır. [K161]

Urfa Barosu temsilcisinin açıklaması, çocuğun özgürlüğünü koruyan karar ile hâkimin görev değişikliği arasındaki ilişkiye dikkat çeker. Bu olayın konusu, yalnız tahliye sonrası nakil değildir: başka bir yargı mensubunun işlemine ilişkin kurumsal bildirim yapan hâkimin kendisinin inceleme ve görevlendirme sürecine girmesidir.

Belgelendirme: Dilekçe aktarımı ve isimli baro temsilcisi açıklamasına dayanan dönem kaydı. Geçici görevlendirmenin tam karar metni ve nihai soruşturma sonucu bu dosyada doğrulanamamıştır. Kaynak: K161.

075 Gezi davasında mahkûmiyetler

Tarih: 25 Nisan 2022. **Yer:** İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi.

Gezi davasında Osman Kavala ağırlaştırılmış müebbet hapse, aralarında Tayfun Kahraman ve Can Atalay'ın da bulunduğu diğer sanıklar hapis cezalarına mahkûm edildi. 2022 sonrasındaki anayasal ve uluslararası başvurular, mahkûmiyetin delil ve usul temelleri ile ihlal kararlarının uygulanmasını gündeme getirdi. Kavala ve Kahraman'ın sonraki kararları aşağıda ayrı ayrı ele alınmıştır.

Değerlendirme: Aynı davada yargılanmak, herkes hakkında aynı ihlal kararının verildiği anlamına gelmez. Kavala'nın AİHM başvurusu, Atalay'ın milletvekilliğiyle ilgili anayasal başvuruları ve Kahraman'ın adil yargılanma başvurusu ayrı hükümlerdir. Bu ayrım, somut olay dosyasının güvenilirliğini sağlar.

Belgelendirme: Mahkûmiyetin sonraki resmî kararlarda doğrulanan tarihi ve kapsamı. Kaynaklar: K73; K75–K76; K27.

076 Taner Kılıç'ın tutukluluğunda teknik delil ve etkili denetim

Tarih ve dosya: Haziran 2017–Ağustos 2018 tutukluluğu; 31 Mayıs 2022 AİHM kararı, 208/18.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye şubesinin o dönemki başkanı Taner Kılıç'ın tutukluluğu, ByLock kullanımı iddiası ve başka kişisel bağlantılar üzerinden gerekçelendirildi. AİHM, makul suç şüphesi bulunmaması, tutmanın sürdürülmesi, tazminat yolu ve ifade özgürlüğü bakımından ihlal tespit etti. Kararın ilgili hükümleri m. 5 §§1, 3 ve 5 ile m. 10'dur.

Dosyada teknik iddianın doğruluğuna yönelik itirazların özgürlükten yoksun bırakma kararlarına nasıl yansıdığı temel önemdedir. Yargısal denetimin, başlangıçtaki isnadı tekrarlamakla yetinmeyip delilin sonradan zayıflamasını da değerlendirmesi gerekir.

Kılıç'ın başvurusu, Büyükada'daki toplantıya ilişkin toplu dava ile bağlantılı olmakla birlikte onun kendisine ait tutukluluk dosyasıdır. AİHM hükmü, insan hakları savunuculuğu ile suç şüphesinin somut deliller üzerinden ayrıştırılması bakımından kullanılmıştır.

Belgelendirme: AİHM kararının HUDOC'ta yayımlanan Türkçe çevirisi. Kaynak: K125.

077 Nimet Demir'in Kaşıkçı dosyasındaki karşıoyu, Kahramanmaraş'a nakli ve emeklilik dilekçesi

Tarih: Nisan–Haziran 2022. Kurum: İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi; HSK Birinci Dairesi.

Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı, 2 Ekim 2018'de İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğunda öldürüldü. İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 7 Nisan 2022'de yargılamayı Suudi Arabistan'a devretme kararına yapılan itirazı İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi inceledi. Başkan Nimet Demir, itirazın reddine karşıoy yazdı. Şerhte, sanıkları koruyan devletin aynı olayda yargılayıcı konumuna geçmesinin etkili yargılama bakımından yarattığı sorun ve Türkiye'de yargılamaya devam edilmesi gereği üzerinde duruldu. Demir'in karşıoyu ilk devir kararında değil, itiraz aşamasındadır. [K156]

HSK'nin 19 Haziran 2022 tarihli 904 sayılı kararı, Demir'i İstanbul ağır ceza mahkemesi başkanlığından Kahramanmaraş hâkimliğine atadı. Resmî ekin 8. sırası, eski ve yeni görevi açıkça gösterir. [K155]

Demir, Elif Çakır'ın 22 Haziran tarihli yazısında aktarılan görüşmede bu atamayı istemediğini ve önceden bilgilendirilmediğini söyledi. Yıllık izin talebinin kabul edilmediğini, ardından 21 Haziran'da emeklilik dilekçesi verdiğini anlattı. Doğrulanan bu aşama emeklilik başvurusudur; işlemin resmen sonuçlandığı gün ayrıca saptanmamıştır. [K157]

Değerlendirme: Karşıoydan kısa süre sonra başkanlığın kaybı ve şehir dışı atama, ardından meslekten ayrılma tercihi, yargısal muhalefetin mesleki bedelini incelemek için birlikte değerlendirilmelidir. "Sürgün" nitelemesini besleyen unsurlar, talep dışılık beyanı, zaman ilişkisi ve görev değişikliğidir; HSK eki işlemin bireysel gerekçesini açıklamaz.

Belgelendirme: Resmî atama eki, karşıoyun dönem aktarımı ve hâkimle doğrudan görüşme. Kaynaklar: K155, K156, K157.

078 Kürşad Bektaş'ın Gezi karşıoyundan sonra Turhal'a atanması

Tarih: 25 Nisan–19 Haziran 2022. Yer: İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi; Turhal.

Gezi davasındaki 25 Nisan hükmüne katılmayan üye Kürşad Bektaş, sanıkların beraati yönünde karşıoy kullandı. Dosyadaki telefon dinlemelerinin hukuka uygunluğu ve mahkûmiyete yeterli delil bulunup bulunmadığı üzerinde durdu; Kavala'nın tahliyesi ve diğer sanıkların tutuklanmaması gerektiğini savundu. [K158]

HSK'nin 19 Haziran 2022 tarihli 904 sayılı kararnamesinde Bektaş, İstanbul hâkimliğinden Turhal hâkimliğine atandı. Sicil 211284, sıra 2280, PDF s. 79 kaydı yer değişikliğini doğrular. Haberlerde kullanılan genel "Tokat" ifadesinin somut karşılığı Turhal'dır. [K155]

Değerlendirme: Bu kayıt, Gezi sanıklarının mahkûmiyetinden ayrı olarak karşıoy yazan hâkimin mesleki güvencesini konu alır. Karşıoyun delil ve özgürlük lehine içeriği ile kısa süre sonra gerçekleşen nakil, diğer hâkimler üzerindeki caydırıcı etki bakımından önemlidir. Naklin kişisel gerekçesi ve tercih formu kamuya açık ekten anlaşılamamaktadır.

Belgelendirme: Karşıoy aktarımı ve resmî HSK eki. Kaynaklar: K158, K155.

079 Halit Kılıç'ın Metin Gürcan dosyasındaki tahliyelerden sonra görev değişikliği

Tarih: 2022 yargılaması; 19 Haziran 2022 kararnamesi. Yer: Ankara 26. Ağır Ceza Mahkemesi.

Metin Gürcan hakkındaki casusluk yargılamasında mahkeme, suçlama konusu bilgilerin niteliği ve iddianamenin açıklığı bakımından eksiklikleri gündeme getirdi. Dönem anlatımı, iddianamenin iadesi, ilgili kurumlardan bilgi istenmesi ve tahliye kararlarına karşı itiraz süreçlerini kaydeder. Başkan Halit Kılıç'ın görev değişikliği bu yargılama sürerken gerçekleşti. [K159]

19 Haziran 2022 tarihli 904 sayılı HSK kararnamesinin 321. sırasında, sicil 92540 olan Kılıç'ın Ankara ağır ceza mahkemesi başkanlığından Trabzon Bölge Adliye Mahkemesi üyeliğine atandığı görülür. Yeni görev, genel bir "Trabzon hâkimliği" olarak yazılmamalıdır. [K155]

Değerlendirme: Tutuklama ve delilin niteliğini denetleyen heyetin başkanının devam eden dosyadan ayrılması, hâkim güvencesiyle birlikte yargılamanın sürekliliğini de ilgilendirir. Kaynak, atamayı cezalandırıcı olarak değerlendirir; bu değerlendirme ile HSK listesinin kesin olarak gösterdiği görev değişikliği ayrıdır.

Belgelendirme: Resmî atama kaydı ve yargılama sürecinin dönem anlatımı. Kaynaklar: K159, K155.

080 Alparslan Tufan'ın Selçuk Özdağ saldırısı soruşturması sonrasındaki nakli

Tarih: 2021 soruşturması; 19 Haziran 2022 kararnamesi. Yer: Ankara.

Selçuk Özdağ'a yönelik saldırının soruşturulması sırasında Ankara Cumhuriyet Başsavcıvekili Alparslan Tufan'ın siyasi çevrelerden gelen tepkiler ve sosyal medyadaki hedef göstermelerle karşılaştığı dönem haberlerine yansıdı. 2022 yaz kararnamesi tartışmalarında bu soruşturma, görev değişikliğinin bağlamı olarak anıldı. [K160]

HSK 904 sayılı kararın 210. sırasında Tufan'ı Ankara Cumhuriyet Başsavcıvekilliğinden Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcıvekilliğine atadı. Listede başsavcıvekilliği unvanı korunur. İşlemi "sıradan savcılığa indirildi" şeklinde anlatmak resmî kayıtla uyuşmaz. [K155]

Değerlendirme: Siyasi aktörleri ilgilendiren soruşturmayı yürüten savcıya yönelen kamusal baskı ile dosyadan ayrılmasına yol açan naklin birlikte izlenmesi gerekir. Eldeki belgeler, hedef göstermenin ve naklin araştırılmasını gerektirir; aralarında kapalı bir talimat zinciri bulunduğunu kesinleştirmez.

Belgelendirme: Resmî HSK eki ve dönem haberi. Kaynaklar: K155, K160.

081 Acar ve diğerleri dosyasında elli yargı mensubunun tutuklanması

Tarih ve dosya: 28 Haziran 2022; 64251/16 ve 49 diğer başvuru.

Başvurucular hâkim, savcı veya hâkim adayı olarak görev yaparken darbe girişimi sonrasında tutuklandı. İlk tutuklamalarda görevden uzaklaştırma veya yetki kaldırma kararları ve bazı kişiler için ByLock bilgisi esas alındı. AİHM, bu dayanakların somut dosyalarda makul suç şüphesi oluşturmadığını belirterek m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi.

Dört başvurucu yönünden ayrıca 2015'teki nakil sonrasında sağlık gerekçesiyle yeni göreve başlamamaya ilişkin disiplin sürecine dayanılmıştı. Mahkeme, bu davranışın nasıl örgüt üyeliğine işaret ettiğinin gösterilmediğini belirtti. Bu ayrıntı, mesleki bir uyuşmazlığın daha sonra ceza şüphesine dönüştürülmesini görünür kılar.

Elli başvuru, elli farklı ihraç hükmü anlamına gelmez; incelenen ortak işlem ilk tutuklamadır. Bu karar, Turan dosyasındaki kanunilik incelemesinden farklı olarak makul şüphenin içeriğini öne çıkarır. Rapor bu nedenle iki kararı yalnız "toplu ihlal" başlığı altında eritmemektedir.

Belgelendirme: AİHM, özellikle §§1–4 ve 10–12. Kaynak: K105.

082 Hüseyin Zengin'in İmamoğlu davasından alınması ve istinaf heyeti

Tarih ve yer: Haziran 2022; Ağustos 2023; İstanbul Anadolu 7. Asliye Ceza Mahkemesi ve İstanbul BAM 24. Ceza Dairesi.

Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret iddiasıyla yargılandığı davaya bakan Hüseyin Zengin Samsun'a atandı. Hâkime verilecek ceza konusunda telkinde bulunulduğu iddiası TBMM soru önergesine de konu oldu. Önerge, iddianın resmî denetim gündemine taşındığını gösterir; iddiayı kanıtlayan bir karar değildir.

Sonraki gelişme — Ağustos 2023 istinaf heyeti

İlk derece yargılamasında verilen mahkûmiyetin ardından, dosyaya bakacak istinaf heyetindeki değişiklikler de Ağustos 2023'te haberleştirildi. Dönem kaydı 24. Ceza Dairesi başkanı Sezai Öztürk'ün başka daireye geçtiğini ve heyette değişiklik yapıldığını bildirir. Bu aşamalar tek dava dosyasında toplanmıştır.

İnceleme, hâkimlerin hiçbir koşulda değiştirilemeyeceği iddiasına dayanmaz. Sorun, değişikliğin zamanı, gerekçesi ve siyasi sonucu olabilecek yargılamaya etkisidir. Telkin iddiası, ilk derece ataması ve istinaf heyeti değişikliği farklı kanıt düzeyleriyle ele alınmalıdır. Bu dosya, İmamoğlu'nun 2025'teki ayrı soruşturmada tutuklanmasıyla karıştırılmamıştır.

Belgelendirme: TBMM soru önergesi ve dönem haberi. Kaynaklar: K116, K117.

083 Ataman ve diğerleri dosyasında otuz bir başvuru

Tarih ve dosya: 6 Eylül 2022; 14676/17 ve 30 diğer başvuru.

İbrahim Tufan Ataman ve diğer başvuruculaların darbe girişimi sonrasındaki tutuklulukları AİHM tarafından birlikte incelendi. Dosya, farklı yargı görevlerindeki kişilerin ilk

tutuklamalarında mesleğe özgü usul güvencelerine uyulup uyulmadığına ilişkindir. Mahkeme m. 5 §1 ihlali tespit etti.

Kararın kişi listesi, ortak hükmün hangi başvurulara ait olduğunu denetlenebilir kılar. Ancak aynı karar içinde yer almak, her kişinin suçlamasının ve sonraki ceza davasının aynı olduğu anlamına gelmez. Rapor, ortak ihlal gerekçesini açıklarken bu kişisel farklılıkları silmemektedir.

Bu dosyanın ölçek bakımından katkısı, sorunun tek bir yargı mensubuyla sınırlı olmadığını göstermesidir. Örgüt üyeliğinin devam eden suç sayılması, hâkim ve savcıların yakalanması için öngörülen usulün suçüstü istisnasıyla aşılmasını kendiliğinden haklı kılmaz. Mahkeme diğer özgürlük şikâyetlerini ayrıca incelememiştir. Karar, toplu kararlar cetvelinde başvuru sayısıyla birlikte ayrıca gösterilmiştir.

Belgelendirme: AİHM karar metninin açık kopyası ve başvuru eki. Kaynak: K106.

084 Geleş ve diğerleri dosyasında suçüstü yorumu ve mükerrer başvurular

Tarih ve dosya: 6 Eylül 2022; 75881/16 ve 69 diğer başvuru.

Geleş dosyasında hâkim ve savcıların ilk tutuklanmalarının, mesleklerine özgü usul yerine genel hükümlerle yapılması incelendi. Örgüt üyeliğinin devam eden suç sayılması üzerinden suçüstü istisnasına başvurulması, Turan ve Baş kararlarındaki sorunla bağlantılıydı. AİHM, ilk tutuklamanın kanuniliği bakımından m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi.

Sayım bakımından önemli ayrıntı: Kararda 70 başvuru vardır; ancak Şimşek ve Yorulmaz'ın iki ek başvurusu aynı kişilerin daha önce listelenmiş başvurularını tekrar eder. Mahkeme bu iki tekrar şikâyetini kabul edilemez bulmuştur. Bu nedenle 70 ayrı mağdur veya 70 ayrı yeni ihlal şeklinde sunmak doğru değildir; listede 68 ayrı kişi bulunmaktadır.

Bu ayrım, toplu başvuruların sayımında aynı kişi ve şikâyetin tekrar sayılmaması gerektiğini gösterir. Geleş kararı hem ortak ihlal gerekçesi hem de başvurular arasındaki tekrarlar bakımından önem taşır.

Belgelendirme: AİHM, özellikle §§8–12 ve ek liste. Kaynak: K107.

085 Karaburun'daki hâkim ve savcının Siverek'te görevlendirilmesi

Tarih ve yer: Eylül 2022; Karaburun ve Siverek.

Karaburun'daki bir adliye olayı sonrasında bir siyasi partinin ilçe başkanını tutuklamaya sevk eden savcı Muhammet Miraç Yılmaz ile tutukluluğa itirazı reddeden hâkim Cansu Kurucu Yılmaz, dört aylığına Siverek'te görevlendirildi. İzmir Barosu, görevlendirmenin derhâl başlama talimatıyla yapıldığını belirterek HSK'ye tepki gösterdi. TBMM soru önergesinde iki yargı mensubunun isimleri ve işlem bağlantısı yer aldı.

Savcı Muhammet Miraç Yılmaz, tutuklama talebinde bulunmuştur; eşi hâkim Cansu Kurucu Yılmaz ise tutukluluğa itirazı reddetmiştir. Kaynaklar, ilk tutuklama kararını hâkim Cansu Kurucu Yılmaz'ın verdiğini göstermediğinden kendisine böyle bir işlem atfedilmemiştir.

Baro açıklaması, mesleki güvencenin ihlal edildiği görüşünü doğrudan ortaya koyar. Atamanın tam gerekçeli kararı bu dosyada bulunmadığından siyasi talimat kesinleşmiş olgu olarak yazılmaz. Bununla birlikte kısa süreli geçici görevlendirme ve derhâl başlama emri, devam eden bir olayın hemen ardından iki yargı mensubunun aynı anda yer değiştirmesi bakımından somut ve araştırılabilir bir müdahale iddiası oluşturur.

Belgelendirme: İzmir Barosu çalışma raporundaki açıklama; TBMM önergesi. Kaynaklar: K110, K138.

086 Sevinç ve diğerleri dosyasında yüz otuz beş başvuru

Tarih ve dosya: 18 Ekim 2022; 63634/16 ve 134 diğer başvuru.

Darbe girişimi sonrasında tutuklanan yargı mensuplarının başvurularında AİHM, ilk tutuklamanın hukuka uygunluğunu inceledi. Mesleğe özgü usul güvencelerinin suçüstü yorumu yoluyla aşılması, toplu incelemenin temelini oluşturdu. Mahkeme, m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi; diğer özgürlük ve özel hayat şikâyetlerini ayrıca incelemeyi gerekli görmedi.

Makul şüphe, tutukluluk süresi ve özel hayata ilişkin şikâyetler ayrıca karara bağlanmadığından bu dosyada her biri için bağımsız bir ihlal sonucu kaydedilmemiştir.

Mahkeme her başvurucu için manevi zarar ile giderleri kapsayan 5.000 avroluk toplu tutara hükmetti. Bu tutar, görevden çıkarılmanın bütün mali sonuçlarının karşılandığı şeklinde yorumlanamaz. Kararın kapsamı ilk tutuklamanın kanuniliğidir. Dosyanın 135 başvuruyu içermesi ise uygulamanın yaygınlığı bakımından somut bir ölçektir.

Belgelendirme: AİHM karar metni ve hüküm. Kaynak: K103.

087 Güngör ve diğerleri dosyasında seksen iki başvurucunun tutuklanması

Tarih ve dosya: 13 Aralık 2022; 59639/17 ve 81 diğer başvuru.

Seksen iki başvurucunun ilk tutuklamalarında suçun niteliği, beklenen ceza, ülke çapındaki soruşturmalar ve henüz toplanmamış deliller gibi genel gerekçeler kullanılmıştı. AİHM, somut makul şüphe koşulunun karşılanmadığını belirleyerek m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi. Başvuruculların on altısı olay sırasında eski hâkim veya savcıydı; hepsini görevdeki yargı mensubu olarak göstermek doğru değildir.

Dosya, henüz bireyselleştirilmemiş geniş soruşturma bağlamının özgürlük kısıtlamasına nasıl dayanak yapıldığını gösterir. HSK işlemlerinin varlığı veya mesajlaşma uygulaması bilgisi, ilgili kişinin suçu işlediğine ilişkin somut bağın ayrıca kurulması gereğini kaldırmaz.

Mahkeme kişi başına 5.000 avroluk manevi zarar ve gider tutarına hükmetti; kalan şikâyetleri ayrıca incelemedi. Bu nedenle karar hem sayısal ölçeğiyle hem de sınırlı hüküm kapsamıyla okunmalıdır. Başvurucu sayısı, ihraç sayısı ve bu rapordaki vaka sayısı birbirinden farklıdır.

Belgelendirme: AİHM, §§1–3, makul şüphe incelemesi ve hüküm. Kaynak: K104.

2023 ve 2024

088 Ayşe Sarısu Pehlivan'ın açıklamaları nedeniyle disiplin cezası

Yargısal karar: 6 Haziran 2023, 63029/19. Sonraki mesleki işlem: 17 Temmuz 2023'teki nakil.

Hâkim ve meslek örgütü temsilcisi Ayşe Sarısu Pehlivan'ın açıklamaları nedeniyle karşılaştığı disiplin yaptırımı AİHM önüne geldi. Mahkeme ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini belirledi. İnceleme, yargı mensubunun mesleğiyle ve kamusal tartışmayla ilgili görüş açıklamasının hangi ölçüde korunacağını ele aldı.

Değerlendirme: Hâkimlerin tarafsız görünme yükümlülüğü, mesleğin işleyişi ve kamu yararı hakkında her eleştirinin yasaklanması anlamına gelmez. Disiplin cezasının diğer yargı mensuplarının konuşması üzerindeki etkisi de önemlidir. Karar, her siyasi açıklamanın sınırsız korunduğu biçiminde genişletilemez; somut açıklama, bağlam ve yaptırım birlikte değerlendirilmiştir.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 10. Kaynak: K21, *Sarısu Pehlivan/Türkiye*.

Sonraki gelişme — 17 Temmuz 2023 nakli

17 Temmuz 2023 nakli: Yargıçlar Sendikasının 19 Temmuz açıklaması, Pehlivan'ın Karşıyaka'dan Adana'ya isteği dışında atandığını bildirir. Sendika, bu işlemin AİHM kararından kısa süre sonra yapılmasını ve önceki disiplin cezasıyla ilişkisini eleştirir. Görev değişikliğinin gerçekleşmesi ile sendikanın cezalandırma amacı değerlendirmesi ayrıdır. Bu nakil, 2020'de İbrahim Gökçek hakkındaki paylaşım nedeniyle açılan farklı soruşturmayla da karıştırılmamalıdır. Kaynak: K115.

089 Demirtaş ve Yüksekdağ'ın avukat görüşmelerinin denetlenmesi

Tarih ve dosyalar: 6 Haziran 2023; AİHM 10207/21 ve 10209/21.

Selahattin Demirtaş ile Figen Yüksekdağ Şenoğlu'nun avukatlarıyla cezaevindeki görüşmelerinin denetlenmesi ve belgelerin kontrolüne ilişkin tedbirler AİHM tarafından incelendi. Mahkeme, tutukluluğa karşı etkili başvuru hazırlamak için gerekli avukat–müvekkil gizliliğinin yeterince korunmadığı sonucuna ulaştı ve m. 5 §4'ün ihlal edildiğine karar verdi.

Bu dosya, aynı kişilerin tutuklanmalarının siyasi amacı hakkındaki kararlardan farklıdır. İncelenen müdahale, savunmanın mahkemeye ulaşmadan önce hangi koşullarda hazırlanabildiğidir. Avukatla iletişimin denetlenmesi, dosyaya itiraz hakkını yalnız biçimsel bir imkâna dönüştürebilir.

Bağımsız yargısal denetim, savunmanın idareden gizli biçimde hukuki yardım alabilmesini gerektirir. Bu olay bu bağlantı nedeniyle rapora alınmıştır; bütün cezaevi uygulamalarını kapsayan genel bir bölüm oluşturulmamıştır. Başvuru numaraları, tutuklama esasına ilişkin diğer Demirtaş dosyalarıyla karıştırılmaması için ayrıca gösterilmiştir.

Belgelendirme: AİHM resmî karar özeti. Kaynak: K139.

090 Oktay Alkan'ın mesleğe kabul edilmemesi ve mahkeme yolunun kapanması

Tarih: 20 Haziran 2023. **Başvuru:** 24492/21.

Oktay Alkan, hâkimlik mesleğine kabul edilmemesine ilişkin kararı mahkeme önünde inceletemedi. AİHM, işlemin yargısal denetimine erişim sorununu değerlendirdi ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Dosya, görevdeki bir hâkimin naklinden farklı olarak mesleğe giriş aşamasını ilgilendirir.

Değerlendirme: Yargı bağımsızlığının koşulları yalnız atamadan sonra başlamaz. Mesleğe kabulü belirleyen kararların keyfîliğe karşı korunması da önemlidir. Bununla birlikte Mahkemenin sonucu, Alkan'ın mutlaka mesleğe atanması gerektiğine veya HSK'nin bütün işlemlerinin esas bakımından hukuka aykırı olduğuna ilişkin bir karar değildir.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 6 §1. Kaynak: K20, özellikle §69.

091 Kılınçlı ve diğerleri dosyasında on üç yargı mensubu

Tarih ve dosya: 11 Temmuz 2023; 27336/17 ve 12 diğer başvuru.

AİHM, Kılınçlı ve diğerleri dosyasında darbe girişimi sonrası yargı mensuplarının ilk tutuklanmalarına ilişkin on üç başvuruyu birlikte inceledi. Mahkeme, mesleki usul güvenceleri ve ilk tutmanın hukukiliği bakımından m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi. Kalan şikâyetlerin ayrıca incelenmesini gerekli görmedi.

Tazminat bölümünde de kişi bazında fark vardır. Süresinde talepte bulunmayan 27336/17 ve 42704/19 numaralı başvurular dışındaki başvurucular için 5.000 avroluk manevi zarar ve gider tutarı öngörüldü. Dolayısıyla "on üç kişinin hepsine aynı ödeme verildi" ifadesi doğru değildir.

Bu dosya, toplu kararları yalnız başlık ve sayı düzeyinde aktarmanın kaybettirdiği ayrıntıları gösterir. Başvuruların ortak gerekçeyle sonuçlanması, her usul talebinin ve giderimin aynı olduğu anlamına gelmez. Aynı gün başka kararlar verilmiş olması da bu kararın başvurucu sayısını artırmaz; burada yalnız karar ekindeki on üç başvuru esas alınmıştır.

Belgelendirme: AİHM karar metni, §§16–20 ve hüküm. Kaynak: K108.

092 Yüksel Yalçınkaya kararından sonra siyasi tepki ve yeniden mahkûmiyet

İzlenen süreç: 26 Eylül 2023 Büyük Daire kararı; 12 Eylül 2024 yeniden yargılama; 12 Haziran 2025 Bakanlar Komitesi kararı; 12 Ekim 2026 tarihli icra bilgileri. Başvuru: 15669/20. İç hukuk mahkemesi: Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi.

26 Eylül 2023 — Büyük Daire neyi tespit etti? AİHM, ByLock kullanımından örgüt üyeliğinin unsurlarının otomatik biçimde çıkarılmasını, dijital delile karşı savunma güvencelerini ve yasal örgütlenme faaliyetlerinin değerlendirilmesini inceledi. Mahkeme, AİHS m. 7, m. 6 §1 ve m. 11'in ihlal edildiğine karar verdi. İnceleme, bir haberleşme uygulamasının varlığının bütün suç unsurlarının bireysel ispatının yerine geçemeyeceğini ortaya koydu. [K29]

Yapısal sorunun kapsamı: Büyük Daire, m. 46 kapsamında yalnız başvurucunun durumuyla yetinmedi. Benzer dosyalarda aynı yaklaşımın tekrarlanmasını önleyecek

genel tedbirler alınması ve ulusal mahkemelerin Sözleşme standartlarına uyması gerektiğini belirtti. Başvurucu isterse yeniden yargılama, onun bakımından uygun giderim yolu olarak gösterildi. Dolayısıyla karar, başka dosyalarda hiçbir karşılığı olmayan kişisel bir istisna gibi okunamaz; aynı şekilde bütün mahkûmiyetleri kendiliğinden kaldıran toplu beraat hükmü de değildir. [K29; K145]

1 Ekim 2023 — Cumhurbaşkanı'nın TBMM konuşması: Erdoğan, yeni yasama yılı açılışında AİHM'nin son kararlarına tepki gösterdi; "Bu karardan cesaret alan terör örgütü mensupları ve yandaşları beyhude yere heveslenmesinler" dedi. Konuşmanın devamında, Euronews'ün doğrudan aktarımıyla, "FETÖ'cü alçaklara bu karardan ekmek çıkmaz" dedi. Açıklama, 26 Eylül hükmünden **beş gün sonradır**; aynı gün veya ertesi gün değildir. Söylemin hukuki önemi, bağlayıcı bir hak ihlali kararından yararlanma ihtimalini peşinen gayrimeşru gösteren bir siyasi mesaj içermesidir. [K146; K154]

12 Eylül 2024 — yeniden yargılama sonucu: Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi, yeniden yargılamanın sonunda 6 yıl 3 ay hapis cezasını korudu. Duruşma haberi ile Avrupa Konseyi icra notları bu sonucu doğrular. [K152; K145]

AİHM hükmü ile yeniden yargılama sonucunun ayrılması: Büyük Daire kararı geri alınmamış veya bozulmamıştır. İç hukukta yeniden yargılama yapılmış, ancak mahkûmiyet sonucu değişmemiştir. Etkili giderimin ölçütü, yalnız yargılamanın yeniden açılması değil, AİHM'nin belirlediği kanunilik ve savunma sorunlarının giderilmesidir. Aynı cezanın verilmesi bu incelemenin yerine geçmez.

12 Haziran 2025 — Bakanlar Komitesinin resmî değerlendirmesi: Komite, bireysel dosyanın Sözleşme'ye uygun sonuçlandırılmasını ve bilgi verilmesini istedi. Genel tedbirlerde, özellikle Yargıtay bakımından sunulan uygun uygulama örneklerini olumlu karşıladı; ilk derece mahkemeleri dâhil ek örnekler talep etti. Çok sayıdaki benzer AİHM başvurusu için yeni ihlalleri önleyecek özel tedbirlerin değerlendirilmesini istedi ve bilgi sunulması için Haziran 2026 sonunu belirledi. Bu karar, icranın tamamlanıp denetimin kapatılması kararı değildir. [K153, bentler 2–6]

Uygulama örneklerinin kapsamı: Hükûmetin sunduğu örnekler arasında 2019–2022 döneminden 39 beraat ve 2024'ten 39 Yargıtay bozması bulunmaktadır. Önceki beraatlar, 2023 tarihli kararın ardından gerçekleşen uygulamalar sayılamaz. Buna karşılık 2024 bozma örnekleri ve Komitenin olumlu değerlendirdiği uygulamalar, hiçbir mahkemenin standartları gözetmediği biçimindeki mutlak bir genellemeye izin vermez. Belgelenen sorun, başvurucunun yeniden mahkûm edilmesi ve genel uyumun tamamlandığının gösterilememesidir. [K145; K153]

12 Ekim 2026 — uygulamanın durumu: Türkiye'nin Bakanlar Komitesine sunduğu eylem planına göre Yalçınkaya'nın istinaf başvurusu reddedilmiş, temyiz incelemesi Yargıtayda sürmektedir; yeniden mahkûmiyet henüz kesinleşmemiştir. Bozyokuş, Demirhan, Seyhan ve Karslı grupları bakımından 1.499 yeniden yargılama kabulü, 24 kesin beraat, süren 1.475 yargılama ve 64 yeniden yargılama reddi bildirilmiştir. Bu sayılar hükûmetin beyanıdır; bütün benzer dosyaların bağımsız sayımı değildir. [K196, §§7–21]

Genel tedbirler bakımından hükûmet, içtihadın Sözleşme'ye uyumlu olduğunu ve eğitim ile farkındalık faaliyetleri dışında ek önleme ihtiyaç bulunmadığını savunmuştur. Bu görüş, Bakanlar Komitesinin icranın tamamlandığına ilişkin kararı değildir.

Değerlendirmede esas alınması gereken, yeniden yargılamalarda suçun unsurlarının kişiye özgü delillerle kurulması, savunmanın dijital delili tartışabilmesi ve ihlal sonuçlarının fiilen giderilmesidir. [K196, §94]

2025–2026 toplu kararlarıyla bağlantı: Rapordaki Demirhan, Kılıçarslan, Ünal ve Parun kayıtları, çok sayıda başvuruda incelemenin devam ettiğini gösterir. Her kararın ihlal maddesi ayrı korunmalıdır; örneğin Ünal kaydı m. 6 §1 kapsamındadır. Bu kararların 2023'ten sonra verilmiş olması, içlerindeki bütün ulusal yargılama işlemlerinin Cumhurbaşkanı'nın 1 Ekim konuşmasından sonra gerçekleştiği anlamına gelmez. Sonraki AİHM karar tarihi ile ihlale yol açan iç hukuk işleminin tarihi birbirine karıştırılmamıştır.

Değerlendirme: Dosya üç ayrı düzeyde okunmalıdır: siyasi makamın hükmü değersizleştiren açıklaması; başvurucu bakımından yeniden yargılamanın aynı ceza sonucunu üretmesi; çok sayıdaki benzer dosyada standartların yerleşmesini gerektiren yapısal sorun. Açıklamanın belirli hâkimlere doğrudan talimat olduğu ayrıca kanıtlanmış değildir. Bununla birlikte, mahkemelerin uygulaması gereken bağlayıcı standarda karşı yürütmenin açık karşı tutumu, kararın icrasının gerçekleştiği siyasi ortamı belgeleyen önemli bir bağımsızlık göstergesidir.

Belgelendirme: AİHM hukuki özeti; siyasi konuşmanın ve yeniden yargılama sonucunun dönem kayıtları; Avrupa Konseyi Sekretaryası notları; Bakanlar Komitesi kararı ve Türkiye'nin icra eylem planı. Kaynaklar: K29, K145–K146, K152–K154, K196. Devletin beyanları ile icra denetimi organının kabul ettiği karar ayrı değerlendirilmiştir.

093 Can Atalay hakkında iki AYM kararının uygulanmaması

Tarih: 25 Ekim ve 21 Aralık 2023. **Başvurular:** 2023/53898 ve 2023/99744.

AYM, milletvekili seçilen Can Atalay'ın kişi özgürlüğü ile seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkına ilişkin ihlal kararı verdi. İlk kararın gereğinin yerine getirilmemesi üzerine yapılan üçüncü başvuruda, bireysel başvuru hakkının da ihlal edildiğini belirledi. Yargıtay ile AYM arasındaki uyuşmazlık, bağlayıcı kararın uygulanması sorununu açık hâle getirdi.

8 Kasım 2023 — karar veren AYM üyelerine suç duyurusu: Yargıtay 3. Ceza Dairesi, ilk ihlal kararına uymama yönündeki tutumuna ek olarak, ihlal yönünde oy kullanan AYM üyeleri hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi. 21 Aralık'ta AYM yeniden ihlal kararı verdi; Yargıtay 3. Ceza Dairesi 3 Ocak 2024'te ikinci karara da uyulmaması yönünde karar aldı. Böylece uyuşmazlık, başvurucunun tahliye edilmemesinin yanında anayasal denetimi yapan üyelerin cezai sorumluluk tehdidiyle karşılaşmasını da içerdi. Suç duyurusu, üyeler hakkında mahkûmiyet veya kesinleşmiş disiplin yaptırımı demek değildir. [K27; K178]

Değerlendirme: Anayasal hak ihlali kararını etkisiz bırakma, olağan kanun yolu görüş ayrılığının ötesindedir. 2024'te milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin işlem hakkındaki AYM kararı da ayrıca incelenmelidir. Bu sonraki kararın "karar verilmesine yer olmadığı" sonucu, otomatik olarak milletvekilliğini geri getiren bir iptal hükmü gibi yazılmamıştır.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynaklar: K27; K28.

094 Uluslararası yargıç Aydın Sefa Akay'ın bağışıklığına rağmen tutuklanması

Tarih ve dosya: 2016 tutuklama ve arama işlemleri; 23 Nisan 2024 AİHM kararı, 59/17.

Aydın Sefa Akay, BM Uluslararası Ceza Mahkemeleri Mekanizmasında yargıç olarak görev yaparken Türkiye'de tutuklandı; evi ve üzeri arandı. AİHM, uluslararası görevinden kaynaklanan bağışıklığın iç makamlarca gerektiği gibi dikkate alınmamasını değerlendirerek m. 5 §1 ve m. 8'in ihlal edildiğine karar verdi.

Bu dosyada korunan güvence, yargıcın yalnız şahsi ayrıcalığı değildir. Uluslararası bir mahkemenin üyesinin kendi devletince özgürlüğünden yoksun bırakılması, yürüttüğü davadaki görevini ve mahkemenin bağımsız işleyişini de etkiler. Konutun aynı zamanda uzaktan yürütülen yargısal çalışmayla bağlantısı, arama güvencesine özel önem kazandırır.

Karar, Türkiye'deki olağan hâkimlerin görev suçlarına ilişkin usulden farklı bir hukuki rejime dayanır. Bu nedenle Alparslan Altan veya Tercan dosyalarıyla aynı bağışıklık kuralına tabiymiş gibi sunulmamıştır. AİHM'nin hükmü, uluslararası statü ve yapılan işlemlerin hukukiliği üzerinden kurulmuştur.

Belgelendirme: AİHM karar metni. Kaynak: K102.

095 Sinan Ateş soruşturmasında savcı Durdu Özer'in görev değişikliği

Tarih ve işlem: 13 Haziran 2024 adli yargı kararnamesi.

Sinan Ateş cinayeti soruşturmasında görev yapan Ankara Cumhuriyet Başsavcıvekili Durdu Özer, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet savcılığına atandı. Dönem haberi, soruşturmayı yürüten savcının daha önce dosyadan alınmasını ve ardından yapılan görev değişikliğini birlikte ele alır; işlemi tenzili rütbe olarak değerlendirir.

Başsavcıvekilliğinden bölge adliye savcılığına geçiş, görev ve yetkilerin değiştiğini gösterir. Ancak haberin nitelemesi ile işlemin resmî hukuki gerekçesi aynı şey değildir. Dosya, yürütülen hassas soruşturma sırasında savcının devamlılığı ve hangi gerekçeyle değiştirildiği sorusuna odaklanır.

2024 ana kararnamesindeki bütün atamalar bu olayın mağdur sayısına eklenmemiştir. Ayrıca 2026'da Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen Sinan Ateş'in kişisel verilerine ilişkin dava, cinayetin esas yargılamasıyla karıştırılmamıştır. Aynı kişinin adı etrafındaki farklı dava ve atama süreçleri ayrı tutulmaktadır.

Belgelendirme: Görev değişikliğini aktaran dönem haberi; nedene ilişkin bağımsız yargısal tespit yoktur. Kaynak: K118.

2025

096 Demiryürek ve diğerleri hakkında HSYK görevleri kararı

Tarih: 14 Ocak 2025. **Başvuru:** 55005/14 ve 41 diğer başvuru.

2014'te HSYK bünyesindeki görevlerin kanunla sona erdirilmesi, Demiryürek ve diğerleri başvurularına da konu oldu. AİHM, 42 başvuruda AİHS m. 6 §1'in ihlal edildiğine oy birliğiyle karar verdi ve her başvurucuya 7.800 avro manevi tazminat ödenmesine

hükmetti. Mahkeme, hükûmetin bu iç hukuk yollarının somut koşullarda yeterli ve etkili olduğunu gösteremediği sonucuna vardı.

Değerlendirme: Bir görev sona erdirme işleminin kanundan kaynaklanması, ilgili kişinin medeni haklarını etkileyen uyuşmazlığı yargı önüne taşıma hakkını ortadan kaldırmaz. Karar, Kartal dosyasındaki sorunun başka yargı mensupları bakımından da ortaya çıktığını gösterir. Tazminat hükmü, ilgililerin önceki görevlerine fiilen iade edildiği anlamına gelmez.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynaklar: K57; K96, §§21 ve 37–44 ile hüküm. Konu bakımından K56 ile birlikte okunmalıdır.

097 Tosun ve diğerlerinin yüksek mahkeme görevleri

Tarih: 11 Şubat 2025. **Başvuru:** 60220/16 ve 83 diğer başvuru.

AİHM, 6723 sayılı Kanunla Yargıtay üyelikleri sona eren başvurucuların mahkemeye erişimini inceledi. Hükûmet, düzenlemenin üç dereceli yargı sistemine geçişin parçası olduğunu ve ilgililerin unvan ve maaşlarının korunduğunu savundu. Mahkeme, yargısal denetim yokluğunun başvuru hakkının özünü zedelediğini belirterek AİHS m. 6 §1 ihlaline ve her başvurucu için 3.000 avro manevi tazminata hükmetti.

Değerlendirme: Yüksek mahkeme üyelerinin görevde kalma güvencesi, diğer hâkimler için de önemli bir bağımsızlık göstergesidir. Bu kayıt, kararın kimlik ve konu bilgilerini esas alır; bütün başvurucuların aynı özlük geçmişine sahip olduğu veya her birinin tekrar göreve atandığı ileri sürülmez.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynaklar: K58; K97, §§31–38 ve hüküm. Aynı düzenleme için 034 numaralı olay; sonraki Kaya kararı için 111 numaralı olay.

098 Ahmet Çakmak'ın ihracı ve Danıştay kararının uygulanması sorunu

Tarih ve süreç: 2022 disiplin cezaları; 21 Şubat 2024 kesin ihraç; 5 Mart 2025 Danıştay kararı; Mart–Mayıs 2026 uygulama tartışması.

Ahmet Çakmak hakkında iki yer değiştirme cezasının ardından meslekten çıkarma işlemi yapıldı. Yargıçlar Sendikası, 30 Mart 2026 açıklamasında ihracın idari yargıda iptal edildiğini, buna rağmen göreve dönüş sağlanmadığını bildirdi. Sendika, kararların uygulanmasının hak aramanın tamamlayıcı parçası olduğunu vurguladı.

Sonraki gelişme — 2026 uygulama tartışması

14 Mayıs 2026 tarihli haber süreci ayrıntılandırır: Danıştay 5. Dairesi, ihracın dayanağı olan ikinci yer değiştirme cezasının fiillerini de denetleyerek ihraç işlemini iptal etti. Habere göre HSK, 1 Nisan 2026'da bir meslekten çıkarma kararını kesinleştirirken aynı gün Danıştay kararına konu yer değiştirme cezasını kaldırdı; fakat göreve iade yönünden karar verilmesine yer olmadığına hükmetti. Yeni uyuşmazlığın sürdüğü bildirildi.

Bu dosyada sorun yalnız ilk disiplin gerekçeleri değildir. Yargısal iptalin fiilî sonucunun yeni veya devam eden işlemlerle etkisizleşip etkisizleşmediği araştırılmaktadır. Danıştay ve HSK kararlarının tam esas ve karar numaraları elde edilemediğinden haber anlatısı kesinleşmiş bütün yargılama sonucu olarak sunulmamıştır. Sendikanın açıklaması ile sonraki haber farklı aşamaları belgelemektedir.

Belgelendirme: Doğrudan sendika açıklaması ve belge içeriğini aktaran haber. Kaynaklar: K113, K114.

099 Fatih Kapan'ın Ayşe Barım hakkındaki tahliye kararından sonra yetkisinin değiştirilmesi ve emekliliği

Tarih: Şubat–Ağustos 2025. Yer: İstanbul 8. Asliye Ceza Mahkemesi.

İsmail Saymaz'ın 9 Ağustos 2025 tarihli haberine göre hâkim Fatih Kapan, menajer Ayşe Barım'ın tutukluluğuna ilişkin başvuru üzerine tahliye kararı verdi. Savcılık itirazından sonra İstanbul 20. Ağır Ceza Mahkemesi bu kararı kaldırdı. Böylece tahliye yönündeki karar fiilî ve kalıcı serbest bırakılma sonucunu doğurmadı. [K162]

Aynı haber, Kapan'ın tüketici mahkemesinde yetkilendirilmesini, hakkında inceleme/soruşturma yürütülmesini, izin ve yazılı savunma sürecini ve yaz kararnamesinden önce emekliye ayrılmasını aktarır. Antalya Barosu da tahliye sonrası görev değişikliği ile meslekten ayrılma sürecini yargıç güvencesi bakımından eleştirdi. [K162; K163]

Değerlendirme: Nimet Demir dosyasında olduğu gibi burada da yargısal karar, görev değişikliği ve meslekten ayrılma birlikte izlenmelidir. "Zorunlu emeklilik cezası verildi" sonucu çıkarılamaz; konu, mesleki işlemlerin ardından hâkimin emekliliğe yönelmesidir. Yetki değişikliğinin tam karar numarası, soruşturmanın nihai sonucu ve resmî emeklilik tarihi bu kaynaklarla kesinleştirilememiştir.

Belgelendirme: İmzalı dönem haberi ve baro açıklaması. Kaynaklar: K162, K163.

100 Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanması üzerine uluslararası denetim

Tarih: Mart–9 Nisan 2025. **İlgili kurum:** Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanması, AKPM'nin 9 Nisan 2025 tarihli 2597 sayılı kararında Türkiye'de demokrasi ve insan haklarının durumu kapsamında ele alındı. Meclis, siyasi muhalefete yönelik işlemler ile yargının bağımsızlığı hakkında kaygılarını ifade etti.

Değerlendirme: Siyasi rekabetin önde gelen bir aktörüne yönelik tutuklama, delil, gereklilik ve siyasi amaç bakımından sıkı denetim gerektirir. AKPM'nin değerlendirmesi, isnat edilen suçlar hakkında beraat veya mahkûmiyet kararı değildir. Bu kayıt, 2025'te uluslararası denetimin neden harekete geçtiğini gösterir; dosyanın 10 Ekim 2026'daki bütün yargılama ve infaz durumunu bildirdiği iddiasını taşımaz.

Belgelendirme: Uluslararası siyasi izleme kararı. Kaynak: K35, özellikle §§1–3 ve 9.

101 Recep Şendil ve Gün Yazıcı'nın İmamoğlu'nun diploma iptali davası sürerken görev değişikliği

Tarih: 20 Haziran 2025. Kurum: İstanbul 5. İdare Mahkemesi.

Ekrem İmamoğlu'nun diplomasının iptaline karşı açtığı idari davada, mahkemenin ilgili kurumlardan belge istediği aşamada heyette görev değişiklikleri gerçekleşti. Dönem haberi, başkan Recep Şendil ile üye Gün Yazıcı'nın atamalarını bu devam eden davayla ilişkilendirdi. [K167]

HSK'nin 964 sayılı idari yargı kararnamesi, Şendil'in İstanbul idare mahkemesi başkanlığından, Dr. Gün Yazıcı'nın ise İstanbul idare mahkemesi üyeliğinden İstanbul Bölge İdare Mahkemesi üyeliğine geçişini doğrular. Kayıtlar sırasıyla 24. ve 102. sıradadır. Her iki atama da İstanbul içindedir; başka şehre sürgün olarak anlatılamaz. [K166]

Değerlendirme: Hassas bir idari işlemi denetleyen heyetin yargılama devam ederken değişmesi, doğal hâkim ve dosya sürekliliği bakımından değerlendirilmelidir. Atama belgesi işlemden önceki delil taleplerini veya atamanın gerekçesini açıklamaz. Bu idari dava, diploma nedeniyle açılan ceza davası ve Ali Doğan'ın naklinden ayrı tutulmuştur.

Belgelendirme: Resmî HSK eki ve dönem haberi. Kaynaklar: K166, K167.

102 Selahattin Demirtaş'ın sonraki tutukluluk dönemine ilişkin karar

Tarih: 8 Temmuz 2025. **Başvuru:** 13609/20, dördüncü başvuru.

Demirtaş'ın 20 Eylül 2019'dan başlayan tutma süreci ayrı bir AİHM başvurusuna konu oldu. AİHM, makul şüphe yokluğu, tutmanın devamı için ilgili ve yeterli gerekçe bulunmaması, dosyaya erişim ve AYM önündeki denetimin sürati bakımından AİHS m. 5'in farklı hükümlerinin ihlal edildiğini belirledi. Ayrıca siyasi amaç nedeniyle m. 18'in m. 5 §1 ile birlikte ihlal edildiğine karar verdi.

Değerlendirme: Bir önceki ihlal kararından sonra tutmanın yeni işlemlerle devam ettirilmesi, yeni işlemin gerekçesini ayrıca incelemeyi gerektirir. 2020 Büyük Daire hükmü ile bu karar aynı başvuru değildir. İhlal başlıkları, her iki kararın kendi hükmünden hareketle değerlendirilmelidir.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynaklar: K77; K98, resmî karar özeti. Önceki Büyük Daire dosyası için 065 numaralı olay.

103 Mehmet Can Kozan'ın beraat karşıoyundan sonra iş mahkemesinde görevlendirilmesi

Tarih: 16 Temmuz–8 Ağustos 2025. Kurum: İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi.

Ekrem İmamoğlu'nun Akın Gürlek'e yönelik sözleri nedeniyle yargılandığı davada üye Mehmet Can Kozan, 16 Temmuz 2025 hükmüne karşı beraat yönünde oy kullandı. Dönem haberi, karşıoydan sonra hâkimin medyada hedef gösterilmesini ve ardından yetkisinin değiştirilmesini kaydetti. [K165]

HSK'nin 8 Ağustos 2025 tarihli 1231 sayılı müstemir yetki kararının birinci bölge ekinde, sicil 234500 olan Kozan'ın İstanbul 45. İş Mahkemesinde görevlendirildiği görülür.

Böylece ceza heyetinden iş mahkemesine geçiş, yalnız haber anlatımına değil resmî yetki listesine de dayanmaktadır. [K164]

Değerlendirme: Karşıoy, yargısal bağımsızlığın heyet içindeki kullanımıdır. Karşıoydan birkaç hafta sonra uzmanlık alanı ve mahkemenin değiştirilmesi, kararın mesleki sonuçları üzerinden caydırıcılık yaratabilir. Resmî ekte kişisel gerekçe bulunmadığı için, cezalandırma saiki ayrıca belgelenmesi gereken noktadır.

Belgelendirme: Resmî yetki eki ve dönem kaydı. Kaynaklar: K164, K165.

104 İzmir'de İZBETON dosyalarında tahliye veren Ayhan Parmaksız ve Ünsal Bayav'ın yetkilerinin değiştirilmesi

Tarih: 2025 tahliyeleri; 8 Ağustos 2025 müstemir yetki kararı. Yer: İzmir.

Antalya Barosu, İZBETON soruşturması kapsamındaki tahliye kararlarının ardından İzmir 17. ve 28. Asliye Ceza Mahkemesi hâkimlerinin görevlerinin değiştirilmesini kamuoyuna taşıdı. Açıklama, yargısal takdirin mesleki işlemle karşılanmasının diğer hâkimlere de baskı oluşturduğunu savundu. [K163]

HSK'nin 1231 sayılı karar eki, ilgili görevlileri isimleriyle belirlemeyi sağlar: sicil 31441 Ayhan Parmaksız, 17. Asliye Ceza Mahkemesinden 18. Ağır Ceza Mahkemesi üyeliğine; sicil 37593 Ünsal Bayav, 28. Asliye Ceza Mahkemesinden 4. Ağır Ceza Mahkemesi üyeliğine geçirilmiştir. Her iki kayıt aynı ekin 54. sayfasındadır. [K164]

Değerlendirme: Burada il dışına nakil değil, aynı adliyede yetki ve mahkeme değişikliği söz konusudur. Olay, coğrafi yer korunurken hâkimin baktığı dosyadan ayrılmasının da bağımsızlık tartışması yaratabileceğini gösterir. İki hâkim aynı işlem kümesinde ele alınmış; ayrı olay sayısını artırmak için bölünmemiştir.

Belgelendirme: Resmî HSK eki ve baro açıklaması. Tahliye kararlarının tam metinleri ile yetki değişikliklerinin bireysel gerekçeleri bu dosyada mevcut değildir. Kaynaklar: K164, K163.

105 Demirhan ve diğerleri davasında 239 başvuru

Tarih: 22 Temmuz 2025. **Başvuru:** 1595/20 ve 238 diğer başvuru.

AİHM, Yalçınkaya kararının ele aldığı kanunilik ve adil yargılama sorunlarıyla bağlantılı başvurularda ihlal tespit etti. Resmî duyuru, 239 başvurucu yönünden AİHS m. 7 ve m. 6 §1 sonuçlarını bildirir. Dosya, önceki Büyük Daire değerlendirmesinin yalnız tek kişiye özgü bir tartışma olmadığını gösterir.

Değerlendirme: Aynı hukuki yaklaşımın çok sayıda mahkûmiyette kullanılması, etkili bireysel inceleme ihtiyacını artırır. Bu sayı, Türkiye'de bu tür bütün davaların veya bütün ihlallerin toplamı değildir. Karar, hâkimlerin kişisel siyasi bağlılığı hakkında değil, incelenen yargılamaların kanunilik ve adillik güvenceleri hakkında sonuç doğurur.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynak: K31, AİHM'nin resmî karar duyurusu; bağlantılı karar K29.

106 Tayfun Kahraman hakkında ilk AYM kararının uygulanmaması

Tarih: İlk karar 31 Temmuz 2025; ikinci karar 2 Nisan 2026; yayım 6 Ekim 2026.

AYM, Tayfun Kahraman'ın 2023/98215 numaralı başvurusunda adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini belirledi. Bu kararın gereğinin yerine getirilmemesi, 2025/57667 numaralı ikinci başvuruya konu oldu. AYM, ikinci kararda bireysel başvuru hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verdi; yeniden yargılama için kararı İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine gönderdi. Ayrıca 100.000 TL manevi tazminata hükmetti ve kararın HSK ile Adalet Bakanlığına gönderilmesini kararlaştırdı.

Değerlendirme: İlk ihlal kararını yerine getirmemek, anayasal başvurunun sonucunu etkisizleştirmiştir. Kararın 2 Nisan'da verilmesi, 6 Ekim'de Resmî Gazete'de yayımlanması ve 8 Ekim'de ilgili mahkemeye gönderilen bildirim yazısı ayrı işlemlerdir. Erişilen belgeler, 20 Ekim 2026 itibarıyla yeniden yargılamanın fiilen açıldığını veya tahliye gerçekleştiğini doğrulamaya yetmemektedir. Bu sınırlama, incelenmeyen mahkeme dosyasında hiçbir işlem yapılmadığı iddiası değildir.

Belgelendirme: Yargısal tespit. Kaynaklar: K75–K76; K84, özellikle hüküm bölümü.

8 Ekim bildirim yazısı ve 12 Ekim açıklaması

AYM Genel Sekreterliğinin 8 Ekim 2026 tarihli, 2025/57667 sayılı ve İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine hitap eden yazısının basında yayımlanan görüntüsü incelenmiştir. Yazı, 2 Nisan kararının gereğini bildirir; AYM'nin ihlal nedeniyle yeniden yargılama kararında ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul konusunda takdir yetkisi bulunmadığını ve tarafların yeni başvurusu beklenmeden işlem yapılması gerektiğini açıklar. Ayrıca yeni esas numarasının veya eski dosya üzerinden yürütülen işlemin AYM'ye bildirilmesini ister. Bu yazı, ayrı bir yeni ihlal hükmü değildir. [K182, K194]

12 Ekim 2026'da yayımlanan açıklamasında Kahraman, yeniden yargılama yolunun açılmasını beklediğini belirtti. Başvurucu beyanı, kararın etkili biçimde uygulanıp uygulanmadığı sorusunun sürdüğünü gösterir; sonraki yargısal işlemin yerine geçmez. Takipte aranacak belge, yeniden yargılamaya ilişkin mahkeme kararı ve özgürlük durumunu gösteren güncel işlemdir. [K183]

107 Aysel Tuğluk'un tutukluluğu ve siyasi amaç tespiti

Tarih ve dosya: 14 Ekim 2025; AİHM 71757/17.

Aysel Tuğluk'un siyasi faaliyetleri ve açıklamalarıyla bağlantılı tutukluluğu AİHM tarafından incelendi. Mahkeme, makul şüphe ve tutmanın sürdürülmesi bakımından m. 5 §§1 ve 3, ifade özgürlüğü bakımından m. 10 ve özgürlükten yoksun bırakmanın amacı bakımından m. 18'in m. 5 §1 ile birlikte ihlal edildiğini belirledi.

Bu hüküm, yalnız bir siyasetçinin tutuklanmış olmasına dayanmaz. Somut delillerin suç şüphesi kurmaya elverişliliği ile siyasal bağlam birlikte incelenmiştir. Bu nedenle dosya, siyasi amaç tespitinin açıkça bulunduğu kararlar arasında tutulmuştur; Sabuncu gibi m. 18 ihlali bulunmayan dosyalardan ayrıdır.

Karar, Tuğluk'un sağlığına ilişkin bütün infaz tartışmalarını veya sonraki bütün yargılama işlemlerini sonuçlandıran hüküm olarak kullanılmamıştır. Bu kayıt açısından önem taşıyan, özgürlük kısıtlamasının siyasi çoğulculuk üzerindeki etkisinin Mahkeme tarafından hukuki değerlendirmeye alınmış olmasıdır.

Belgelendirme: AİHM karar metni ve hüküm. Kaynak: K126.

108 Ali Doğan'ın diploma ceza davası sürerken Kahramanmaraş'a atanması

Tarih: Eylül–Aralık 2025. Kurum: İstanbul 59. Asliye Ceza Mahkemesi.

Ekrem İmamoğlu'nun diplomasıyla ilgili ceza davasına bakan Ali Doğan, 12 Eylül 2025'teki ilk duruşmanın ardından bazı medya organlarında hedef gösterildi. Dönem haberinde, savunmanın katılımına ve daha geniş duruşma salonuna ilişkin işlemler tartışmanın bağlamı olarak aktarılır. 28 Kasım'da Doğan'ın Kahramanmaraş 13. Asliye Ceza Mahkemesine atandığı haberleştirildi. [K168]

8 Aralık tarihli sonraki haber, Doğan'ın nakle itiraz ettiğini bildirdi. Bu, atamanın hâkim tarafından da uyuşmazlık konusu yapıldığını gösterir; itirazın kabul edildiği veya reddedildiği yönünde doğrulanmış sonuç yerine geçmez. [K169]

Değerlendirme: Buradaki müdahale tartışması bir beraatın ardından değil, devam eden ceza yargılamasının yürütülmesi sırasında ortaya çıkmıştır. Diploma iptaline ilişkin idari yargı heyetinin değiştirilmesiyle karıştırılmamalıdır. Resmî atama ekinin ilgili satırı bu kayıtta bağımsız olarak eşleştirilemediğinden, görev bilgisi dönem haberine atıfla verilmiştir.

Belgelendirme: Atama ve itiraz hakkında dönem kayıtları. Kaynaklar: K168, K169.

109 İmamoğlu'nun ihale davasındaki beraattan sonra hâkim değişikliği

Tarih ve yer: 24 Ekim–15 Aralık 2025; Büyükçekmece 10. Asliye Ceza Mahkemesi ve İstanbul BAM.

Beylikdüzü belediye başkanlığı dönemindeki bir ihaleye ilişkin davada 24 Ekim 2025'te beraat kararı verildi. Dönem haberine göre kararı veren hâkim, 28 Kasım kararnamesiyle Kahramanmaraş'a atandı. Savcılığın istinaf başvurusu üzerine dosya 21 Kasım'da İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 13. Ceza Dairesine gönderilmişti; bu dairenin başkanlığında da değişiklik olduğu bildirildi.

Haber, istinaf dairesine gelen hâkimin başka bir İmamoğlu dosyasındaki mahkûmiyeti onayan heyetle bağlantısını vurgular. İsimler ve bütün müstemir yetki belgeleri birlikte doğrulanamadığı için bu bağlantı üzerinden kişisel saik isnadı yapılmamıştır.

Bu olay, Hüseyin Zengin'in 2022'deki görev değişikliğiyle aynı dava değildir. Burada ihale suçlaması, beraat ve sonrasındaki ilk derece ile istinaf görevleri söz konusudur. Ayrı kayıt açılmasının nedeni kişi adını çoğaltmak değil, farklı bir yargılama ve farklı bir beraat sonrası işlem bulunmasıdır.

Belgelendirme: 15 Aralık 2025 tarihli dönem haberi. Kaynak: K129.

2026

110 Şahin ve diğerlerinin nakil ve disiplin işlemlerine erişim engeli

Tarih: 22 Ocak 2026. **Başvuru:** 3785/16 ve sekiz diğer başvuru.

AİHM, hâkim ve savcıların nakil ve disiplin işlemlerini mahkeme önüne götürememeleri sorununu yeniden ele aldı. Kararda mahkemeye erişim güvencesi ve mesleki işlemlerin yargısal denetimi incelendi. Dokuz başvuru kaydı, otomatik olarak dokuz farklı kişi anlamına gelmediğinden başvuru sayısı kişi sayısına çevrilmemiştir.

Değerlendirme: Bilgen ve Eminağaoğlu sonrasında benzer bir sorunun yeniden AİHM önüne gelmesi, yargı mensuplarının kariyer işlemlerine ilişkin denetim açığının izlenmesi gerektiğini gösterir. İşlemlerin kendisi ile bunları denetletecek mahkemeye ulaşamama ayrı ihlal iddialarıdır.

Belgelendirme: Yargısal tespit, mahkemeye erişim. Kaynak: K60, özellikle §§7–10 ve karar eki.

111 Kaya ve diğerlerinin görev sürelerinin sona erdirilmesi

Tarih: 10 Şubat 2026. **Başvuru:** 3715/17 ve üç diğer başvuru.

Başvuruculaların yüksek mahkeme görevlerinin 6723 sayılı Kanun bağlamında sona ermesi ve işleme karşı yargısal başvuru olanakları AİHM tarafından incelendi. Hükûmet, yeniden yapılanma ve mesleki statünün bazı unsurlarının korunmasına dayanan açıklamalar sundu. Mahkeme, uyuşmazlığın bağımsız mahkeme önünde incelenememesi sorununa odaklandı.

Değerlendirme: Maaş veya meslek mensubu sıfatının korunması, belirli bir yargısal görevden alınmanın etkilerini tamamen ortadan kaldırmaz. Görev süresi ve görevden alınma işleminin denetimi, yargıcın bağımsızlığını koruyan ayrı güvencelerdir.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 6 §1. Kaynak: K59, özellikle §§17–23. 2016 işlemi için 034 numaralı olayla birlikte okunmalıdır.

112 Mesleğe giriş mülakatlarına ilişkin BM iletişimi

Tarih: 12 Mart 2026. **Belge:** AL TUR 4/2026.

BM Yargıçların ve Avukatların Bağımsızlığı Özel Raportörü, mesleğe giriş ve mülakatlarda liyakat ile siyasi etki hakkında iddiaları Türk makamlarına iletti. İletişim, seçimin ölçütleri ve başvuru güvenceleri hakkında açıklama isteyen uluslararası denetim işlemidir.

Değerlendirme: Hâkimin mesleğe seçilme biçimi, sonraki karar verme ortamından ayrı düşünülemez. Bununla birlikte bu belge bir ihlal hükmü değildir. Olay kaydı, iddianın BM mekanizmasına taşınmasını ve makamdan bilgi istenmesini belgelendirir; bütün mülakatların siyasi yönlendirmeyle yapıldığını kanıtladığı ileri sürülmez.

Belgelendirme: İddiaları ve devlete yöneltilen bilgi talebini içeren resmî BM iletişimi. Kaynak: K63.

113 Antalya başsavcısı Yakup Ali Kahveci ve başsavcıvekili Mehmet Akif Katırcı'nın görev değişiklikleri

Tarih: 18 Mart 2026; baskı iddialarına ilişkin haber 26 Mart 2026.

DHA'nın HSK'nin 456 sayılı kararına ilişkin haberine göre Yakup Ali Kahveci, Antalya Cumhuriyet Başsavcılığından Antalya Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcıvekilliğine atandı. Mehmet Akif Katırcı ise Antalya Cumhuriyet Başsavcıvekilliğinden aynı bölge adliye mahkemesinde savcılığa geçti. Antalya başsavcılığına Fatih Kocaman getirildi. [K171]

Medyascope'un sonraki incelemesi, değişiklikleri Muhittin Böcek soruşturması ve siyasi baskı iddialarıyla ilişkilendirdi. Haberde, ek işlem taleplerine karşı yeterli delil bulunmadığı yönünde direnç gösterildiği iddiası yer aldı. Bu gerekçe, ismi açıklanmayan kaynakların anlatımıdır; HSK'nin kabul ettiği resmî neden olarak yazılamaz. [K172]

Değerlendirme: Başsavcılık düzeyindeki değişiklikler, hassas soruşturmaların yönünü ve savcıların görev dağılımını etkileyebilir. Bu dosyada görevlerin değişmesi ile bunun nedenine ilişkin siyasi baskı iddiası farklı doğrulama düzeylerindedir. Bireysel gerekçe ve ilgililerin açıklamaları ortaya çıkmadan kesin bir talimat veya hukuka aykırılık hükmü kurulmamıştır.

Belgelendirme: Kararnameyi aktaran ajans haberi ve imzalı araştırma haberi. Kaynaklar: K171, K172.

114 İzmir Örnekköy kooperatif soruşturmasında savcının dosyadan alınması

Tarih: 25 Mart 2026 tarihli haber. Kurum: İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı.

Cumhuriyet'in haberine göre Örnekköy kooperatifine ilişkin zimmet soruşturmasını yaklaşık iki yıldır yürüten savcı dosyadan alındı ve yerine iki savcı görevlendirildi. Avukatlar Murat Aydın ve Defne Soyer, dosyayı bilen savcının değiştirilmesine karşı çıkarak işlemin soruşturmanın değerlendirilmesi üzerindeki etkisini tartıştı. Haberde savcının adı açıklanmadığından bu raporda isim tahmini yapılmamıştır. [K170]

İşlem, savcının meslekten çıkarılması veya HSK kararıyla başka ile nakli değildir; başsavcılık içindeki dosya görevlendirmesinin değiştirilmesidir. İZBETON bağlantılı farklı soruşturma ve kovuşturmalar bulunduğu için, başka bir dosyadaki tahliye bu soruşturmadaki tutukluluğun kendiliğinden sona erdiği şeklinde yorumlanamaz.

Değerlendirme: Soruşturmanın ileri aşamasında dosyayı yürüten savcının değiştirilmesi, süreklilik ve karar alma güvenceleri bakımından incelenmelidir. İlgililerin eleştirileri belgelenebilmekle birlikte, görevlendirme yazısının tam metni ve gerekçesi görülmediğinden işlemin cezalandırıcı olduğu kesinleştirilmemiştir.

Belgelendirme: İmzalı dönem haberi ve isimli avukat açıklamaları. Kaynak: K170.

115 Şaban Yasak kararında bireysel ceza sorumluluğu ve yeniden yargılama

Tarih ve dosya: 5 Mayıs 2026; 17389/20. AİHM Büyük Daire. Karar, AİHS m. 44 §1 uyarınca kesindir. İç hukukta yeniden yargılama: Çorum 2. Ağır Ceza Mahkemesi.

Şaban Yasak, silahlı terör örgütüne üyelik suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezasına mahkûm edilmişti. AİHM Dairesi, 27 Ağustos 2024 tarihli kararında m. 7 ve m. 3'ün ihlal

edilmediğine karar vermişti. Büyük Daire, dosyayı yeniden inceleyerek 5 Mayıs 2026'da m. 7 yönünden 11'e karşı 6, m. 3 yönünden 9'a karşı 8 oyla ihlal kararı verdi. Dosyanın bağlayıcı sonucu Büyük Daire hükmüdür. [K195; K198]

Kanunilik ve kişisel sorumluluk: Mahkeme, başvurucunun eğitim alanındaki faaliyetlerinden örgütün şiddet amaçlarını bildiği ve bunlara bilerek katıldığı sonucunun somut biçimde çıkarılmadığını belirledi. Özellikle faaliyetlerin gerçekleştiği dönemdeki bilgi, kast ve rol açıklanmalıydı. Yalçınkaya'dan farklı olarak daha çeşitli delillere dayanılması, suçun maddi ve manevi unsurlarının bireysel olarak kurulması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Bu nedenle kararın etkisi yalnız ByLock iddiası bulunan dosyalarla sınırlandırılamaz. [K195, §§198–214]

Tutulma koşulları: Çorum Cezaevi'ndeki uzun süreli aşırı kalabalık ile yaklaşık on dört ay kişisel yatak bulunmaması ve diğer yaşam koşullarının birleşen etkileri, m. 3 ihlaline yol açtı. Mahkeme bu ihlal için 2.800 avro manevi tazminata ve 9.050 avro gider ödenmesine hükmetti. [K195, §§246–261; K198]

Yeniden yargılama ve uygulama: Büyük Daire, CMK m. 311 §1(f) uyarınca yeniden yargılamayı, özenle ve kararın tespitlerine tam uygun yürütülmesi koşuluyla m. 7 ihlali için en uygun giderim olarak gösterdi. 17 Ekim 2026 tarihli duruşma haberine göre Çorum 2. Ağır Ceza Mahkemesinde ilk duruşma yapılmış, tanıklar dinlenmiş ve kalan tanıkların dinlenmesi için duruşma 8 Aralık'a bırakılmıştır. Bu aşama, yargılamanın başladığını gösterir; ihlalin giderildiğini veya beraat verildiğini göstermez. Duruşma bilgisi haber kaydına dayanır; gerekçeli nihai hüküm yerine geçmez. [K195, §254; K197]

Değerlendirme: İzlemenin odağı, yeniden yargılamanın biçimsel olarak açılması değil, başvurucunun ilgili dönemdeki kastının ve bireysel rolünün hangi somut olgularla değerlendirildiğidir. Tanık anlatımlarının bu ölçüte nasıl bağlandığı, savunmanın esaslı itirazlarının karşılanması ve hükmün sonuçları birlikte incelenmelidir. Cezaevi koşullarına ilişkin giderim ve tazminatın ödenmesi de mahkûmiyetin yeniden incelenmesinden ayrı takip edilmelidir.

Belgelendirme: Büyük Daire tam karar metni ve AİHM Yazı İşlerinin açıklaması; iç hukuktaki duruşma için dönem haberi. Kaynaklar: K195, K197, K198.

116 Samet Kaya'nın sağlık nedeniyle görevine son verilmesi

Tarih: 26 Mayıs 2026. **Başvuru:** 42109/22.

Samet Kaya'nın sağlık durumu nedeniyle mesleki görevinin sona erdirilmesine karşı mahkemeye erişimi AİHM tarafından incelendi. Mahkeme, uyuşmazlığın yargısal denetimine ilişkin eksikliği değerlendirdi. Bu olay, mesleğe kabul edilmemeye ilişkin Oktay Alkan dosyasından farklıdır; görevdeki kişinin sağlık gerekçesiyle görevinin sona erdirilmesini ilgilendirir.

Değerlendirme: İdarenin sağlık değerlendirmesine dayanması, işlemden etkilenen yargı mensubunun yargısal korumasını ortadan kaldırmaz. Sağlık raporunun doğruluğu ve görev şartları ile bunları mahkeme önünde tartışabilme hakkı birbirinden ayrıdır. Somut karar bu ikinci güvence bakımından önem taşır.

Belgelendirme: Yargısal tespit, AİHS m. 6 §1. Kaynak: K61, özellikle §§46–58.

117 Kılıçarslan ve diğerleri dosyasında beş yüz doksan beş başvuru

Tarih ve dosya: 23 Haziran 2026; 16234/18 ve 594 diğer başvuru.

AİHM, ByLock kullanımı esas alınarak verilen örgüt üyeliği mahkûmiyetlerini Yalçınkaya ve Demirhan kararlarıyla bağlantılı biçimde inceledi. Başvurucular delilin toplanması, mahkemeye sunulması, buna itiraz edebilme imkânları ve gerekçelerin yeterliliğini tartıştı. Mahkeme, m. 7 ve m. 6 §1'in ihlal edildiğine karar verdi.

595 başvuru, tek bir kişinin davası değil, benzer yargılama yaklaşımının çok sayıda somut dosyada incelenmesidir. Bununla birlikte başvurucuların hepsinin hâkim veya savcı olduğu ileri sürülmez. Bu grup, yargı mensuplarının tutuklanması bölümünden farklı olarak, bireysel suç değerlendirmesi ve savunma güvenceleri bakımından ele alınmaktadır.

Kararın rapordaki işlevi, önceki büyük kararların ardından benzer ihlallerin inceleme konusu olmaya devam ettiğini göstermektir. Her başvurucu için ayrı anlatı üretilebilmesi, karar ekinin yanında ulusal mahkeme dosyasının da elde edilmesini gerektirir. Burada ortak gerekçe ile toplu başvuru ölçeği açıklanmış, 595 ayrı ayrıntılı vaka yazıldığı iddia edilmemiştir.

Belgelendirme: AİHM karar metni, özellikle §§6 ve 13–14. Kaynak: K128.

118 Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesinde başkan ve üyelerin değişmesi

Tarih ve yer: 12 Haziran–17 Temmuz 2026; Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi.

HSK'nin 12 Haziran 2026 adli yargı ana kararnamesinde, 1123. sıradaki kayıtla doğrulandığı üzere Mahkeme Başkanı Nurullah Emlik'in Ankara Batı Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına atanmasının ardından başkanlık görevine Çağrı Canca getirildi. Dönem haberinde üyeler Ayşe Genç'in Ankara 4. Ticaret Mahkemesine, Aslı Öztürk'ün Ankara 93. Asliye Ceza Mahkemesine geçtiği; yeni üyeler olarak Aysel Erzin, Ahmet Yumuşak ve Merve Önal'ın görevlendirildiği bildirildi.

Mahkemenin gündeminde Sinan Ateş'in kişisel verilerinin hukuka aykırı ele geçirilmesi davası ile istinaf bozması sonrasında Ayhan Bora Kaplan dosyası vardı. Bu kayıt, Sinan Ateş cinayetinin esas davası olarak sunulmamıştır; haberin genel başlığı ile ayrıntılı dava tanımı arasındaki fark giderilmiştir.

Bir mahkemenin bütün heyetinin kısa aralıklarla değişmesi, yargılamanın sürekliliği ve doğal hâkim güvencesi bakımından incelenmelidir. Ancak bu değişikliklerin hukuka aykırılığına ilişkin yargısal karar elde edilmemiştir. Somut doğrulama düzeyi, isimleri ve yeni görevleri bildirilen heyet değişikliğidir; cezalandırma amacı kesinleştirilmemiştir.

Belgelendirme: Başkanın yeni unvanı için resmî HSK listesi, sıra 1123; üyeler ve dava bilgileri için 17 Temmuz haberi. Kaynaklar: K67, K119. Haberlerdeki genel unvan yerine resmî listedeki görev esas alınmıştır.

119 Ünal ve diğerleri dosyasında beş yüz doksan bir başvuru

Tarih ve dosya: 29 Eylül 2026; 61641/19 ve 590 diğer başvuru.

AİHM, ByLock verisinin belirleyici delil olduğu mahkûmiyetlerde savunmanın delile etkili biçimde itiraz etme imkânlarını inceledi. Kararda farklı ek delil türleri de sıralanır; bu

nedenle bütün dosyaların yalnız tek bir delilden ibaret olduğu söylenmemelidir. Esas mesele, mahkûmiyetin dayandığı bilgi üzerinde etkili çelişmeli yargılama ve yeterli gerekçe sağlanmasıdır.

Mahkeme, m. 6 §1'in ihlal edildiğine karar verdi. Diğer şikâyetlerin kabul edilebilirlik ve esasını incelemeyi gerekli görmedi. Özellikle bu karar, Yalçınkaya çizgisinde yer alması nedeniyle otomatik biçimde ayrıca m. 7 ihlali içeren bir karar gibi sunulamaz. Hüküm bölümünün kendisi esas alınmıştır.

29 Eylül 2026 tarihli karar, 591 başvuruyu kapsamaktadır. İhlal tespiti, manevi zarar bakımından kendi başına yeterli giderim sayılmıştır.

Belgelendirme: AİHM karar metni ve hüküm. Kaynak: K140.

120 Parun ve diğerleri dosyasında üç yüz kırk beş başvuru

Tarih ve dosya: 29 Eylül 2026; 9991/20 ve 344 diğer başvuru.

Parun ve diğerleri, aynı gün verilen Ünal kararından ayrı bir başvuru grubudur. Mahkeme, örgüt üyeliği mahkûmiyetlerinde ByLock delilinin değerlendirilmesi ile savunmanın bu delile karşı çıkabilme güvencelerini ele aldı. Kararın 345 başvurudan oluşması, tekrar eden inceleme sorunlarının ölçeği bakımından önem taşır.

AİHM m. 7 ile m. 6 §1 ihlallerine karar vermiş, kalan şikâyetleri ayrıca incelememiştir. Bu yönüyle aynı günkü Ünal hükmünden ayrılır. Bu kararların toplam başvuru sayısını ülke çapındaki benzersiz mağdur sayısı olarak sunmak için diğer kararların ekleriyle isim ve başvuru numarası eşleştirmesi gerekir. Bu araştırma böyle bir nüfus toplamı ileri sürmez.

Belgelendirme: AİHM karar metni ve başvuru eki. Kaynak: K141.

121 Müyesser Uğur dosyasında gazetecinin tutuklanması ve ifade özgürlüğü

Tarih ve dosya: 6 Ekim 2026; 45738/22. AİHM İkinci Daire. Kararın kesinleşmesi AİHS m. 44 §2 koşullarına tabidir; 20 Ekim 2026 itibarıyla kesinleşmesi doğrulanmamıştır.

Mahkeme, gazeteci Müyesser Uğur'un askerî faaliyetler ve güvenlik konularındaki haberleriyle bağlantılı olarak 2020'de yaklaşık beş ay tutuklu kalmasını inceledi. Devletin millî güvenliği ve gizli bilgileri koruma menfaati kabul edilmekle birlikte, bu menfaatin gazetecinin ifade özgürlüğüyle somut biçimde dengelenmesi gerektiği vurgulandı.

AİHM, tutukluluğun ifade özgürlüğüne müdahalesini ölçüsüz bularak m. 10'un ihlal edildiğine oybirliğiyle karar verdi. Özgürlük hakkına ilişkin m. 5 şikâyetlerini kabul edilebilir buldu; ancak bunların esasını ayrıca incelemeyi gerekli görmedi. Dolayısıyla bu karar ayrı bir m. 5 ihlal hükmü olarak sayılmamıştır. 7.500 avro manevi tazminata hükmedildi.

Değerlendirme: Kayıt, güvenlik gerekçesiyle uygulanan tutukluluğun basın faaliyeti üzerindeki etkisini ve mahkemelerin somut gerekçe yükümlülüğünü gösterir. İhlal, ilgili tedbirin ölçülülüğüne ilişkindir; gazeteciler hakkında bütün soruşturmaların hukuka aykırı olduğu yönünde genellenmemiştir.

Belgelendirme: Yargısal tespit. HUDOC tam karar metni, özellikle §§84–101 ve hüküm. Kaynak: K184.

122 Adalet Kaya dosyasında makul şüphe ve tutukluluk gerekçeleri

Tarih ve dosya: 13 Ekim 2026; 17010/21. AİHM İkinci Bölüm Komitesi; karar kesindir.

Rosa Kadın Derneği başkanı Adalet Kaya'nın 23 Mayıs–18 Ağustos 2020 arasındaki tutukluluğu incelendi. İsnat, PKK üyeliğiydi. Dosyada gizli tanık anlatımı, dernek faaliyetleri, yayınlar, pankartlar, konuşmalar ve toplantılara ilişkin unsurlar değerlendirildi.

AİHM, soyut tanık anlatımının nesnel destekten yoksun kaldığını ve gösterilen faaliyetlerin örgüt üyeliği yönünden makul şüpheyi ortaya koymadığını belirleyerek m. 5 §1'in ihlal edildiğine karar verdi. Tutukluluğun sürdürülmesi bakımından da m. 5 §3 kapsamındaki hakkın ihlal edildiğine karar verdi. Manevi zarar için 4.000 avro, giderler için 1.000 avro hükmedildi.

Sonuçların sınırı: m. 5 §4 kapsamındaki iki şikâyet farklı gerekçelerle kabul edilemez bulundu; bu madde yönünden ihlal kararı verilmedi. m. 18 şikâyetinin ayrıca incelenmesi gerekli görülmedi. Bu nedenle karar, siyasi amaç ihlalinin ayrıca tespit edildiği şeklinde aktarılmamıştır.

Değerlendirme: Dernek faaliyeti ve ifade açıklamaları ile cezai isnat arasında somut bağ kurulması gerekir. Kaydın bağımsızlık incelemesine katkısı, tutuklama talebini denetleyen hâkimin genel suçlama kalıplarını bireysel olgularla sınama yükümlülüğüdür.

Belgelendirme: Yargısal tespit. HUDOC tam karar metni, §§26–46 ve hüküm. Kaynak: K185.

123 Ocak ve diğerleri dosyasında yirmi altı başvuruda tutukluluğun sürdürülmesi

Tarih ve dosya: 13 Ekim 2026; 54358/19 ve 25 diğer başvuru. AİHM İkinci Bölüm Komitesi; karar kesindir.

AİHM, OHAL sonrasındaki dönemde devam eden tutuklulukların gerekçelerini inceledi. Ulusal kararların suçun niteliği, delil durumu, katalog suç ve kaçma veya delillere müdahale riski gibi genel ifadelerle yetinmesi, her başvurucuya özgü ilgili ve yeterli gerekçenin yerini tutmadı. Alternatif tedbirlerin neden yetersiz kalacağı da somutlaştırılmamıştı.

Mahkeme, 26 başvurunun tamamında m. 5 §3 kapsamındaki hakkın ihlal edildiğine karar verdi. İlk tutuklamaya ilişkin m. 5 §1 şikâyetinin ve diğer m. 5 şikâyetlerinin ayrıca incelenmesini gerekli görmedi. Bu karar, makul şüphenin bulunmadığının ayrıca hükme bağlandığı bir karar olarak sayılmamıştır. Her başvurucuya zarar ve giderleri birlikte karşılamak üzere 1.500 avro ödenmesine hükmedildi.

Değerlendirme: Toplu inceleme, bireyselleştirilmiş tutukluluk denetimi sorununu görünür kılar. 26 başvuru, raporun 26 yeni olay kaydı veya ülke çapında 26 benzersiz mağdur toplamı anlamına gelmez; bu karar tek olay kaydıdır.

Belgelendirme: Yargısal tespit. HUDOC tam karar metni, §§14–26, hüküm ve başvuru eki. Kaynak: K186.

124 Cengiz dosyasında cezaevi görüşmelerinin kaydı ve yargısal denetim

Tarih ve dosya: 13 Ekim 2026; 25406/22. AİHM İkinci Daire. Kesinleşme AİHS m. 44 §2 koşullarına tabidir.

Başvurucunun cezaevinde ailesiyle yaptığı kapalı görüşmelerin bir yıl boyunca dinlenmesi ve ses kaydına alınması incelendi. Mahkeme, cezaevi güvenliği ve suçun önlenmesi amaçlarını değerlendirirken, müdahalenin kişiye özgü gerekliliğinin ve süresinin denetlenmesi gerektiğini belirtti.

AİHM'ye göre idare, kişinin durumunu somutlaştırmadan genel düzenlemeyi uygulamış; infaz hâkimliği kanuni dayanağın varlığını kontrol etmekle yetinmiş, tedbirin süresi ve daha hafif seçenekler bakımından yeterli değerlendirme yapmamıştı. AYM'nin kısa ret gerekçesi de bu eksikliği gidermemişti. Mahkeme, m. 8'in ihlal edildiğine karar verdi ve 1.500 avro manevi tazminata hükmetti.

Değerlendirme: Bu kayıt doğrudan hâkimlerin siyasi bağımlılığına ilişkin bir hüküm değildir. İdarenin takdirini etkili biçimde denetlemeyen, kişisel koşulları değerlendirmeyen yargısal incelemenin hakları korumakta neden yetersiz kalabildiğini gösterir.

Belgelendirme: Yargısal tespit. HUDOC tam karar metni, özellikle §§49–69 ve hüküm. Kaynak: K187.

125 Halk TV'ye kayyum atanması ve haber yayınına müdahale

Tarih ve yer: 14 Ekim 2026; İstanbul. Kayıt türü: dönem haberi, aktarılan savcılık açıklaması ve insan hakları kuruluşlarının değerlendirmeleri.

Dönem haberine göre Halk TV binasında polis araması yapıldı, kayyum yönetimi göreve başladı ve canlı haber yayını durduruldu. Haberde aktarılan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı açıklaması, Cafer Mahiroğlu hakkındaki rüşvet, ihaleye fesat karıştırma ve suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama iddialarını soruşturmanın gerekçesi olarak gösterdi. Savcılık, ilişkili şirketlere sulh ceza hâkimliği kararıyla el konulduğunu ve TMSF'nin kayyum atandığını bildirdi. Bu açıklama, iddiaların mahkûmiyetle kesinleştiği anlamına gelmez. [K190]

İHD ve Uluslararası Af Örgütü, aynı gün yaptıkları açıklamalarda müdahaleyi basın özgürlüğü bakımından eleştirdi ve bağımsız yayın faaliyetinin yeniden sağlanmasını istedi. Bunlar ilgili kuruluşların değerlendirme ve talepleridir; kesinleşmiş bir AYM veya AİHM ihlal hükmü değildir. [K191–K192]

Değerlendirme ve sınır: Mali suç soruşturmasının varlığı ile bir yayın kuruluşunun haber üretimine müdahalenin gerekliliği ayrı değerlendirilmelidir. Kayyum kararının tam gerekçesi, tedbirin kapsamı ve itirazın sonucu erişilen belgeler arasında bulunmamaktadır. Bu nedenle kararın siyasi talimatla verildiği kesin olgu olarak ileri sürülmemiştir. İzlenmesi gereken nokta, tedbirin ölçülülüğü ve itirazın bağımsız, etkili ve zamanında incelenmesidir.

Belgelendirme: Savcılık açıklamasını aktaran haber; İHD ve Uluslararası Af Örgütünün doğrudan açıklamaları. Kaynaklar: K190–K192.

126 Güray Gür dosyasında iki mahkûmiyet için farklı adil yargılanma sonuçları

Tarih ve dosya: 20 Ekim 2026; 33372/19. AİHM İkinci Daire. Karar bu raporun kesim tarihinde bildirilmiştir; kesinleşmesi AİHS m. 44 §2 koşullarına tabidir.

AİHM, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve cinsel saldırı mahkûmiyetlerinin gerekçelerini ayrı inceledi. İlk suç yönünden mağdurun tutarlı anlatımına ve destekleyici unsurlara ağırlık verilmesini keyfî bulmadı; m. 6 §1'in ihlal edilmediğine karar verdi.

Cinsel saldırı mahkûmiyeti bakımından ise belirleyici anlatımdaki değişikliklerin esas mahkemesince tartışılmadığını, bu eksikliğin üst mahkemelerce de giderilmediğini belirleyerek m. 6 §1'in ihlal edildiğine karar verdi. Mahkeme, tek başına mağdur beyanına dayanmanın yasak olduğunu söylemedi; belirleyici delile yönelik esaslı itirazların ilgili ve yeterli gerekçeyle karşılanmasını aradı.

Sonuçların sınırı: İhlal kararı, başvurucunun suçsuz olduğunun veya yanlış mahkûm edildiğinin tespiti değildir. Mahkeme, talep edilirse adil yargılanma gereklerine uygun yeniden yargılamayı uygun giderim olarak gösterdi. Usulüne uygun tazminat talebi bulunmadığından parasal giderime hükmedilmedi. Dosyada siyasi amaç veya kurumsal bağımsızlık ihlali tespiti yapılmamıştır.

Belgelendirme: Yargısal tespit. HUDOC tam karar metni, §§44–60 ve hüküm. Kaynak: K193.

Toplu kararlar ve başvuru ölçeği

Cetvel, raporda ele alınan toplu AİHM kararlarının başvuru ölçeğini gösterir. Kişi sayısı, başvuru sayısı ve olay dosyası sayısı farklıdır; ülke çapında toplam ihlal veya benzersiz mağdur sayısı çıkarılmamıştır.

Karar ve tarih	Başvuru sayısı	İncelenen temel sorun ve kaynak
Turan 23 Kasım 2021	427	İlk tutuklamanın kanuniliği; K23
Acar 28 Haziran 2022	50	İlk tutuklamada makul şüphe; K105
Ataman 6 Eylül 2022	31	Mesleki usul güvenceleri; K106
Geleş 6 Eylül 2022	70	68 ayrı kişi; iki mükerrer başvuru; K107
Sevinç 18 Ekim 2022	135	İlk tutuklamanın kanuniliği; K103
Güngör 13 Aralık 2022	82	Makul şüphe; 16 kişi eski yargı mensubu; K104
Kılınçlı 11 Temmuz 2023	13	İlk tutuklamanın hukukiliği; K108
Demiryürek 14 Ocak 2025	42	HSYK görevinin sona ermesi ve m. 6; K96
Tosun 11 Şubat 2025	84	Yüksek mahkeme görevi ve mahkemeye erişim; K97
Demirhan 22 Temmuz 2025	239	Mahkûmiyetlerde kanunilik ve adil yargılanma; K31
Kılıçarslan 23 Haziran 2026	595	m. 7 ve m. 6 §1; K128
Ünal 29 Eylül 2026	591	m. 6 §1; diğer şikâyetler incelenmedi; K140
Parun 29 Eylül 2026	345	m. 7 ve m. 6 §1; K141
Ocak 13 Ekim 2026	26	m. 5 §3; m. 5 §1 ayrıca incelenmedi; K186

Sayım sınırı: Geleş kararındaki iki tekrar, başvuru sayısını kişi sayısına eşitlemenin somut riskini gösterir. Aynı kişi farklı hak ihlalleri için başka yıllarda yeniden başvurabilir. Bu nedenle cetvelin toplamı "benzersiz mağdur" olarak verilmemiştir. Ayrıca yargı mensuplarının tutuklanmasına ilişkin başvurular ile farklı mesleklerden kişilerin ceza yargılamalarına ilişkin başvurular aynı başvurucu grubunu temsil etmez.

HSK belgeleriyle doğrulanan işlemler ve taramanın sınırları

HSK faaliyet raporları ile ana kararname ve müstemir yetki ekleri farklı türde bilgi sağlar. Faaliyet raporu, atama ve disiplin işlerinin yıllık hacmini gösterir; belirli bir hâkimin neden nakledildiğini çoğunlukla açıklamaz. İsimli karar ekleri ise eski ve yeni görevi doğrular. Bunlar birlikte kullanılmalı, toplam atama sayısı müdahale sayısına dönüştürülmemelidir.

Bu çalışmada 2015–2018 ile 2019–2025 faaliyet raporları, faaliyet raporları arşivi, 2025 ve 2026 kararname arşivleri, 2026 ana kararname duyuruları ve listeleri kaynak

kümesine alınmıştır. 2026 yılı tamamlanmadığı için tam yıl faaliyet raporu varmış gibi kullanılmamıştır. Derece yükselmesi ve birinci sınıf değerlendirme ilkeleri de mesleki işlemlerin çerçevesini anlamak için dikkate alınmıştır. [K02–K08, K51–K55, K10, K66–K71, K81]

Mustafa Karadağ: 26 Mayıs 2017 tarihli 790 sayılı kararın açık kopyasında Ankara'dan Şanlıurfa'ya atama, sıra 2'de yer alır. **Ayşe Sönmezler:** 20 Aralık 2018 tarihli 1952 sayılı resmî ek, Kırklareli 2. Ağır Ceza üyeliğinden 1. Ağır Ceza üyeliğine geçişi gösterir. **Nurullah Emlik:** 12 Haziran 2026 adli yargı listesi, sıra 1123'te Ankara Batı Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığını gösterir. Bu son iki kayıt, ikincil kaynaklardaki yer veya unvan eksikliğini düzeltmiştir. [K111, K131, K67]

2022 ve 2025 ekleri: 904 sayılı karar Nimet Demir, Kürşad Bektaş, Halit Kılıç ve Alparslan Tufan'ın eski/yeni görevlerini; 1231 sayılı yetki eki Mehmet Can Kozan, Ayhan Parmaksız ve Ünsal Bayav'ın mahkeme değişikliklerini; 964 sayılı idari ek Recep Şendil ve Gün Yazıcı'nın atamalarını doğrular. Bu belgeler, il dışı nakil ile aynı adliyede yetki değişikliğini ayırmaya olanak verir. [K155, K164, K166]

Yargıçlar Sendikasının 13 Haziran 2026 açıklaması, 4.608 adli ve 359 idari yargı atamasını değerlendirerek istek dışı ve cezalandırıcı olduğunu ileri sürdüğü işlemleri eleştirir. Bu sayılar sendikanın ele aldığı kararnamenin kapsamıdır; 4.967 ayrı hukuka aykırı nakil tespiti değildir. İlgili kişilerin tercihleri, hizmet süreleri ve gerekçeler görülmeden böyle bir sonuca varılamaz. [K120]

Özellikle 2014–2015 idare mahkemesi heyetleri, 2015 Ankara sulh ceza işlemleri, 2017 Malatya ve Çanakkale heyetleri için eksik kalan belge, çoğunlukla tam gerekçeli bireysel atama veya yetki dosyasıdır. Bazı HSK ekleri yalnız yeni yetkiyi gösterir. İhraç, uzaklaştırma, geçici görevlendirme, il dışı atama ve aynı adliyede yetki değiştirme bu raporda tek bir "görevden alma" kategorisine indirgenmemiştir.

Olayların birlikte gösterdiği sorunlar

Olaylar, yargısal kararlarla mesleki işlemler arasında tekrar eden zaman ilişkileri göstermektedir. Tahliye veya beraat kararı veren hâkimlerin daha sonra nakil, yetki değişikliği ya da incelemeyle karşılaşması bu örüntünün parçasıdır. Her işlemin amacı aynı kanıt düzeyinde belirlenmiş değildir. Başer ve Özçelik, Baş, Tercan ve toplu AİHM dosyalarında ise özgürlük güvencelerinin ihlal edildiğine ilişkin yargısal tespitler bulunmaktadır.

Mahkemeye erişim dosyaları başka bir sorunu gösterir: HSK veya kanunla gerçekleştirilen mesleki işlemlerin yargısal denetim dışında bırakılması. Kartal, Demiryürek, Bilgen, Eminağaoğlu, Oktay Alkan, Tosun ve Samet Kaya dosyaları farklı işlemleri ele alır. Maaşın veya hâkimlik sıfatının korunması, belirli bir görevden çıkarılma işlemini denetletebilme ihtiyacını ortadan kaldırmaz.

İhlal kararlarının uygulanmaması veya yalnız biçimsel işlemlerle karşılanması, etkili giderimi engeller. Alpay, Mehmet Hasan Altan, Berberoğlu, Atalay, Demirtaş, Kavala ve Kahraman dosyalarında kararların özgürlük ve hakların kullanımı üzerindeki sonuçları; Yalçınkaya ve Yasak dosyalarında ise yeniden yargılamanın ihlal gerekçelerine uygunluğu öne çıkar. Uygulama, her dosyanın mahkeme kararları, gerekçeleri ve somut sonuçları üzerinden değerlendirilmelidir.

Dosyalar iki ayrı kanıt düzeyini görünür kılar: AİHM ve AYM'nin somut ihlal hükümleri ile nakil, yetki değişikliği ve soruşturmalara ilişkin belgelenmiş işlemler. İkinci grupta bireysel gerekçe çoğu zaman açıklanmadığından, görevin değiştiğinin doğrulanması ile siyasi saikin kesinleşmesi ayrı tutulmalıdır. Nimet Demir ve Fatih Kapan örnekleri, yargısal kararın ardından meslekten ayrılmaya uzanan sürecin ayrıca izlenmesi gerektiğini göstermektedir.

Yalçınkaya ve Yasak kararları, ceza sorumluluğunun kişiye özgü kurulmasını gerektiren ortak bir kanunilik standardı ortaya koyar. Tahliye kararının uygulanmaması, yeniden yargılamanın aynı hukuki eksikliği sürdürmesi ve karar veren hâkimin mesleki güvence kaybı farklı sorunlardır. Bunların birlikte izlenmesi, bağlayıcı yargısal denetimin uygulamadaki etkisini değerlendirmeyi sağlar. [K29, K195]

İzleme ve giderim için öncelikler

Yalçınkaya ve bağlantılı dosyalar: Yargıtaydaki temyizin gerekçesi ve sonucu ile benzer dosyalardaki yeniden yargılama retleri öncelikle izlenmelidir. İnceleme; ByLock bulgusundan otomatik üyelik sonucu çıkarılıp çıkarılmadığı, suçun unsurlarının bireysel ispatı, dijital delile karşı savunma olanakları ve yasal örgütlenme faaliyetlerinin değerlendirilmesi üzerinde yoğunlaşmalıdır. Yeniden yargılama ve beraat sayıları, kararların gerekçeleriyle birlikte ele alınmalıdır. [K29, K153, K196]

Şaban Yasak: Çorum'daki yeniden yargılamada tanıkların anlatımları ile başvurucunun faaliyet dönemindeki bilgisi, kastı ve bireysel rolü arasında somut bağ kurulup kurulmadığı incelenmelidir. Duruşmanın açılmış olması yeterli giderim ölçütü değildir. Gerekçeli karar ve kanun yolu sonucu yanında m. 3 ihlali için hükmedilen tazminatın ödenmesi ve benzer cezaevi koşullarının tekrarını önleyen tedbirler ayrı izlenmelidir. [K195, K197]

Özgürlük ve bağlayıcı kararlar: Kavala, Demirtaş, Can Atalay ve Tayfun Kahraman dosyalarında ihlal kararının ilgili mahkemeye ulaşması, yeniden yargılama veya tahliye hakkında verilen karar ve özgürlük üzerindeki fiilî sonuç birlikte değerlendirilmelidir. Denetim, yeni ret gerekçesinin bağlayıcı kararda giderilmesi istenen sorunu sürdürüp sürdürmediğine odaklanmalıdır. [K24–K25, K27, K73–K77, K179–K183]

Yargı mensuplarının güvenceleri: Bilgen, Eminağaoğlu, Kartal ve benzer mesleki işlem dosyalarında etkili yargısal denetime erişim; tahliye veya karşıoy sonrasında görev değişikliği bildirilen kayıtlarda ise bireysel işlem gerekçesi ve itiraz sonucu önceliklidir. Terfi ve nakil sayıları tek başına başarı ya da müdahale göstergesi olarak kullanılmamalıdır. [K18–K20, K56–K61]

Seri yayın için dosya kümeleri

Aşağıdaki on iki konu, raporun seri yayın planını oluşturur. Her yazıda ilgili olayların belgeleri ve tarih sırası birlikte ele alınmalı; kaynak kodları ve iddia ile yargısal tespit arasındaki ayrım korunmalıdır.

Birinci yazı: 17–25 Aralık soruşturmacıları ve Başer–Özçelik dosyası.

İkinci yazı: Ankara sulh ceza hâkimleri, tahliye kararları ve yetki değişiklikleri.

Üçüncü yazı: YouTube, Taksim, 16/9 kuleleri ve Cerattepe kararlarını veren idare hâkimleri.

Dördüncü yazı: 2017'de İstanbul, Antalya, Malatya ve Çanakkale heyetleri.

Beşinci yazı: Meslek örgütü temsilcileri ve ifade özgürlüğü; Karadağ, Sarısu Pehlivan, Ertekin, Eminağaoğlu ve Temür.

Altıncı yazı: Yargı mensuplarının tutuklanması; Altan, Tercan, Baş ve toplu AİHM kararları.

Yedinci yazı: İhlal kararlarının uygulanmaması; Alpay, Mehmet Hasan Altan, Berberoğlu ve Atalay.

Sekizinci yazı: Kavala ve Kahraman dosyalarında 2026'ya uzanan karar zinciri.

Dokuzuncu yazı: İmamoğlu dosyalarında ceza ve idare mahkemesi heyetleri; Hüseyin Zengin, Mehmet Can Kozan, Recep Şendil, Gün Yazıcı ve Ali Doğan.

Onuncu yazı: Karşıoy ve mesleki bedel; Nimet Demir, Kürşad Bektaş, Halit Kılıç ve Fatih Kapan.

On birinci yazı: Belediye soruşturmalarında görev değişiklikleri; İzmir'deki hâkimler, Örnekköy savcısı ve Antalya başsavcılığı.

On ikinci yazı: Yalçınkaya ve Şaban Yasak kararlarının uygulanması; bireysel suç değerlendirmesi, yeniden yargılama ve bağlantılı toplu AİHM kararları.

Kaynakça

K01 HRD Hukuk Komisyonu — Ceza yargılamalarında görev yapan mahkemelerin bağımsızlığına ilişkin rapor

15 Temmuz 2019. 52 sayfa, §§1–188; HRD Hukuk Komisyonu, Av. Fatih Şahinler.

Kaynağı aç

K02 HSK 2019 Yılı Faaliyet Raporu

2019 faaliyet dönemi. 132 PDF sayfası; meslek işleri, disiplin ve Birinci Daire faaliyetleri.

Kaynağı aç

K03 HSK 2020 Yılı Faaliyet Raporu

2020 faaliyet dönemi. 135 PDF sayfası; meslek işleri ve disiplin bölümleri.

Kaynağı aç

K04 HSK 2021 Yılı Faaliyet Raporu

2021 faaliyet dönemi. 161 PDF sayfası; atama, terfi, disiplin ve itiraz bölümleri.

Kaynağı aç

K05 HSK 2022 Yılı Faaliyet Raporu

2022 faaliyet dönemi. 142 PDF sayfası; Birinci ve İkinci Daire faaliyetleri.

Kaynağı aç

K06 HSK 2023 Yılı Faaliyet Raporu

2023 faaliyet dönemi. 144 PDF sayfası; disiplin tabloları PDF s. 53–55.

Kaynağı aç

K07 HSK 2024 Yılı Faaliyet Raporu

2024 faaliyet dönemi. 160 PDF sayfası; disiplin tabloları PDF s. 55–57.

Kaynağı aç

K08 HSK 2025 Yılı Faaliyet Raporu

2025 faaliyet dönemi; 2026'da yayımlandı. 156 PDF sayfası; disiplin s. 52–56; atama ve başvurular s. 63–65.

Kaynağı aç

K10 HSK — 2025 Kararnameler Arşivi

2025. 21 Mart hazırlık, 20 Haziran ana kararname, 3 Temmuz yeniden inceleme ve yıl sonu duyuruları.

Kaynağı aç

K18 AİHM — Bilgen/Türkiye

9 Mart 2021; başvuru 1571/07. Özellikle §§63, 74–80, 94–97; m. 6 §1.

Kaynağı aç

K19 AİHM — Eminağaoğlu/Türkiye

9 Mart 2021; başvuru 76521/12. m. 6, 8 ve 10; resmî yazı işleri basın özeti.

Kaynağı aç

K20 AİHM — Oktay Alkan/Türkiye

20 Haziran 2023; başvuru 24492/21. Özellikle §§51–52, 69; m. 6 §1.

Kaynağı aç

K21 AİHM — Sarısu Pehlivan/Türkiye

6 Haziran 2023; başvuru 63029/19. m. 10; resmî yazı işleri basın özeti; karar HUDOC 001-225022.

Kaynağı aç

K22 AİHM — Baş/Türkiye

3 Mart 2020; başvuru 66448/17. Tutmanın hukukiliği ve sulh ceza hâkimlikleri hakkındaki şikâyetin ayrı değerlendirilmesi.

Kaynağı aç

K23 AİHM — Turan ve diğerleri/Türkiye

23 Kasım 2021; 75805/16 ve 426 diğer başvuru. 427 başvurucu; m. 5 §1; karar metni.

Kaynağı aç

K24 AİHM Büyük Daire — Kavala/Türkiye ihlal prosedürü

11 Temmuz 2022; başvuru 28749/18. m. 46 §4 prosedürü; 2019 kararının icrası; Gezi hâkimleri için §29.

Kaynağı aç

K25 AİHM Büyük Daire — Selahattin Demirtaş/Türkiye ikinci başvuru

22 Aralık 2020; başvuru 14305/17. m. 18 ve m. 5 bağlantısı; hüküm ve siyasi bağlam değerlendirmesi.

Kaynağı aç

K26 AYM — Kadri Enis Berberoğlu üçüncü başvuru

21 Ocak 2021; başvuru 2020/32949. AYM kararının uygulanmaması; resmî emsal kararlar açıklaması.

Kaynağı aç

K27 AYM — Şerafettin Can Atalay ikinci ve üçüncü başvurular

25 Ekim 2023 ve 21 Aralık 2023; 2023/53898 ve 2023/99744. Üçüncü başvuru resmî duyurusu ve önceki ihlal kararının uygulanmaması.

Kaynağı aç

K28 AYM — Milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin işlemin iptali talebi

2024. Resmî norm denetimi duyurusu; karar verilmesine yer olmadığı sonucu.

Kaynağı aç

K29 AİHM Büyük Daire — Yüksel Yalçınkaya/Türkiye

26 Eylül 2023; başvuru 15669/20. m. 7, 6 §1 ve 11; HUDOC resmî hukuki özet.

Kaynağı aç

K31 AİHM — Demirhan ve diğerleri/Türkiye

22 Temmuz 2025; 1595/20 ve 238 diğer başvuru. m. 7 ve 6 §1; resmî AİHM karar duyurusu.

Kaynağı aç

K35 AKPM — İstanbul Belediye Başkanının tutuklanması ve Türkiye'de demokrasi ile insan haklarının durumu

9 Nisan 2025; Karar 2597. Özellikle §§1–3 ve 9; kabul edilen metin.

Kaynağı aç

K36 TBMM — 7331 sayılı Kanun

8 Temmuz 2021; RG 14 Temmuz 2021. Maddeler 24 ve 27; tutuklama ve adli kontrol itirazları için yürürlük 1 Ocak 2022.

Kaynağı aç

K38 ICJ ve IBAHRI — Gezi davası hâkimleri hakkındaki incelemeye ilişkin açıklama

28 Şubat 2020. Meslek örgütü değerlendirmesi; mahkeme hükmü değildir.

Kaynağı aç

K46 Avrupa Komisyonu — Turkey 2014 Progress Report

8 Ekim 2014; SWD(2014)307. Siyasi ölçütler ve yargı bölümü, basılı s. 44–46.

Kaynağı aç

K47 Venedik Komisyonu — Türkiye'de yargı bağımsızlığı hakkında deklarasyon

20 Haziran 2015. Komisyonun iki sayfalık özgün belgesinin ECBA tarafından barındırılan kopyası ve olay eki.

Kaynağı aç

K48 Venedik Komisyonu — OHAL KHK düzenlemeleri hakkında görüş

12 Aralık 2016; CDL-AD(2016)037. 9–10 Aralık'ta kabul; özellikle hâkimlerin meslekten çıkarılması bölümü, s. 32 ve devamı.

Kaynağı aç

K50 Venedik Komisyonu — Sulh ceza hâkimliklerinin görev yetki ve işleyişi

13 Mart 2017; CDL-AD(2017)004. 21 sayfa; itiraz sistemi ve kurumsal güvenceler.

Kaynağı aç

K51 HSYK veya HSK 2015 Yılı Faaliyet Raporu

2015 faaliyet dönemi. 162 PDF sayfası; teşkilat, meslek işleri ve daire faaliyetleri.

Kaynağı aç

K52 HSYK veya HSK 2016 Yılı Faaliyet Raporu

2016 faaliyet dönemi. 168 PDF sayfası; görüntü ağırlıklı belge, nicel iddialar için tam metin teyidi sınırlı.

Kaynağı aç

K53 HSYK veya HSK 2017 Yılı Faaliyet Raporu

2017 faaliyet dönemi. 138 PDF sayfası; teşkilat, meslek işleri ve daire faaliyetleri.

Kaynağı aç

K54 HSYK veya HSK 2018 Yılı Faaliyet Raporu

2018 faaliyet dönemi. 134 PDF sayfası; görüntü ağırlıklı belge, nicel iddialar için tam metin teyidi sınırlı.

Kaynağı aç

K55 HSK — Faaliyet raporları arşivi

10 Ekim 2026 erişimi. 2013 ve 2014 bağlantıları dizinde mevcut; eklerine bu taramada erişilemedi.

Kaynağı aç

K56 AİHM — Kartal/Türkiye

26 Mart 2024; 54699/14. 6524 sayılı Kanunla görevin sona ermesi ve mahkemeye erişim; tam karar.

Kaynağı aç

K57 AİHM — Demiryürek ve diğerleri/Türkiye

14 Ocak 2025; 55005/14 ve 41 diğer başvuru. 2014 HSYK görevlerinin sona ermesi; resmî Türkçe çeviri kaydı.

Kaynağı aç

K58 AİHM — Tosun ve diğerleri/Türkiye

11 Şubat 2025; 60220/16 ve 83 diğer başvuru. 6723 sayılı Kanun bağlamında yüksek mahkeme görev süresi ve yargı yolu.

Kaynağı aç

K59 AİHM — Kaya ve diğerleri/Türkiye

10 Şubat 2026; 3715/17 ve üç diğer başvuru. Özellikle §§17–23; kararın açık metin kopyası da Temidy veri tabanında kontrol edildi.

Kaynağı aç

K60 AİHM — Şahin ve diğerleri/Türkiye

22 Ocak 2026; 3785/16 ve sekiz diğer başvuru. §§7–10 ve ek; nakil ve disiplin işlemlerine yargısal denetim; Çek Adalet Bakanlığı Mezisoudy kopyasıyla kontrol.

Kaynağı aç

K61 AİHM — Samet Kaya/Türkiye

26 Mayıs 2026; 42109/22. Özellikle §§46–58; sağlık nedeniyle göreve son verme ve mahkemeye erişim.

Kaynağı aç

K62 AİHM — Alparslan Altan/Türkiye

16 Nisan 2019; 12778/17. Tutmanın hukukiliği ve yargı mensuplarının güvenceleri.

Kaynağı aç

K63 BM Yargıçların ve Avukatların Bağımsızlığı Özel Raportörü — AL TUR 4/2026

12 Mart 2026. 6 sayfa; mesleğe giriş ve mülakatlar hakkında iddialar ve devlete yöneltilen sorular.

Kaynağı aç

K66 HSK — 2026 ana kararnameleri duyurusu

12 Haziran 2026. Yeniden inceleme ve tebliğ takvimi.

Kaynağı aç

K67 HSK — 2026 adli yargı ana kararnamesi listesi

12 Haziran 2026; 1251. 136 PDF sayfası; 1–4608 sıralı kayıt.

Kaynağı aç

K68 HSK — 2026 idari yargı ana kararnamesi listesi

12 Haziran 2026. 12 PDF sayfası; 1–359 sıralı kayıt.

Kaynağı aç

K69 HSK — 2026 Kararnameler Arşivi

10 Ekim 2026 erişimi. Nisan, Mayıs, Haziran kararnameleri ve yeniden inceleme duyuruları.

Kaynağı aç

K70 HSK — Hâkim ve savcıların derece yükselme esaslarına ilişkin ilke kararı

30 Nisan 2026 tarihli konsolide dosya. 13 sayfa; 17 ve 30 Nisan 2026 Resmî Gazete değişiklik notları.

Kaynağı aç

K71 HSK — Birinci sınıfa ayrılan ve birinci sınıf hâkim ve savcıların çalışmalarının değerlendirilmesi

30 Nisan 2026 tarihli konsolide dosya. 13 sayfa; değerlendirme ve terfi ölçütleri.

Kaynağı aç

K73 AİHM Büyük Daire — Kavala/Türkiye ikinci başvuru

25 Ağustos 2026; 2170/24. Karar 001-252214; resmî yazı işleri karar özeti.

Kaynağı aç

K74 Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi — Kavala icra kararı

16 Eylül 2026; 1569. toplantı H46-39. 2 sayfa; bireysel ve genel tedbirler; 14 Ekim bilgi verme süresi.

Kaynağı aç

K75 AYM — Tayfun Kahraman ikinci başvuru

2 Nisan 2026; 2025/57667; RG 6 Ekim 2026 sayı 33392. §§9, 47–83 ve hüküm; AYM kaydı ile Hukuki Haber tam karar yayımı karşılaştırıldı.

Kaynağı aç

K76 AYM — Tayfun Kahraman

31 Temmuz 2025; 2023/98215. İlk ihlal kararı; ilgili tespitler ikinci kararın §9 bölümünde de aktarılmıştır.

Kaynağı aç

K77 AİHM — Selahattin Demirtaş/Türkiye dördüncü başvuru

8 Temmuz 2025; 13609/20. 20 Eylül 2019 tarihinden başlayan tutma sürecine ilişkin karar.

Kaynağı aç

K81 HSK — 2026 adli yargı ana kararname hazırlık duyurusu

10 Mart 2026. Prensiplerin ilanı ve 12 Haziran takvimi.

Kaynağı aç

K83 Anadolu Ajansı — Adli kolluk düzenlemesine ilişkin Danıştay süreci

16 Ocak 2014. 21 Aralık 2013 düzenlemesi ve yürütmeyi durdurma itirazının reddi; dönem haberi.

Kaynağı aç

K84 Hukuki Haber — Tayfun Kahraman ikinci başvuru tam karar yayımı

6 Ekim 2026. Mahkeme metninin açık kopyası; çoğunluk gerekçesi ile ek gerekçeler ayrı kullanıldı.

Kaynağı aç

K85 ICJ — Turkey the Judicial System in Peril

Haziran 2016. Aralık 2015 saha ziyareti; basılı s. 10–22.

Kaynağı aç

K87 Hukuki Haber — Kemal Karanfil'in geçici görevlendirilmesi

22 Şubat 2016. Nakil tarihi, atama yazısının gerekçesi ve hâkimin açıklaması.

Kaynağı aç

K88 Yeni Şafak — Hâkim Fatih Mehmet Aksoy ve Mor Beyin

31 Aralık 2017. Dönem haberi; teknik yönlendirme ve göreve dönüş hazırlığı.

Kaynağı aç

K89 Yeni Şafak — Hâkim ve savcıların göreve iadesi

Ocak 2018. Aksoy'un bulunduğu yedi kişinin uzaklaştırma kararının kaldırılması.

Kaynağı aç

K90 Anadolu Ajansı — Tahliye kararı veren heyetin görevden uzaklaştırılması

3 Nisan 2017. HSYK Başkanvekili açıklaması; İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi.

Kaynağı aç

K91 Anadolu Ajansı — HSYK Başkanvekilinin tedbir açıklaması

6 Nisan 2017. Görevden uzaklaştırmanın gerekçesine ilişkin açıklama.

Kaynağı aç

K92 AİHM — Şahin Alpay/Türkiye

20 Mart 2018; 16538/17. Tutukluluk ve AYM kararının uygulanmaması.

Kaynağı aç

K93 AİHM — İlker Deniz Yücel/Türkiye

25 Ocak 2022; 27684/17. Resmî yazı işleri özeti; m. 5 §1, 5 §5 ve 10.

Kaynağı aç

K94 EAJ AEAJ MEDEL ve Judges for Judges — Murat Arslan ortak açıklaması

19 Ocak 2019. 18 Ocak mahkûmiyeti ve yargılama değerlendirmesi.

Kaynağı aç

K95 Anadolu Ajansı — Dört savcı ve bir hâkimin ihracı

12 Mayıs 2015. Öz, Kara, Akkaş, Yüzgeç ve Karaçöl hakkındaki işlem.

Kaynağı aç

K96 AİHM — Demiryürek ve diğerleri/Türkiye kararının açık kopyası

14 Ocak 2025; 55005/14 ve 41 diğer başvuru. §§21, 37–44 ve hüküm; Fullegal üzerinde yayımlanan karar metni.

Kaynağı aç

K97 AİHM — Tosun ve diğerleri/Türkiye kararının açık kopyası

11 Şubat 2025; 60220/16 ve 83 diğer başvuru. §§31–38 ve hüküm; karar metni.

Kaynağı aç

K98 AİHM — Demirtaş dördüncü başvuru resmî karar özeti

8 Temmuz 2025; 13609/20. m. 5 §§1, 3, 4 ve m. 18; tutmanın devamı.

Kaynağı aç

K99 AİHM Başer ve Özçelik/Türkiye

13 Eylül 2022; 30694/15 ve 30803/15. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K100 AİHM Parıldak/Türkiye

19 Mart 2024; 66375/17. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K101 AİHM Tercan/Türkiye

29 Haziran 2021; 6158/18. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K102 AİHM Aydın Sefa Akay/Türkiye

23 Nisan 2024; 59/17. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K103 AİHM Sevinç ve diğerleri/Türkiye

18 Ekim 2022; 63634/16 ve 134 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K104 AİHM Güngör ve diğerleri/Türkiye

13 Aralık 2022; 59639/17 ve 81 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K105 AİHM Acar ve diğerleri/Türkiye

28 Haziran 2022; 64251/16 ve 49 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K106 AİHM Ataman ve diğerleri/Türkiye

6 Eylül 2022; 14676/17 ve 30 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K107 AİHM Geleş ve diğerleri/Türkiye

6 Eylül 2022. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K108 AİHM Kılınçlı ve diğerleri/Türkiye

11 Temmuz 2023; 27336/17 ve 12 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K110 İzmir Barosu 2020 2022 Çalışma Raporu

2022. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K111 HSK 26 Mayıs 2017 tarihli 790 sayılı kararın yayımlanmış kopyası

26 Mayıs 2017. Kurumsal açıklama veya dönem kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K112 Antalya Barosu Ayşe Sarısu Pehlivan ve Orhan Gazi Ertekin açıklaması

16 Mayıs 2020. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K113 Yargıçlar Sendikası Ahmet Çakmak açıklaması

30 Mart 2026. Meslek örgütü açıklaması; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K114 Cumhuriyet Danıştay ve HSK arasında Ahmet Çakmak dosyası

14 Mayıs 2026. Kurumsal açıklama veya dönem kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K115 Yargıçlar Sendikası istek dışı görev değişiklikleri açıklaması

19 Temmuz 2023. Meslek örgütü açıklaması; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K116 TBMM Hüseyin Zengin hakkındaki soru önergesi

2022. TBMM belgesi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K117 Medyascope İmamoğlu istinaf heyetinin değiştirilmesi

25 Ağustos 2023. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K118 Cumhuriyet Durdu Özer görev değişikliği

13 Haziran 2024. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K119 Cumhuriyet Ankara 32 Ağır Ceza Mahkemesi heyeti değişikliği

17 Temmuz 2026. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K120 Yargıçlar Sendikası 2026 yaz kararnamesi açıklaması

13 Haziran 2026. Meslek örgütü açıklaması; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K121 Tele1 Taner Temür hakkında sosyal medya disiplin işlemi

2021. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K122 Gerçek Gündem Aydın Başar hakkında görev değişikliği

2019. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K123 TBMM 13 Aralık 2014 birleşim tutanağı

13 Aralık 2014. TBMM belgesi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K124 Pusula Konya adli ve idari yargı nakilleri

2014. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K125 AİHM Taner Kılıç/Türkiye ikinci başvuru Türkçe çeviri

31 Mayıs 2022; 208/18. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K126 AİHM Tuğluk/Türkiye

14 Ekim 2025; 71757/17. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K127 AİHM Atilla Taş/Türkiye resmî özet

19 Ocak 2021; 72/17. AİHM karar kaydı / resmî özet; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K128 AİHM Kılıçarslan ve diğerleri/Türkiye

23 Haziran 2026; 16234/18 ve 594 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K129 Halk TV İmamoğlu hakkında beraat kararından sonra atamalar

15 Aralık 2025. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K130 Adaletbiz Savcı Hasan Can görev değişikliği

27 Temmuz 2015. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K131 HSK 20 Aralık 2018 tarihli 1952 sayılı karar eki

20 Aralık 2018. HSK karar eki veya yayımlanmış kopyası; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K132 AYM Erdem Gül ve Can Dündar kararı resmî açıklaması

25 Şubat 2016; 2015/18567. AYM resmî karar açıklaması; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K133 AİHM Mehmet Hasan Altan/Türkiye

20 Mart 2018; 13237/17. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K134 AİHM Sabuncu ve diğerleri/Türkiye

10 Kasım 2020; 23199/17. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K135 AİHM Ahmet Hüsrev Altan/Türkiye Türkçe çeviri

13 Nisan 2021; 13252/17. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K136 Anadolu Ajansı Brunson davasında karar

12 Ekim 2018. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K137 MİMDAP Cerattepe kararını veren hâkimlerin nakli Radikal aktarımı

29 Şubat 2016. Dönem haberi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K138 TBMM Karaburun hâkim ve savcısının nakli hakkında önerge

2022. TBMM belgesi; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K139 AİHM Demirtaş ve Yüksekdağ Şenoğlu avukat görüşmeleri resmî özet

6 Haziran 2023. AİHM karar kaydı / resmî özet; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K140 AİHM Ünal ve diğerleri/Türkiye

29 Eylül 2026; 61641/19 ve 590 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K141 AİHM Parun ve diğerleri/Türkiye

29 Eylül 2026; 9991/20 ve 344 diğer başvuru. AİHM karar kaydı; 10 Ekim 2026 erişimi.

Kaynağı aç

K142 Anadolu Ajansı — Erdoğan'ın Demirtaş kararına tepkisi

20 Kasım 2018. AİHM kararına ilişkin soru ve doğrudan yanıt.

Kaynağı aç

K143 Bianet — Erdoğan'ın Büyük Daire Demirtaş kararına tepkisi

23 Aralık 2020. TBMM grup konuşması; kararın ertesi günü.

Kaynağı aç

K144 Bianet — Demirtaş'ın tahliye talebinin reddi

26 Aralık 2020; haber tarihi. Ankara 7. Sulh Ceza Hâkimliği; çeviri gerekçesi.

Kaynağı aç

K145 Avrupa Konseyi Sekretaryası — Yalçınkaya icra denetimi gündem notları

12 Haziran 2025. CM/Notes/1531/H46-41; resmî olmayan Türkçe çeviri; s. 1–4.

Kaynağı aç

K146 Anadolu Ajansı — Erdoğan'ın yasama yılı açılış konuşması

1 Ekim 2023. AİHM kararına tepki ve ekmek çıkmayacağı açıklaması.

Kaynağı aç

K147 Habertürk — Erdoğan'ın Gezi beraatı ve Kavala açıklaması

19 Şubat 2020. Osman Kavala mesajı ve toplantı sonrası sorular.

Kaynağı aç

K148 HSYK Genel Kurulu — 2017/665 sayılı ihraç kararı duyurusu

3 Nisan 2017; yayımlanma 4 Nisan 2017. 45 kişi; değerlendirme malzemeleri arasında kararlar ve muhalefet şerhleri.

Kaynağı aç

K149 T24 / Elif Çakır — Mehmet Yılmaz ile darbe sonrası listeler söyleşisi

Eylül 2016. HSYK 2. Daire Başkanı; takip açıklamasının bağlamı.

Kaynağı aç

K150 Anadolu Ajansı — HSK Başkanvekili Mehmet Yılmaz'ın görev ve yetki açıklaması

17 Ocak 2018. Kurulun yargının amiri olmadığına ilişkin açıklama.

Kaynağı aç

K151 Anadolu Ajansı — Demirtaş'ın tahliye talebinin reddi

30 Kasım 2018. Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi; ilk AİHM hükmünün kesinlik durumu.

Kaynağı aç

K152 İhlas Haber Ajansı — Yalçınkaya yeniden 6 yıl 3 ay hapisle cezalandırıldı

12 Eylül 2024. Kayseri 2. Ağır Ceza Mahkemesi; yeniden yargılama sonucu.

Kaynağı aç

K153 Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi — Yalçınkaya icra denetimi kararı

12 Haziran 2025. CM/Del/Dec(2025)1531/H46-41; bentler 2–6; resmî olmayan Türkçe çeviri.

Kaynağı aç

K154 Euronews — Erdoğan'ın yasama yılı açılışındaki AİHM açıklaması

1 Ekim 2023. Ekmek çıkmaz ifadesinin doğrudan aktarımı.

Kaynağı aç

K155 HSK — 19 Haziran 2022 tarihli 904 sayılı adli yargı kararnamesi

Resmî ek. Nimet Demir: sıra 8, s. 1; Alparslan Tufan: sıra 210, s. 8; Halit Kılıç: sıra 321, s. 12; Kürşad Bektaş: sıra 2280, s. 79. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K156 Bianet — Kaşıkçı davasının devredilmesine mahkeme başkanından şerh

23 Nisan 2022. İtiraz incelemesindeki karşıoyun gerekçeleri. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K157 Elif Çakır / Karar — HSK'nın bir elinde havuç bir elinde sopa

22 Haziran 2022. Nimet Demir ile doğrudan görüşmeye dayalı yazı; nakil ve emeklilik dilekçesi. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K158 Bianet — Gezi kararına üye hâkimden şerh: Dosyada delil yok

26 Nisan 2022. Kürşad Bektaş'ın 25 Nisan hükmüne karşıoyu. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K159 Elif Çakır / Karar — HSK'nın sürgün ettiği hâkim sayısı iki değil

28 Haziran 2022. Halit Kılıç ve Metin Gürcan yargılaması. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K160 Evrensel — HSK yaz kararnamesiyle Gezi ve Kaşıkçı davasında kararlara şerh düşen hâkimler sürgün edildi

2022. Atamalara ilişkin meslek örgütü değerlendirmesi; Alparslan Tufan hakkındaki baskı iddiaları. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K161 Remzi Budancır / Artı Gerçek — Çocuğun tutuklanmasını isteyen savcıyı HSK'ye bildiren hâkimin görevlendirilmesi

8 Ocak 2022. A.Ç.'nin dilekçesi ve Urfa Barosu temsilcisinin açıklamaları. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K162 İsmail Saymaz / Halk TV — Vatandaşlık vurgunu ile kara para aklandı

9 Ağustos 2025. Yazının Ayşe Barım ve hâkim Fatih Kapan hakkındaki bölümü. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K163 Antalya Barosu — Basına ve kamuoyuna: Hâkimlerin görev değişiklikleri

2025. Fatih Kapan, Mehmet Can Kozan ve İzmir'deki iki asliye ceza hâkiminin durumuna ilişkin meslek örgütü açıklaması. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K164 HSK — 8 Ağustos 2025 tarihli 1231 sayılı müstemir yetki kararı, birinci bölge eki

Resmî ek. Mehmet Can Kozan: s. 41, sicil 234500; Ayhan Parmaksız ve Ünsal Bayav: s. 54, sicil 31441 ve 37593. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K165 Gazete Pencere — İmamoğlu beraat etmeli diye karara şerh koyan hâkimi hedef aldılar

9 Ağustos 2025. 16 Temmuz karşıoyu, medyada hedef gösterme ve yetki değişikliği. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K166 HSK — 20 Haziran 2025 tarihli 964 sayılı idari yargı kararnamesi

Resmî ek. Recep Şendil: sıra 24, s. 1; Dr. Gün Yazıcı: sıra 102, s. 4. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K167 Halk TV — HSK atamalarında dikkat çeken detaylar: İmamoğlu heyeti değiştirildi

20 Haziran 2025. Diploma iptaline ilişkin idari davanın heyeti ve belge talepleri. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K168 Halk TV — İktidar medyasının hedef aldığı İmamoğlu davası hâkimine sürgün

28 Kasım 2025. Ali Doğan'ın diploma ceza davasından sonraki görev değişikliği. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K169 Sözcü — Diploma hâkimi sürgüne itiraz etti

8 Aralık 2025. Ali Doğan'ın nakle itirazının haberleştirilmesi. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K170 Ece İçmez / Cumhuriyet — Kooperatif davasında savcı görevden alındı, avukatlardan tepki

25 Mart 2026. Örnekköy soruşturmasında dosya görevlendirmesi değişikliği; avukat açıklamaları. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K171 DHA — HSK kararnamesiyle Antalya Cumhuriyet Başsavcısı değişti

18 Mart 2026. 456 sayılı karar ve eski/yeni görevlerin aktarımı. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K172 Furkan Karabay / Medyascope — Antalya'da neler oluyor: Başsavcıya Muhittin Böcek baskısı mı yapıldı?

26 Mart 2026. Nakillerin bağlamı; imzasız kaynaklara dayanan siyasi baskı iddiaları. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K173 T24 — Zindaşti davasında hâkim ve savcıların ifadeleri ortaya çıktı

2020. HSK incelemesindeki ifadelerden Burhan Kuzu'nun aramalarına ilişkin aktarımlar. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K174 Cumhuriyet — Kuzu: Aradım ama...

6 Mart 2020. Burhan Kuzu'nun telefon görüşmesini kabul eden ve baskı iddiasını reddeden açıklaması. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K175 HSK — 17 Haziran 2020 tarihli 548 sayılı adli yargı kararnamesi, açık kopya

Habertürk sunucusundaki karar eki. İbrahim Fikri Talman: sıra 5, s. 1, sicil 25653. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K176 TBMM — 17 Haziran 2020 kararnamesi hakkında yazılı soru önergesi

22 Haziran 2020, Murat Bakan. İbrahim Fikri Talman'ın atamasına ilişkin sorular; önerge, iddiaları doğrulayan hüküm veya Bakanlık yanıtı değildir. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K177 Habertürk — Erdoğan: Dündar ve Gül'ün tahliye kararına saygı duymuyorum

28 Şubat 2016. Cumhurbaşkanı'nın havaalanındaki açıklamasının doğrudan aktarımı. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K178 T24 — Yargıtay, Can Atalay hakkında AYM kararına uyulmamasına karar verdi

3 Ocak 2024. İkinci uyulmama kararı ve 8 Kasım 2023 suç duyurusunun kronolojisi. Erişim: 10 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K179 ANKA — Osman Kavala'nın tahliye ve yeniden yargılama talebinin reddi

13 Ekim 2026. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin ret kararına dayandırılan dönem haberi; imzalı kararın tam örneği incelenmemiştir. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K180 Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi — 1572. toplantının kabul edilen kararları

14 Ekim 2026. Kavala başlığı H46-1; bu madde için yeni karar kabul edilmediği kaydı. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K181 Osman Kavala — 16 Ekim 2026 açıklaması

Başvurucunun doğrudan açıklaması. Sayfa başlığı 16 Ekim 2026'dır; bağlantı adresinin sonundaki 2027 ibaresi yayımlayıcının URL'sinde aynen korunmuştur. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K182 AYM Genel Sekreterliği — Tayfun Kahraman kararının bildirimi

8 Ekim 2026; sayı 2025/57667; İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine yazı. Karar gazetesinin 12 Ekim 2026 haberinde yayımlanan belge görüntüsü incelenmiştir; resmî siteden alınmış bir nüsha değildir. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K183 T24 — Tayfun Kahraman'ın yeniden yargılama açıklaması

12 Ekim 2026. Başvurucu beyanının aktarımı; sonraki mahkeme işlemini doğrulamaz. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K184 AİHM — Müyesser Uğur / Türkiye

6 Ekim 2026; 45738/22; HUDOC 001-252630. Tam metin, özellikle §§84–101 ve hüküm. Daire kararı; m. 44 §2 kesinleşme koşulları. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K185 AİHM — Kaya / Türkiye

13 Ekim 2026; 17010/21; HUDOC 001-252752. Tam metin, §§26–46 ve hüküm. Komite kararı; kesin. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K186 AİHM — Ocak ve diğerleri / Türkiye

13 Ekim 2026; 54358/19 ve 25 diğer başvuru; HUDOC 001-252739. Tam metin, §§14–26, hüküm ve ek. Komite kararı; kesin. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K187 AİHM — Cengiz / Türkiye

13 Ekim 2026; 25406/22; HUDOC 001-252741. Fransızca tam metin, özellikle §§49–69 ve hüküm. Daire kararı; m. 44 §2 kesinleşme koşulları. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K190 Medyascope — Halk TV'ye kayyum atandı, yayın durduruldu

14 Ekim 2026. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı açıklamasını aktaran dönem haberi. Kayyum kararının tam gerekçeli örneği değildir. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K191 İnsan Hakları Derneği — Halk TV'ye kayyum atanmasına ilişkin açıklama

14 Ekim 2026. Kuruluşun doğrudan değerlendirmesi; yargısal ihlal tespiti değildir. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K192 Uluslararası Af Örgütü — Halk TV'ye müdahale ve medya özgürlüğü

14 Ekim 2026. Kuruluşun doğrudan açıklaması; Türkiye: Police raid and state takeover of opposition TV channel. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K193 AİHM — Güray Gür / Türkiye

20 Ekim 2026; 33372/19; HUDOC 001-252903. Tam metin, §§44–60 ve hüküm. Daire kararı; m. 44 §2 kesinleşme koşulları. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K194 AYM bildirim yazısının yayımlanan görüntüsü

8 Ekim 2026 tarihli 2025/57667 sayılı yazının, 12 Ekim 2026'da Karar tarafından yayımlanan görüntüsü. K182'nin belge eki. Erişim: 20 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K195 AİHM Büyük Daire — Yasak/Türkiye

5 Mayıs 2026; başvuru 17389/20. Tam karar metni; §§198–214, 246–261 ve hüküm. Erişim: 21 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K196 Türkiye'nin Bakanlar Komitesine sunduğu Yalçınkaya grubu eylem planı

12 Ekim 2026; dağıtım 13 Ekim 2026. DH-DD(2026)1298; §§7–21 ve 94. Devlet bildirimi; Komite kararı değildir. Erişim: 21 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K197 Kronos — Şaban Yasak hakkında yeniden yargılamada ilk duruşma

17 Ekim 2026. Çorum 2. Ağır Ceza Mahkemesindeki duruşma ve 8 Aralık'a erteleme haberi. Erişim: 21 Ekim 2026.

Kaynağı aç

K198 AİHM Yazı İşleri — Yasak Büyük Daire kararının resmî özeti

5 Mayıs 2026. ECHR 114 (2026), 6 sayfa. Hüküm, başlıca gerekçeler ve kesinlik bilgisi. Erişim: 21 Ekim 2026.

Kaynağı aç